

مارک دیقہر

کلیسای تہندروست

چیہ؟

کلیسای ته ندروست چیه؟

مارک دیقه‌ر

- ناوی کتیب: کلیسای تەندروست چیبه؟
- نووسەر: مارک دێقەر
- وەرگێڕ: ئەفین کامروایی
- هەلەچنین و پێداچوونەوه: نەریمان تاهیر & ئەندازیار سروش
- چاپی یەكەم، ۲۰۱۹
- چاپخانه:
- تیراژ:
- ژمارە ی سپاردن:

هەموو ئایەتەکانی لە چاپی کوردیی سۆرانی ستاندهرهوه (KSS) وەرگیراوه.
 هەموو مافەکانی پارێزراوه.

بەھۆى ناسىنى ئەم قەشە دلسۆزانەو، سوپاسى خودا دەكەم:

ھارۆلد پېردى

والى تۆماس

ئىد ھىنىگار

کلیسای تهنردوست چیه

مافی بلاکردنه‌وهی پاریزراوه له‌لایهن مارک ئی دیتفر و ۹ نیشانه‌کان، ۲۰۱۸ (کرۆسوهی) هه‌ستاوه به بلاکردنه‌وهی ئەم به‌رهه‌مه.

ناونیشان: Crescent Street 1300

Wheaton, Illinois 60186

هه‌موو مافه‌کانی پاریزراوه. هه‌چ به‌شیکێ ئەم بلاوکراوه‌یه به‌بێ ناگادارکردنه‌وهی پیشوه‌ختی نووسهر ناکریت چاپ بکرته‌وه، یان به‌هه‌ر ڕێگه‌یه‌ک و به‌هه‌ر شپوه‌یه‌ک به‌خشریت، ئەلیکترۆنی، فۆتۆکۆپی، تۆماری ده‌نگی، مه‌گه‌ر ئەوهی که له‌گه‌ل یاسای مافی چاپ و بلاکردنه‌وهی ویلایه‌ته‌ به‌گه‌رتوه‌وه‌کانی ئەمریکادا بگنجه‌یت.

له‌مه‌وه چاپ کراوه‌ته‌وه: ۹ نیشانه‌ی کلیسایه‌کی تهنردوست، مافی بلاکردنه‌وهی له‌لایهن مارک ئی دیتفره‌وه پاریزراوه، ۲۰۰۵.

دیزاینی به‌رگ: جۆش دینیس

وێنه‌ی به‌رگ: ئایستۆک

له‌ ویلایه‌ته‌ یه‌گه‌رتوه‌وه‌کانی ئەمریکا چاپ کراوه.

زۆربه‌ی ئایه‌ته‌کان له‌ وه‌رگه‌ڕانی ئین ئای فی (وه‌شانی نیوده‌وله‌تی نوێ) وه‌رگیراوه. مافی بلاکردنه‌وهی له‌ لایهن کۆمه‌له‌ی نیوده‌وله‌تی کتیبی پیرۆزه‌وه پاریزراوه. ۱۹۷۳، ۱۹۷۸، ۱۹۸۴. به‌ ئیزنی خانه‌ی بلاکردنه‌وه‌ی زۆنده‌رفشان به‌کارهاتوه. هه‌موو مافه‌کانی پاریزراوه.

هه‌ندیک له‌ ده‌قه‌کان له‌ ئی ئیس فی (وه‌شانی ستانده‌ری ئینگلیزی) یه‌وه وه‌گیراون. مافی بلاکردنه‌وه‌ی له‌ لایهن کتیبی پیرۆز، وه‌شانی ستانده‌ری ئینگلیزیه‌وه پاریزراوه. ۲۰۰۱. به‌ ئیزنی کرۆسوه‌ی بایبلز به‌کارهاتوه که خزمه‌تیکێ تایه‌ت به‌ چاپ و بلاکردنه‌وه‌ی بلاوکراوه‌کانی هه‌والی خۆشه. هه‌موو مافه‌کانی پاریزراوه.

تییینه‌ی زیاده‌کانی ئیو ئایه‌ته‌کان له‌ لایهن خودی نووسه‌ره‌وه زیاد کراون.

9Marks ISBN: 978-1-951474-10-2

کتیبخانه‌ی کۆنگرێس، که‌ته‌لۆگی داتا و زانیاری بلاوکراوه

مارک دیتفر

کلیسای تهنردوست چیه؟ / مارک دیتفر.

له‌ بنه‌رته‌دا له‌ ۹ نیشانه‌کانی کلیسای تهنردوسته‌وه وه‌رگیراوه. ۲۰۰۵، مارک دیتفر.

ژماره‌ی ستانده‌ری نیوده‌وله‌تی کتیب: 13: 978-1-951474-583-9

۱. کلیسا - نیشانه‌کان. ۲. کلیسا - فیرکردنی کتیبی پیرۆز. ۳. بژارده‌ی کلیسا. ۱. مارک دیتفر.

۹ نیشانه‌ی کلیسای تهنردوست. ۲. ناونیشان. 49. D49. 601. BV 2007

de22 - 250

2006102865

LB 17 16 15 14 13 12 11 10 09 08 07
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

ناوه پۆک

- پیشوتار: نمونه یهک ۷
- پیشه کی: له کلێسادا به دوای چیدا ده گه پێی؟ ۱۱
- به شی یه که م: کلێسای ته ندروست چیه؟
۱. مه سیحیه ت و کلێساکه ت ۱۹
۲. کلێسا چیه و چی نییه ۳۳
۳. ئه وهی هه موو کلێسایه ک ده پێت ئاره زووی بکات: ته ندروستی ۴۱
۴. باشترین رینماییکه ر: چۆن که سایه تیی خودا ده رده خه ت ۵۵
- به شی دووه م: نیشانه به نه ره تیه کانی کلێسای ته ندروست
۵. وتاردانی پروون و ئاشکرا ۷۳
۶. یه زداناسی به پێی کتیبی پیروژ ۸۱
۷. تیه گه یشتن له هه وایی خوۆش (مزگینی) به پێی کتیبی پیروژ ۸۹
- به شی سییه م: نیشانه گرنگه کانی کلێسای ته ندروست
۸. تیه گه یشتن له گوپینی باوه ر به پێی کتیبی پیروژ ۹۹
۹. تیه گه یشتن له مزگینیدان به پێی کتیبی پیروژ ۱۰۵
۱۰. تیه گه یشتن له ئه ندامتیی کلێسا به پێی کتیبی پیروژ ۱۱۱
۱۱. ته مبه یکردنی کلێسای به پێی کتیبی پیروژ ۱۱۹
۱۲. به قوتایبکردن و گه شه کردن به پێی کتیبی پیروژ ۱۲۷
۱۳. رابه رایه تیی کلێسا به پێی کتیبی پیروژ ۱۳۵
- ده ره نه جام: تاقیکردنه وهی کرده یی ۱۴۳

مارک دیقه‌ر

پیشوتار: فوونه یه ک

«خودا ئه ندامانی جهسته ی دروست کرد، هر یه کیک له له شدا، وه ک ویستی. ئه گهر هه موو یه ک ئه ندام بووایه، کوا له ش؟ جا ئیستا ئه ندام زۆرن، به لām له ش یه که. چاو ناتوانیت به ده ست بلیت: «پیوستیم پیت نییه.» یان سه ر به پییه کان بلیت: «پیوستیم پیتان نییه.»»

لوت و ده ست له کلپسا دانیشتون و سه رقالی قسه کردن. خزمه تی به یانیان که گوئی و ده م به ریوه یان بردوو، زۆر نییه کو تایی هاتوو، وه له و کاته دا ده ست به لوت ده لیت که ئه و و خیزانه که ی بریاریان داوه که به دوای کلپسایه کی دیکه دا بگه رین.

لوت له گه ل بیستنی هه واله که، به ده ست ده لیت: «به راست؟ بوچی؟»

ده ست سه ری داده خات و ده لیت: «نازانم.» به گشتی ده ست له ئه ندامه کانی دیکه خاو و له سه رخوتره. «وا دیاره کلپساکه ئه وه ی تیدا نییه که من و هاوسه ره که م به دوایدا ده گه رین.»

لوتیش پرسیری کرد و گوئی: «باشه، ئیوه له کلپسادا به دوای چیدا ده گه رین؟ ئاوازی ده نگی لوت پر له هاوسۆزی و په رووشی بوو. به لām ته نانه ت کاتیک که قسه ی له گه ل ده رکردن، ده یزانی که وه لāmی ده ست هیچ له بابه ته که ناگوپیت. ئه گه ر ده ست ئه وه نه بینیت که لوت و ئه ندامانی دیکه ی ده سته ی رابه رایه تی، جه سته ی کلپسا به ئاراسته یه کی دروستدا ده بن، جه سته به بی ئه وانیش ده توانیت به رده وام ده بیت.

دهست پيش وه لامدانه وه ده بوا بيري بكر دايه ته وه. نه و هاوسه ره كه ي
حه زيان كه قه شه ده م و هاوسه ره كه ي بوو. «وا بزانه به دواي كلتسايه كدا
ده گه پرين كه خه لكى زوتر له ئيمه بچن. هه ولمان دا كات له گه ل
پيه كاندا به سهر به ين، به لام نه مانتوانى له گه لياندا په يوه ندى دروست
بكه ين. ئينجا چووينه كلتساي مائى په نجه كانى پى. به لام هه ميشه
باسى گوره وى و پيلاو و بوى پيان ده كرد. ئيمه نه وه مان به لاه
خوش و سهرنچرا كيش نيه.»

نه م جاره لوت به ترس و سهرساميه وه سه يري كرد و گوتى: «ئايا
تو دلخوش نيت كه خه مى بوى پيانه؟!»

«بيگومان، بيگومان. به لام نه و بابته ئيمه ناگرته وه. پاشان نه گه ر
بيرت بيت روشتينه قوتا بخانه ي كتيبي پيروزي تايهت به هه موو
تايه تمه نديه كانى روخسار. له بيرته كه دوو مانگ له مه و پيش چه ندين
يه كشه ممه له سهر يه ك ده هاتين بو قوتا بخانه؟»
«به راستى خوشحال بووم كه ئيوه م له وى ده بينى.»

«سو پاس، به لام هه مووان ده يانويست قسه بكه ن، گوئى بگرن، بون
و تام بكه ن. هه ستم ده كرد كه تو ناته ويئت هه رگيز ده ست به ئيش
بكه يته وه و ده ست پيس بكه يت. به هه ر حال، من و خانمه كه م بيرمان
له وه كر دو وه ته وه كه سهر داني كلتسا نوييه كه ي به رى روزه لات بكه ين.
بيستوومانه كه چه پله ي زور ليده دن و ده ستيان زور به رز ده كه نه وه،
كه نزيكه له و شته ي ئيمه له ئيستادا پيوستمانه.»

لوت گوتى: «ئىستا لىت تيده گه م. پيم ناخوشه كه ده روى. به لام
چيت پى باشه، نه وه نه نجام بده.»

له و کاته دا خامی دهست که له گفتوگوځه کی دیکه بووه وه، هات بو لای هاوسه ره که ی و لوت. دهست به کورتی باسی گفتوگو که ی نیوان خوئی و دهستی بو خامی دهست کرد و به دلته نگیه وه دووباره پیی گوتن که پیی خوښ نییه ئه وان به جی دهیلن، به لام ئه وه ی که به لایانه وه په سنده ده بیت بیکه ن چونکه وا دیاره که پیوستیه کانیان لیره دا دابین ناکریت.

خامی دهست سه ری ته کان دا و په زامه ندی خوئی ده ربری. ئه وه هولی ددها به ریز ده ربه که ویت، به لام ئه گه ر راستیت ده ویت پیی ناخوښ نه بوو که ئه وه کلّسایه به جیده هیلت. هاوسه ره که ی به دریزایی ئه م سالانه ئه وه نده سه رنجی په خنه گرانه ی ده رباره ی کلّساکه گوتووه که دلی ئه ویش وه کو هی هاوسه ره که ی لیتهاتووه. نه خپر، هه رگیز وتاریکی دریزی دژی جهسته نه داوه. له راستیدا زوربه ی کات داوای لیپوردن ده کات که ئه وه نده نه رینی بیر ده کاته وه. به لام ئه وه گله بیه بچووکانه ی که له ملاو له ولا باسی کردوون، کاریگه ریه کی زوریان هه بووه. گروهه بچووک و کلّسا مالیه کان هه ندیک دووره په ریز بوون. گورانییه کان باویان نه ماوه و کونن. به رنامه کان گیلانه دینه پیش چاو. وتار و فیژکرده که یان زور به لاوه خوښ نه بوو. له کوتاییدا دهست و خامه که ی به لایانه وه سهخت بوو که ئاماژه به و شتانه بکه ن، به لام له کوتاییدا بریاریان دا که ئه وه کلّسایه جیگه ی ئه وانی تیدا نابیته وه.

سه ره رای هه موو ئه وان، خامی دهست ده یزانی که کچه که یان، په نجه توته، له گه ل گروهی گه نجاندا باش ناگونجیت و ههست به ئاسووده یی ناکات. هه موویان جیاواز بوون له و، بویه ههستی به گوشه گیری و ته نهایی ده کرد.

ئینجا خامی دهست باسی ئه وه ی کرد که ریزیکی تابه تی بو لوت

و خاڤه که ی هه یه. به لام گف تو گو که به پی پی پیویست کاتی لوتی گرتبوو و به هوئی نه و بونه ی که خاڤی ده ست به کاریه پنا بوو، لوت ده یویست بیژمیّت. دیسان سوپاسی هاندان و پشتگیریه که ی خاڤی ده ستی کرد و دیسان دلته نگی خوئی بو به جیه پشتنیان دووپات کرده وه. پاشان رویشت و نه وانی به جی هیشت. کی پیویستی به ده ست بوو؟ وا دیاره نه وان پیویستیان پیی نه بووه.

پیشہ کی

لہ کلیسادا بہ دواى چیدا دہ گہرپی؟

لہ کلیسادا بہ دواى چیدا دہ گہرپی؟ لہ وانہیہ بیرت لہم پرسیارہ نہ کردبیتہوہ. بہ لام خولہ کیک بیرى لى بکہوہ و پرسیار لہ خوٹ بکہ، کلیسایہ ک کہ بہ دلئى تو بیت چونہ؟ کلیسای جى پەسەندی من ئەو کلیسایہیہ کہ ...

مۆسیقای خوڤ - مۆسیقایہ ک کہ راہینان و فیّرکاری بیت. تو پیویستت بہ گیتار و تہ پل نییہ، بہ لکو کوملہی مۆسیقاژەنان و ژەنیارانى کہ مانچەت دەوئیت. مۆسیقای جوان خودا شکودار دەکات. لہ وانہیہ تہ پل و گیتارت بوئت، شتیکی نوئى و سەردەمى. ئەمە ئەو شتہیہ کہ خەلک لہ رادیو گوئى دەدەنئى، کہ واتە لہ گەل خەلک بہ گوئیرہی تیکەیشتنى ئەوان ہەلسوکەوت بکہ.

لہ وانہیہ مۆسیقا کہ وەک وتار و مزگینیدان گرنگ نہ بیت. ئیوہ کلیسایہ کتان دەوئى وتاری باش بدات - پەر لہ واتا، نہک قورس بیت، بہ پیی کتیبى پیروز بیت، بہ لام نہک بیزارکہر، بہ لکو کردەیی و بہ کہلک بیت، نہک ہەلبژێردراو و یاسایی. بیگومان کہ سایەتى ئەو کہسەى وتار دەدات کاریگەرى ہەیہ لہ شیوازی وتاردانہ کەى، وە بیگومان زور شیوہى وتاردانمان ہەیہ: زانایہ کی شارەزا کہ شەیدای فیّرکردنہ و ہیچ کات پیناکەنئیت. کہ سیکی شارەزای دەم بہ خەندە بہ

هه زاران چیرۆکه وه. راویژکاری خێزانی که لیان تێده گات و هه میسه به ده میانه وه یه. به لئی لیره من هه ول ده ده م وه ک کاریکاتیریک باسی قه شه جیاوازه کانتان بو بکه م؛ به لام زۆر به مان چاوه روانییه کی تایبه تمان به رامبه ر قه شه کاغان هه یه. مه گه ر نه؟

یان له وانیه به دوای کلێسایه کدا بگه ری ئی که ئه ندامه کانی له هه مان ئاستی ژياندا بن. ده توانیت په یوه ندیان له گه ل به سستی. ئه وان له نه هاهمه تی و ناخۆشییه کانی ژیانته تێده گهن، چونکه هه مان شت به سه ر ئه وانیشدا هاتوو ه. ئه وان وه ک تو تازه زانکۆیان ته واو کردوو ه، یان وه ک تو مندالیان هه یه، یان وه ک تو هینده ی نه ماوه خانه نشین بن. یانیش وه ک تو ده زانن جلی مارکه چیه، وه ک ئیوه له ناوه ندی شار یان گونده کان ده ژین.

له وانیه گرنه گرتین بابه ت سه بابه ت به کلێسا بواری خزمه تکردن بیت، شوینییک بو ئه نجامدانی کاری چاکه. ئایا کلێسا چه زی له مزگینیدانه؟ چه زی له مزگینیدانه؟ چه ز ده کات خزمه تی هه ژاره کان بکات؟ ئایا به رنامه ی تاییه تی بو تو و کوره که ت هه یه بو ئه وه ی بتوانیت باوک و کوره کانی دیکه بناسیت؟ ئایا ده رفه تیان بو ت ریکخسته ووه که له خزمه تی مندالان و گه نجاندا به شداری بکه ی ت؟

وا بزانه م هه ندیک به دوای کلێسای «زیندوو له رۆحدا» ده گه ری ن. رۆح ئه و که سه یه که پێنماییمان ده کات، که واته ده بیت به دوای کلێسایه کدا بگه ری ئی که خه لکه که ی به ده نگیه وه یین و بایه خ به کاره کانی بدن، وه باوه ریان به وه هه بیت که ئه و رۆحه ده توانیت په رجووی مه زن ئه نجام بدات. تو ماندووی له وانیه که رۆحان خامۆش ده کهن و شه یدای دابونه ریت و شتی ته قلیدین. رۆح شتی نوێ ده کات! رۆح گۆرانیی نویمان پێده دات.

يان به دوای کليسايه کدا ده گه پړی که هه ستیکی تايه ت پي دودات. نه گه ر خووت به کليسايه که وه گرتييت که وه ک مؤليکی گه وره، په رستگايه کی کونی بچووک يان قاوه خانه يه ک بيت، که واته به بي هو نيه کليساى نمونه بيت هه مان هه ست پيدودات. ده بيت نه وه چاوه پروان بکريت. کاتيک مالى دايک و باوکت به جيھيشت و سه ربه خو ژيانت ده ستپيکرد، به بيرتان ديت که جاروبار په روشى بوون و ديمه ن و ده نگه کانی مالى دايک و باوکت ده بووی؟

زوربه ی نه و شتانه ده توانيت باش يان به لای که مه وه بيلايه ن بن. ته نها ده مه وي بير له و بابه ته بکه يته وه که به لای تووه چ شتيک له کليسا له هه موو شتيکی ديگه گرنگ تره.

له کليسادا به دوای چيدا ده گه پړی؟ شوينيکی گه رموگور؟ شوييک پر له هه يه جان و جووش و خرروش؟ پرواپيکراو؟ گه وره؟ دوستانه؟ بزوينه ر؟ سهخت و توند؟ ده بيت کليسا چوون بيت؟

بابه تیک بو هه موو مه سيحييه کان

پيش نه وه ی له چند به شی سه ره تاي نه م کتيبه دا باسی نه وه ی بکه ين که به پيی کتيبی پروژ کليسا ده بيت چوون بيت، ده مانه وي بيري له وه بکه ينه وه بوچی نه و پرسياره ناراسته ی تو ده که م، له گه ل نه وه ی که قه شه و رابه ري کليسا ني ت. مه گه ر، کتيبی تايه ت به بابه تی کليساى ته ندروست بو شوان و رابه رانی کليسا نيه؟

به لي نه م کتيبه بو شوانه کانه، به لام بو گشت مه سيحييه کاني شه. نه مه ت له بيرت بيت: نووسه رانی په يمانی نوئی په يامه کانيان ناراسته ی هه موو باوه رداران ده که ن. کاتيک کليسا کانی گه لاتيا گوپيان له ماموستا دروزنه کان

دهگرت، پۆلس بۆي نووسين: «پيم سهيره چۆن وا به خيراى، له وهى به نيعمه تى مه سيح بانگى كردوون، بۆ ئينجىليكى ديكه وهرده گه پرين!» (گه لاتيا ۱: ۶). له و ئايه ته دا وشه ي «ئيوه» (كه جيناوى سه ره به خوڤيه و ليره دا ديار نيهه) كى ده گريته وه كه پۆلس له ماموستا درۆزنه كان كلىسايان ئاگادار ده كاته وه؟ ليره دا مه به ست ته نها شوان و قه شه كان نيهه، به لكو مه به ست له جه سته ي كلىساشه (ته واوى باوه رداران). له وان هيه بلىي كه پۆلس ده بوا نامه ي بۆ رابه رانى كلىسا بنووسيا و بيگوتبا: ئه و كفر و ناره واويه رابگرن! به لام ئه و وا نالى. به لكو نامه كه ي ئاراسته ي ته واوى كلىسا ده كات.

به هه مان شيوه، كاتيك كلىساي كۆرنسو س رېگه يان دا داوئيني سه كان كه ببى هيج سه رزه نشت و به ره به ستىك له كلىسادا بيمينه وه، پۆلس دووباره راسته وخۆ قسه له گه ل ته واوى كلىسادا ده كات (يه كه م كۆرنسو س ۵). داواى له قه شه و ده سته ي به رپوه به رى نه كرد كه كيشه كه چاره سه ر بكه ن. داواى له ته واوى كلىسا كرد كه رووبه رووى ئه و كيشه يه بوه ستنه وه.

زۆربه ي نامه و په يامه كانى په يمانى نوئى به و جو ره يه. من دلنيام له وهى كه قه شه و شوانه كانى سه ده ي يه كه م گوپرايه لى قسه كانى پۆلس، په ترؤس، ياقوب و يو حه نا بوون و بابه ته كانيان به گوئى خه لكه كه گه ياندووه. دلنيام شوانه كان خوڤيان رېگيان بۆ جيبه جيكردى داواكارى به كانى نيردراوان خو ش كردووه. به پيئى ئه و ئاماژه يه ي كه پۆلس كردوو به تى به جيناوى سه ره به خوڤى «ئيوه»، كه قه شه و رابه ره كانيش ده گريته وه، پيم وايه كه به رپرسياره تى خستوو ته سه ر شانى ئه وان هيه كه ئه م فه رمانه ده يانگريته وه. تۆ و ته واوى ئه ندامى كلىسا كه ت، واته ئيوه ي باوه ردار به مه سيح، له كو تاييدا به رپرسيارن به رامبه ر خودا له هه مبه ر ئه وهى كه كلىسا كه تان چۆنه، نه ك شوان و رابه ره كانى كلىسا، به لكو خودى تۆ!

پروژیک قه شه و شوانه کانت له خزمهت خودا ده وهستن و سه بارهت به رابه رايه تیکردنی کومه لای باوه پداران وه لای خودا ده دهنه وه (عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷). به لام یهک به یه کمان که قوتابی عیسی مه سیحین، پروژیک ده بیت وه لام بدهینه وه که ئایا ئیمه بده وه وام له دهوری یه کتر کو بووینه ته وه، کلپسامان بو خوشه ویستی و کاری چاکه و باش هانداوه و بو بده وه وامی فیترکردنی دروست و هیوای ئینجیل کوشمان کردووه؟ (عیبرانییه کان ۱۰: ۲۳-۲۵).

هاورپی نازیز، نه گهر خو به باوه پدارای مه سیح ناوزه ند ده که ی به لام وا بیر ده که نه وه که کتیبیک ده رباره ی کلپسای ته ندروست بو رابه ران و پیران و ئاینناسانه و به جوژیک ده ته ووی کتیب له سه ر ژایانی مه سیحی بخوینیته وه، له وانیه کاتی نه وه هاتبی که بوه ستیت و دیسان بیر بکه یته وه و سه رنج بده ی ئاخو کتیبی پیروژ چون باسی باوه پدار ده کات. له به شی یه کدا، زیاتر قسه له سه ر نه م بابابه ته ده که یین.

پاشان له به شی دوو سه رنج ده خه یینه سه ر کلپسای ته ندروست. له به شی سییه م، باسی کو تا ئامانجی خودا بو کلپسا ده که یین، وه له به شی چواردا تیشک ده خه یینه سه ر نه وه ی که بوچی ده بیت کتیبی پیروژ رینمای کلپسا که مان بکات.

نه گهر پیشوه خت هاورای له سه ر نه وه ی که ده بی کتیبی پیروژ رینمای کلپسا کامان بیت له ده رختنی شکوی خودا، که واته ده توانیت له به شی پنجه مه وه ده ست به خویندنه وه بکه ییت، که له ویدا نو نیشانه ی کلپسای ته ندروست شی ده که مه وه. نزا ده که م و له یه زدان ده پاریمه وه که نه م رامانه هاوبه شه مان به کاربه یینیت بو ئاماده کردنی بووکه که ی بو کاتی گه رانه وه ی (نه فه سو س ۵: ۲۵-۳۲).

به شی یه که م
کلّیسای ته ندروست چیه؟

مه سیحیه ت و کلّیساکات

هه ندیک جار ریکخراو و خزمه ته مه سیحیه کانی نیو زانکو جیاوازه کان داوام لئده کهن قسه بو قوتابیه کانیان بکه م. له یادمه له چند برگه ی جیاوازا وتاره کانم بهو شیوازه ده ست پیده کرد:

«ئه گهر ئیوه خوۆتان به باوهرداری مه سیح داده نین، به لام له هیچ کلّیسیایه ک ئەندام نین و به ریکی ناچنه هیچ کلّیسیایه ک، نیگه رانم، له بهر ئه وه ی له وانیه به برۆی بو دۆزه خ».

ده توانیت بلیی که سه رنجی ئه وانم بو لای خوّم راده کیشا.

ئایا ده مویست بی ئاکام سه رسامیان بکه م؟ به دلنیا ییه وه نه خیر. ئایا ده مویست بهو جوّره بیانترسیئم تا کو بن به ئەندامی کلّیسا؟ نه خیر. ئایا ده لئیم بوون به ئەندامی کلّیسا، واته بوون به مه سیحی؟ به دلنیا ییه وه نا. ئە گهر هه ر کتیبیک یان وتار بیژیک ئه و شتانه بلیت لئی دوور بکه ونه وه و گوئی لی مه گرن.

بوچی بهو جوّره ئاگاداری یانه ده ست به قسه کانم ده که م؟ له بهر ئه وه ی هه ز ده که م له پپویستی و گرنگی هه بوونی کلّیسای ته ندروستی ناوخیی له ژیا نی هه ر تاکیکی مه سیحیدا تیبگه ن و په روّشی کلّیسا که مه سیح و شوینکه وتووانی نیشان ده دات، له گه ل خه لک باس بکه ن.

زۆرپىك له مه سيحييه كانى ولاتانى رۆژاوا (زۆرپىك له ولاتانى ديكه ي جهان) مه سيحييه تهنه به په يوه ندى كه سىي نيوان خويان و خودا داده نين. به گشتى ده زانن كه ئەم «په يوه ندى كه سييه» هه نديك ئامۆژگارىي و پښمايي سه باره ت به شيوازي ژيانپانه وه هه يه. به لام نيگه رانيى من له وه دايه كه زۆرپىك له باوه ردارانى مه سيح باش له وه تيناگه ن كه ئەم په يوه ندييه گرنه له گه ل خودا وا ده كات پيويستمان به په يوه ندى ديكه هه بيت- ئەو په يوه نديپانه ي كه عيسا له نيوان ئيمه و كلپسا دروستى كرد. مه به ستى خودا له وه په يوه نديپانه، هه لپژاردنى كه سانيك له ناو مه سيحييه كان به خواست و داواي ئيمه نييه، به لكو مه به ستى خودا دروستبوونى په يوه ندييه ك له گه ل جهسته و خويى راسته قينه يه. جهسته يه ك كه بريتيه له كه سانيك كه هه نديك جار بيزارت ده كه ن.

بوچى ده بي من نيگه ران بم كه ئيوه خوتان به مه سيحي ده زانن، به لام په يوه ندييه كى باشتان له گه ل كلپساي ناوخويى نييه و په ننگه برۆن بو دۆزه خ؟ با چه ند چركه يه ك بير له واتاي مه سيحيوون بكه ينه وه.

مه سيحيوون چيه؟

مه سيحي يا خود شوينكه وتووى مه سيح كه سيكه كه له پله ي يه كه م گونا هه كانى به خشرابيت و له ريگه ي عيساي مه سيحه وه له گه ل خوداي باوك ئاشت بوويته وه - ئەوه كاتي ك پرووده ات كه ئەو كه سه له گونا هه كانى توبه ي كرديت و باوه رى هه بيت به ژيانى كامل و ته واو و مردن و زيندوو بوونه وه ي عيساي مه سيحي كورى خودا.

به واته يه كى ديكه، مه سيحي كه سيكه گه يشتووه ته كو تايى خو ي و سه رچاوه ئاكارى و ئەخلاقيه كانى. هه روه ها باوه ردارى

مەسیح ئەو كەسەيە كە درك بەو دەكات و دان بەو دەدا دەئیت كە سەرپېچی شەریعتی خودای كرددوو و ژيانی خوئی داو بە پەرستن و خوۆشەویستنی شتی دیکەي جگە لە خودا، وەكو: كار، خیزان، ئەو شتانەي بە پارە دەكردرین، بیروپرای خەلكی دیکە، پزیزگرتن لە خیزان و كومەل، پشتگیری كردن لە خودا وەند و ئایینیکی دیکە و پۆحەکانی ئەم جیهانە و تەنانەت ئەو كارە باشانەي كە مروق دەتوانی بیانكات. هەر وەها درك بەو هەش دەكات كە ئەو بتانە زۆر خراپن. لەم ژيانەدا حەز و ئارەزووی ئەم بتانە هەرگیز كۆتایی پئی نایەت.

بۆیە ئەگەر شوینكە و توویەکی مەسیح هەر ئەمشە و ژيانی لە دەست بدات و بەرامبەر بە خودا رابووستیت و خودا پرسیاری لیبكات: «بۆچی دەبییت پزیزگەت بدەم بیی بیته شوینی ئامادەبوونی منەو؟» باو پدارە كە وەلام دەداتەو: «ناییت پزیزگام پئی بدەي بیمە ژوورەو. من گوناھبارم و قەرزاری تۆم و توانای ئەو م نییە قەرزەكەت بدەمەو». بەلام تەنها ئەو نەندە نالییت، بەلكو بەردەوام دەبییت و دەلییت: «بەلام لەبەر بەزەیی و بەلینە گەورەكەت، من پشت بە خوینی مەسیح دەبەستم كە لە جیاتی خوینی من پززاو و و قەرزێ پەوشت و ئاكاری من دەداتەو، وە داواكارییە پیروۆ و راستو دروستەکانی تۆ بە دیدینییت و توورەیی تۆ دژی گوناھ دەسپزیتەو».

لەگەل راگەیانندی ئەو داخووزییەدا كە بەھوئی مەسیحەو راستو دروست دەبین، باو پرداری مەسیح كەسیكە كە ئازادی لە بەندایەتی گوناھ دۆزینییتەو. جیگایەك كە بت و خودا وەندەکانی دیکە ناتوانن پزازی و تیز بن، لەبەر ئەو هی زگی ئەوان هیچ كات تیز ناییت، پزازیوونی خودا بەرامبەر ئیش و كاری مەسیح واتە ئەو كەسە بە هوی كاری مەسیح لە تاوانباری كپرداوتەو و ئیستا ئازادە! بەو جوۆرە

بۆ يەكەمىن جار باوەردار دەتوانىت پىشت لە گوناھ بکات، نەوھک گوناھىک لەگەڵ گوناھىکى دىکە بگۆرپتەو، بەلکو لەگەڵ ئارەزووى رۆحى پىرۆز بۆ عىسای مەسىح و دەسەلاتەکەى لە ژياندا دەگۆرپتەو. لە کاتىکدا ئادەم هەولێ دا خودا لەسەر تەختى فەرمانرەوايى لایبات و خۆى لە شوپى ئەو فەرمانرەوايەتى بکات و خۆى خودای ژيانى خۆى بپت، باوەردار بە مەسىح لە فەرمانرەوايەتى مەسىح لە ژياندا دلخۆشە. ئەو ژيانى عىسا بە ملکەچىيەکى کەمەل و تەواو بۆ ويست و وشەى خودا دەزانىت هەول دەدات هاوشىوێى رزگارکەرەکەى بپت.

کەواتە، باوەردارى مەسىح بە کەسىک دەگوترى کە لەگەڵ خودا بە رپگەى مەسىح ئاشت بوويتەو. مەسىح توورپەى خودای ئارام کردووە و باوەردار بە مەسىح دەتوانىت بەرامبەر خودا بە راستودروست لەقەلم بەدرىت، بۆ ژيانىکى راستودروستانە بانگ کراو و بە هيوای ئەو رۆژە دەژيىت کە رۆژىک لە ئاسمان بەرامبەر بەزدان رابووستىت.

ئەو هەمووى نىيە! ئىنجا، بە کەسىک دەگوترى باوەردار کە لەگەڵ خودا و گەلى خودا ئاشت بوويتەو. ئايا يەکەم چىرۆکى کتیبى پىرۆزتان لەبىرە کە چۆن ئادەم و حەوا کەوتنە ناو گوناھ و لە باخچەى عەدەن دەرکران؟ ئەو چىرۆکى کوشتنى مرۆف بە دەستى مرۆفە؛ قاين، هابىل دەکوژىت. ئەگەر دەرکردنى خودا لەسەر تەختى پاشايەتى بە و اتايە بپت کە خۆم لە شوپى ئەو پاشايەتى بکەم، کەواتە رپگە بە هىچ کەسىک نادەم ئەو لە من بستىت. پچرانی پەيوەندى ئادەم لەگەڵ خودا بوو هۆى پچرانی دەستبەجى پەيوەندى نىوان مرۆفەکان. هەر کەسىک بە تەنها لە ئاست خۆيەو دەژى.

کەواتە سەير نىيە کە عىسا تەواوى پەيامى نىردراوان و ياساکانى لە دوو فەرماندا کوورت کردووە تەو: «کاتىک فەرىسيەکان بىستيان

که عیسا سه دوقییه کانی بیده ننگ کردوو، پیکه وه کوپوونه وه. یه کیکیان ته وراتناس بوو، پرسپاری لیکرد تا کو تا قی بکاته وه: «ماموستا، گرنگترین راسپارده ی ته ورات چیه؟» عیسا پیی فهرموو: «به هه موو دل و به هه موو گیان و له هه موو بیرتانه وه یه زدانی پهروه ردگارتان خوشبوئی. [ئمه گرنگترین و یه کهم راسپارده یه. دووه میشیان وه ک ئه و وایه: [نزیکه کهت وه ک خوٚت خوشبوئی.] جا هه موو ته ورات و پیغه مبه ران به م دوو راسپارده یه وه به نندن» (مه تا ۲۲: ۳۴-۴۰). ئه و دوو فه رمانه په یوه ندییان به یه که وه هیه. یه کهم فه رمان هوکاری دروستبوونی فه رمانی دووه مه و دووه مین فه رمانیش، فه رمانی یه کهم ده سه لمینیت.

ناشتبوونه وه له گه ل خودا له ریگه ی مه سیح به واتای ناشتبوونه وه له گه ل هه موو ئه و که سانه دیت که له گه ل خودا ناشت بوونه ته وه. له نیوه ی یه که می به شی دووه می ئه فه سوٚس، پولس باس له وه ده کات که چون رزگاریه کی گه وره له عیسا ی مه سیح به ئیمه دراوه، وه پاشان بابه ته که ده گوٚردریت و نیوه ی دووه می به شی دووه م باس ده کات که ئه و بابه ته چ کاریگه رییه کی ده بیت له سه ر په یوه ندی نیوان جووله که و نه ته وه کانی دیکه و به شیوه یکی گشتی له نیوان هه موو باوه رداراندا. پولس ده لیت:

«له بهر ئه وه ی مه سیح ناشتی ئیمه یه، جووله که و ناجوله که ی کرد به یه ک، دیواری ناوبری دوژمنایه تی رووخاند، به جه سته ی خوئی ته وراتی به فه رمان و فه رزه کانییه وه به لاوه نا، به ئامانجی ئه وه ی به یه کبوونیان له گه ل خوئی له هه ردووکیان مروٚقیکی نوئی دروستبکات و به م شیوه یه ناشتی بچه سپینیت، تا کو هه ردووکیان له یه ک له شدا له گه ل خودا ناشت بکاته وه به خاچ، به وه ش دوژمنایه تی له ناوبرد» (ئه فه سوٚس ۲: ۱۶-۱۷). بویه هه موو ئه وانیه کی که مولکی خودان و سه ربه مه سیحن:

«دەبنە ھاوالاتی لە گەڵ گەلی پیرۆزی خودا و بنەمالە ی خودا» (ئایەتی ۱۹). ئێمە لە گەڵ مەسیحدا یە کمان گرتوو و بووینەتە پەرستگایەکی پیرۆز (ئایەتی ۲۱). لەو بەشەدا دەقی ھاوتای زۆر ھەیە کە دەتوانیت ھەلبژێریت و سوودی لێ وەر بگریت!

لەوانەیە ئە گەر بڕوانینە مۆنە «ئەندامی خێزان»، یارمەتیمان دەدات لەو ھەتتە گەین کە ناشتی لە گەڵ خودا واتە ناشتی لە گەڵ گەلی خودا. ئە گەر تۆ ھەتیو بیت، ئەوا ناتوانیت دایک و باوک ھەلبژێریت، بە لکو دایک و باوک دیت و تۆ دەگرنە خو و بە مندالی خۆیان ھەلتدەبژێرن. ئە گەر خێزانە کەت ناوی «سمیت» بیت، ئەوا ئیستا بۆ نانی ئیوارە لە گەڵ خێزانی سمیت دادەنیشت و نان دەخۆی، واتە لە گەڵ دایک و باوکە کە و مندالی کانی خێزانی سمیت. لە گەڵ مندالی کانی خێزانی سمیت لە یەک ژوور دەبیت. کاتی کە مامۆستای قوتابخانە ناوی سمیت دەخوینیت، تۆ ھەلدەستیتە سەر پێ. وەکو برای گەورە تر کە پیشتر ئەو کارە ی و خوشکی بچووکت کە لە داھاتوودا ئەو کارە دەکات. تۆ ئەو کارە دەکەیت، نە ک لە بەر ئەو ھە دەتەوی دەور و پۆلی سمیت بگێریت، بە لکو لە بەر ئەو ھە کە سیک چوو ھەتیو خانە و گوتوو یەتی: «تۆ دەبیت بە یەکیک لە خێزانی سمیت». لەو پۆژە بە داوای تۆ مندالی بەرپێز و خاتوو سمیتی، و دەبیتە برا یان خوشکی مندالی کانی دیکە یان.

بە لام ئیستا ناوی تۆ سمیت نییە، بە لکو ناوت «مەسیحییە» کە بە ھۆی ئەو کە سەو ھە ناوت نراو ھە کە بە ھۆی ھە لگیاو یەتە و ھە بوو یەت بە مندالی خودا (ئەفەسۆس ۱: ۵). ئیستا تۆ بە شیکی لە خێزانی خودا. «عیسا کە خە لک پیرۆز دەکات و ئەو خە لکە ی پیرۆز کراون ھەردووکیان سەر بە یە ک خێزان، لە بەر ئەم ھۆیە ش عیسا

شهرم ناکات به خوشک یان برا ناویان بات” (عیبرانییه کان ۲: ۱۱).

ئەو خیزانە، خیزانیکی جیاواز نییە، کە ئەندامەکانی پێکەوه پێگانە بن. بەلکو هاوبەشیکردنە. خودا ئیوہی «بانگ کرد بو پێکەوه ژیان لەگەڵ کورەکە، عیساى مەسیحی گەورەمان» (یەکەم کۆرنسۆس ۱: ۹).
وہ ئیوہش بانگ دەکات بو ئیو هاوبەشیکردن لەگەڵ تەواوی خیزان (یەکەم کۆرنسۆس ۵: ۲).

ئەم هاوبەشیکردنە وشک و فەرمی نییە. بەلکو جەستەییە کە بەھۆی بپاری کەسییە ھەر یەکیکمانەوہ پێکەوه بەستراوہ تەوہ، ھەر وہا ئەو بپارە کەسییانە سەرترن لە بپاری مروفانە - خودی مەسیح و ئیش و کارەکە. ئەگەر کەسێک بلیت «من لەو خیزانە نیم»، دەبیت بپار کورت بیت. وەکو ئەوہ وایە کەسێک دەست و لاقی خوێ بپار تەوہ. ھەر بەو شێوہیە پۆلس بە کلێسای کۆرنسۆس دەبیت: «چاوا ناتوانیت بە دەست بلیت: «پێویستیم بیت نییە.» یان سەر بە پێیەکان بلیت: «پێویستیم بیتان نییە» (یەکەم کۆرنسۆس ۱۲: ۲۱).

بە پوختی، مەحالە بتوانیت وەلامی پرسیاری «مەسیحییوون چییە؟» ئەگەر باسی کلێسا نەکەیت؛ بە لای کەمەوہ لەناو کتیبی پیرۆزدا بەو جۆرہیە. نەک تەنھا ئەوہ، بەلکو ناتوانی کلێسا تەنھا بە یەک ھێما و لیکچووون لیکبەیتەوہ، لەبەر ئەوہی کتیبی پیرۆز دەچووینیت بە زۆر شت، وەکو: خیزان، هاوبەشی، جەستە، بووک، خەلک، پەرستگا، ژن و مندالەکانی. لە پەیمانی نویدا ھێچ مەسیحییەک بە تەنھا و دوور لە باوەردارانى دیکە نییە. کلێسا لەراستیدا شوین نییە بەلکو خەلکە؛ واتە، گەلی خودا لە مەسیحدا.

کاتیکی کەسێک دەبیتە مەسیحی، تەنھا لەبەر فیکردنیکی باش بو

گه وره بوون و پینگه‌یشتنی پۆحی نابیت به ئەندامی کلیسا. له‌به‌ر
ئەوه‌ی بوون به ئەندامی کلیسای ناوخوای نیشانده‌ری ئەوه‌یه که
مه‌سیح ئیوه‌ی به به‌شیک له جه‌سته‌ی خۆی له ناو مه‌سیحدا دروست
کردوو. ئەوه به واتای یه‌کبوون له‌گه‌ڵ مه‌سیحیه‌کانی دیکه‌یه. به‌لام
یه‌کبوون له‌گه‌ڵ کلیسای جیهانی، ده‌بیت له‌گه‌ڵ ژیان و له ناوه‌ندی
کلیسای ناوخوایدا دروست بیت.

زۆربه‌ی کات ئاییناسه‌کان جیاوازی داده‌نێن له نێوان کلیسای جیهانی
و کلیسای ناوخوای. جگه له (مه‌تا ۱۶: ۱۸) و به‌شیک له ئەفه‌سۆس
که باس له کلیسای جیهانی ده‌کات، زۆربه‌ی ده‌قه‌کانی په‌یمانی نوێ
باس له کلیسای ناوخوای ده‌کات. وه‌ک کاتیک پۆلس نامه‌کانی خۆی
بۆ کلیساکانی گه‌لاتیا و کۆرنسۆس ده‌نووسیت.

به‌شه‌که‌ی دیکه هه‌ندیک قورسه، به‌لام گرنگه. په‌یوه‌ندی نێوان
ئەندامپتی له کلیسای جیهانی و ئەندامپتی له کلیسای ناوخوای
لیکچوو‌ی زۆری به په‌یوه‌ندی راستودروستی هه‌یه که خودا به‌رپه‌گه‌ی
باوه‌ر به ئیمه‌ی به‌خشیوه له‌گه‌ڵ ئەنجامدانی خودی راستودروستی له
ژیانی پۆژانه‌دا. کاتیک ئیمه به باوه‌ره‌وه ده‌بین به مه‌سیحی، خودا
بپه‌گوناهبوونی ئیمه راده‌گه‌یه‌نیت، به‌لام له هه‌مان کاتدا ئیمه بانگ
کراوین که راستودروستیکی چالاک بین. کاتیک که‌سێک له دوا‌ی باوه‌ر
به دلخۆشیه‌وه، ژیا‌نی گوناهباران‌ه‌ی خۆی ده‌ژبیت، ئەو پرسیا‌ره بۆ
ئیمه دروست ده‌بیت که ئایا ئەو که‌سه له ده‌ستپێکی باوه‌ریدا
راستودروستی مه‌سیحی وه‌رگرتوو‌ه یان نا؟ (پۆما ۶: ۱-۱۸، ۸: ۵-۱۴؛
یاقوب ۲: ۱۴-۱۵). هه‌روه‌ها ئەو که‌سان‌ه‌ی هه‌ز نا‌که‌ن په‌یوه‌ست
بن به کلیسای ناوخوایه‌وه. په‌یوه‌ستبوون به کلیسای ناوخوای
ده‌ره‌نجامیکی سروشتیه‌ی - دووپات‌کردنه‌وه‌ی کرده‌وه‌ی عیسا‌یه. ئە‌گه‌ر به

راستی حهز ناکه‌یت ببیته به‌شیک له گروپنکی باوه‌رداری راسته‌قینه که کتییی پیروژ فیر ده‌کهن، ده‌بیت له خوٚت بپرسیت که ئایا به‌راستی په‌یوه‌ندیت له‌گه‌ل جه‌سته‌ی مه‌سیح هه‌یه! سه‌رنج بده ئه‌م وتانه‌ی نووسه‌ری نامه‌ی عیبرانییه‌کان:

“با بئ پارایی ده‌ستبگرین به دانپیدانانی هیوامان، چونکه ئه‌وه‌ی به‌ئینی پیمان داوه جیی متمانه‌یه. هه‌روه‌ها با ئاگاداری یه‌کتی بین بو هاندان له‌سه‌ر خو‌شه‌ویستی و کاری چاک. با واز له‌کو‌بوونه‌وه‌کامان نه‌هینین، وه‌ک هه‌ندیک له‌سه‌ری راهاتوون، به‌لکو یه‌کتی هانده‌ین، به‌تایه‌تی که ده‌بینن روژی هاتنه‌وه‌ی مه‌سیح نزیك ده‌بیته‌وه. ئه‌گه‌ر له‌دوای ئه‌وه‌ی که راستیمان ناسی، به‌رده‌وام بین له‌وه‌ی به‌ئه‌نقه‌ست گونا به‌کین، ئه‌وا هیچ قوربانیه‌ک نییه بو ئه‌وه‌ی گونا به‌کامان پاک بکاته‌وه، به‌لکو ته‌نها چاوه‌ری‌کردنی حوکمدانی ترسناک و ئاگری بلیسه‌دار که خه‌ریکه دوژمنه‌کانی خودا ده‌خوات” (عیبرانییه‌کان ۱۰: ۲۳-۲۷).

ئه‌گه‌ر ئیمه له‌ لای خودا شویننکی راسته‌قینه‌مان هه‌بیت، ئه‌وه له‌ بپاریی روژانه‌ماندا کاریگه‌ری ده‌بیت، ته‌نانه‌ت ئه‌و کاته‌ی پرۆسه‌که زور به‌هتوایی و پر له‌هه‌له‌ بیت. به‌راستی خودا خه‌لکی خو‌ی ده‌گو‌ریت. ئایا ئه‌وه هه‌وا‌ئیکی خو‌ش نییه؟ که‌واته خو‌شه‌ویستانم، تکایه باوه‌ر به‌و بو‌چوونه بئ بنه‌مایه مه‌که‌ن که راستودروستی مه‌سیح‌تان هه‌یه ئه‌گه‌ر بیتو شوین ژبانی راستودروستی نه‌که‌وتوون. هه‌روه‌ها خو‌تان به‌بیرۆکه‌ی نادیار فریو مه‌ده‌ن که ئیوه هی کلێسای جیهانین ئه‌گه‌ر بیتو به‌دوای ژبان له‌گه‌ل کلێسایه‌کی راسته‌قینه‌دا نه‌گه‌رین.

جگه له‌ چه‌ند بارودۆخیکی ده‌گمه‌ن، مه‌سیحیه‌کی راسته‌قینه ژبانی خو‌ی له‌ ژیر ته‌لاری باوه‌ردارانی دیکه، له‌سه‌ر هاوبه‌شی پته‌و له‌ کلێسای ناوخو‌یی بنیات ده‌بیت. ئه‌و ده‌زانن که به‌ته‌واوی

نه گه‌یشتووه‌ته شوینی خوئی و پیویستی به یارمه‌تی و پرینمایی کلینسا هه‌یه. نه‌ک ته‌نهایه و پیویستی به کلینسا هه‌یه، به‌لکو کلینساش پیویستی به و هه‌یه.

کاتی که له ده‌وری یه‌ک کوّ ده‌بینه‌وه تا‌کو په‌رستشی خودا بکه‌ین و کاری باش بکه‌ین و خو‌شه‌ویستی به‌رامبه‌ر یه‌کتر ده‌ربرین، له‌راستیدا ئه‌وه نیشان ده‌ده‌ین که خودا له‌گه‌ل ئیمه‌ ئاشت بووه‌ته‌وه و ئیمه‌ش له‌گه‌ل خوشک و براکامان ئاشت بووینه‌ته‌وه. ئیمه‌ی با‌وه‌رداران به‌جیهانی نیشان ده‌ده‌ین که گو‌پدراوین، به‌لام نه‌ک له‌ ریگه‌ی ئه‌زه‌رکردنی وشه‌کانی کتیبی پیروژ، نزا‌کردن له‌ کاتی خو‌اردن، پیدانی ده‌یه‌کی داها‌تمان و گوینگرتن له‌ پروگرامه‌کانی مه‌سیحی، به‌لکو گو‌پران و گه‌شه‌کردنی خو‌مان به‌ ده‌ربرینی خو‌شه‌ویستی بو‌ که‌سانی گونا‌هبار نیشان ده‌ده‌ین.

ئیمه و ئیوه ناتوانین خو‌شه‌ویستی، خو‌شی، ئارامی، له‌سه‌رخو‌بی و میهره‌بانی به‌ ته‌نهایی له‌ دوورگه‌یی‌ک نیشان ده‌ین. نه‌خیر! ئیمه کاتیک ئه‌و شتانه ده‌رده‌برین و نیشان ده‌ده‌ین که خو‌شه‌ویستی به‌رامبه‌ر که‌سی‌ک ده‌رده‌برین که به‌ هیچ شی‌وه‌یه‌ک شی‌اوی ئه‌وه‌ن نییه خو‌شمان بو‌یت، به‌لام ئیمه هه‌ر خو‌شمان ده‌و‌یت.

ئایا ده‌توانیت ئه‌و با‌به‌ته‌باشتر بینی؟ له‌وییه - ئه‌و شو‌ینه‌ی هه‌ندی‌ک گونا‌هبار پا‌به‌ندن به‌ خو‌شه‌ویستی یه‌کتر - مزگینی عیسا پیشان ده‌دریت. کلینسا نه‌ونه‌یه‌کی زیندوو‌مان ده‌راره‌ی ئینجیل نیشان ده‌دات کاتیک ئیمه یه‌کتر ده‌به‌خشین، وه‌ک چو‌ن عیسا ئیمه‌ی به‌خشی، گرنگی به‌ یه‌کتر ده‌ده‌ین، وه‌ک چو‌ن عیسا گرنگی به‌ ئیمه‌ دا، وه‌ کاتیک گیانی خو‌مان له‌ ریگه‌ی خه‌لکی دیکه‌ داده‌نین، وه‌ک چو‌ن عیسا گیانی خوئی له‌ پیناوی ئیمه‌ دانا.

ئېمە بە تەنھا ناتوانىن بەو جوۆره ئىنجىلى مەسىح نىشان بەدىن،
كە دەتوانىن پېكەو نىشانى بەدىن.

زۆر جار گويمان لېدەبېت كە باوهداران باسى بەهرەى پۆحى لە
ژياناندا دەكەن. بەلام بۆم جېگەى پرسىارە كە ناخۆ خەلك چەند
گرنگى ئەو راستىيە دەدەن كە خودا بەهرەگەلېكى بېشومارى بە ئېمە
داوہ تاكو ئەو بەهرانە لە كاتى بەرامبەربوون لەگەل گوناھى باوهدارانى
دىكە لە ناو كلىسادا بەكاربھېندرىن. گوناھەكانى من، دەرفەت و بوارى
ئەوہ بە تۆ دەدات كە بەهرە روحيەكانت بەكاربھېنىت.

كەواتە كۆمەلېك لە ژنان و پياوان لە لای خۆتان كۆبكەنەوہ، بەتەمەن
و گەنج، سېى و پەش، ئافرىقايى و ئاسىيى، ھەژار و دەولەمەند،
خویندەوار و نەخویندەوار، بە ھەموو جياوازيەكانيان، ھونەرەكانيان و
بەھرەكانيان. بەلام دئىيان بەكەنەوہ لەوہى كە نەخۆش و گوناھبارن و
تەنھا بە نىعمەت مەسىح پزگارىان بووہ. چىت ھەيە؟ ئەوہى كە بۆ
دروستکردنى كلىسا پتويستە، لەبەردەستە.

ئەگەر مەبەستى تۆ خۆشەويستنى تەواوى مەسىحيەكانە، با من
پېشنيارىكت بۆ بكەم، ببە بە بەشېك لە گروپېكى باوهدارانى
راستەقىنە بە ھەموو لاوازی و كەموكوريەكانیانەوہ. بۆ ھەشتا سال لە
خۆشى و ناخۆشيدا لەگەليان بە و پاشان وەرە بۆ ئەوہى قسە لەسەر
خۆشەويستى بەرامبەر بە تەواوى مەسىحيەكان بەكەين.

كى لېپرسراوى بىركردنەوہيە لە شىوازی كۆبوونەوہى گروپېك لە
باوهداران كە بەخۆيان دەلېن كلىسا؟ قەشە و پىرەرەكانى كلىسا؟
بە دئىيايەوہ. چۆنە ئەگەر بلېين ھەموو باوهداران بە مەسىح؟ بە
دئىيايەوہ. مەسىحى بوون واتا سەرنج و ئاگادارى لە ژيان و سەلامەتى

جهستهی مهسیح، که کلیسا ده‌گریته‌وه. واته، گرنگیدان به‌وهی که کلیسا چیهی و کلیسا ده‌بیت چون بیت، له‌بهر ئه‌وهی، ئه‌ی باوه‌پداران، ئیوه هی کلیسان.

به راستی ئیمه ئاگاداری کلیساین، له‌بهر ئه‌وهی جهستهی راسته‌قینهی رزگارکه‌رمانه. ئایا هه‌تا ئیستا سه‌رنجی وشه‌کانی عیسات که به‌رامبه‌ر شاول، چه‌وسینه‌ره‌وهی باوه‌پداران، که دواتر ناوی لینرا پۆلس، کاتیک له‌سه‌ر ریگه‌ی دیمه‌شق رووبه‌رووی بووه‌وه؟ عیسا به‌ شاولی فهرموو: «شاول! شاول! بۆچی ده‌مچه‌وسینیته‌وه؟» (کرداری نیردراوان ۹: ۴).

لیره‌دا عیسا به‌ شیوه‌یه‌کی تایه‌ت خۆی له‌گه‌ل کلیساکه‌ی به‌یه‌ک ده‌زانئ و به‌ کلیسای خۆی بانگی ده‌کات. ئه‌ی باوه‌پداران، خۆتان له‌گه‌ل ئه‌و که‌سانه‌ به‌یه‌ک ده‌زانن که رزگارکه‌ره‌که‌تان له‌گه‌لیان یه‌کی گرتوو؟ ئایا دلئ ئیوه ئاره‌زو و خۆشه‌ویستییه‌که‌ی هه‌ست پیده‌کات و هاوبه‌شی هه‌ستی ئه‌وه؟

ماوه‌یه‌ک له‌مه‌وبه‌ر، نامه‌یه‌کم له‌ شوانی کلیسایه‌ک پینگه‌یشت. له‌ نامه‌که‌یدا باسی ئه‌وه‌ی کردبوو که هه‌ز ده‌کات ئه‌ندامانی کلیساکه‌ی زیاتر له‌باره‌ی کلیساوه‌ بزائن. ئه‌و پیاوه‌ بیفیزه‌ هه‌زی له‌ کلیسایه‌ک بوو که ئه‌و به‌ به‌رپرسیار بزائن له‌ کاتیکدا به‌ره‌و نيعمه‌ت و خوداپه‌رستی ئاراسته‌ی ده‌کردن. ئه‌و شوانه، به‌ باشی له‌ شیوازی په‌یمانی نوئ تیگه‌یشتبوو. ده‌یزانی رۆژیک خودا ئه‌و بۆ خزمه‌تی خۆی بانگ ده‌کات و سه‌باره‌ت به‌ شوانایه‌تی خه‌لکه‌که‌ی لپرسینه‌وه‌ی له‌گه‌ل ده‌کات. ئه‌و وه‌کو هه‌موو قه‌شه‌یه‌کی دلسۆز هه‌زی ده‌کرد یه‌ک به‌ یه‌کی ئه‌ندامی کلیسا ئاگاداری ئه‌و بابه‌ته‌ بن و بزائن رۆژیک یه‌ک به‌ یه‌کی ئه‌وانیش بۆ خزمه‌تی خودا بانگ ده‌کرین تا‌کو له‌سه‌ر خۆشه‌ویستی به‌رامبه‌ر به‌یه‌کتر و بۆ خودا، وه‌لام بده‌نه‌وه.

خودا پرسیار له هەر ئەندامیکی جهستهی مهسیح دهکات ئاخۆ
لهگه‌ڵ دلخۆشی ئەندامه‌کانی دیکه، دلخۆش بووه؟ ئایا له کاتی
گریانی ئەوان، ئەمیش گریاوه؟ ئایا یارمه‌تی ئەندامه‌ لاوازه‌کانی داوه؟
یان ئه‌و ئەندامانه‌ی که هه‌ست ده‌که‌ن هیچ به‌ها و بایه‌خیکی نییه،
به‌ شیوازیکی تایبه‌ت و به‌وپه‌ری ریزه‌وه هه‌لسوکه‌وتی له‌گه‌ڵ کردوون؟
ئایا له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌سانه‌ی ئه‌ویان فێر کردووه و پێبه‌رییان کردووه، به
ریزیکی دوو هینده‌وه هه‌لسوکه‌وتی کردووه؟ (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲:
۲۲-۲۶؛ یه‌که‌م تیمۆسۆس ۵: ۱۷)

ئیه‌وه ئه‌ی باوه‌رداران به‌ مه‌سیح ئایا ئاماده‌ن بۆ ئه‌و رۆژه‌ی که
خودا بانگتان ده‌کات تا کو سه‌باره‌ت به‌ خۆشه‌ویستی و خزمه‌تی
خێزانی کلێسا و پێبه‌رانی کلێسا وه‌لام بده‌نه‌وه؟ ئایا ده‌زانن خودا به
کلێسا ده‌لێت که چۆن بێت؟

ئیه‌وه ئه‌ی شوانه‌کان، ئایا به‌ گه‌له‌که‌تان گوتووه که کلێسا چۆنه‌ و
به‌و شیوه‌یه‌ ئه‌وانتان بۆ رۆژی وه‌لامدانه‌وه‌ی خودا ئاماده‌ کردووه؟ ئایا
پێتان گوتوون و فێرتان کردوون که ده‌بێت وه‌لامی خودا بده‌نه‌وه
سه‌باره‌ت به‌وه‌ی که ئاخۆ په‌یوه‌ست بوون به‌ مزگینێ مه‌سیحه‌وه‌ یان
نه‌؟

(۲)

کلیسا چیه و چی نییه؟

له دهستیکی کتیبه که دا پرسیارم لیکردن که له کلیسا به دوای چیدا دهگه پئی و به پئی کتیبه پیروز کلیسا چۆنه و چۆن نییه، به لام به هیچ جوریک وهلامی ئه و پرسیارانه نه دایه وه. بیگومان ئه م جوره پرسیارانه قورسن. له م سهرده مه دا باوهرداران له کلیسادا به دوای شتی جوراوجوردا دهگه پین.

له یادمه کاتیک له زانکو ده مخویند، له گه ل یه کیک له هاوړیکانم، که له ریخراویکی سه ره به خوئی مه سیحیدا کاری ده کرد، گف تو گو یه کم کرد. هه ردوو کمان بو ماوهی دوو سال چوو بووینه هه مان کلیسا. من بووم به ئەندامی ئه و کلیسایه، به لام هاوړیکه م نا. له راستیدا ته نه ا له کاتی کۆبوونه وه کانی یه ک شه ممه ده هات و له نیوهی کۆبوونه وه که دا و بهر له دهستیکی وتاره که کلیسای به چیده هیشت.

رۆژیک بریارم دا پرسیار لی بکه م که بوچی له نیوهی وتاره که کلیسا به چیده هیلی. وهلامی دامه وه: «راستییه که یه وه یه که هیچ له به شه که ی دیکه ی کلیسا تیناگه م».

به رده وام بووم له پرسیارکردن و گوتم: هه تا ئیستا بیرت کردوو ته وه وه وه ی که بییت به ئەندامی کلیسا؟

له پرسیاره کهم سه‌ری سورما و وه‌لامی داوه: «بیم به ئەندامی کلێسا؟ له راستیدا نازانم بۆچی ده‌بیت بیم به ئەندامی کلێسا. ده‌زانم بۆ لێره‌م و ئەو خه‌لکه‌ خاوم ده‌که‌نه‌وه».

ئاوهای لێ تیگه‌یشتیم که به‌ لووتبه‌رزیه‌وه ئەو قسانه‌ی نه‌ده‌کرد، به‌لکو به‌ گه‌رموگوریه‌کی زۆره‌وه که نه‌یده‌ووست چرکه‌یه‌ک له‌ کاتی خودا به‌فیرۆ بدات. له‌ می‌شکیدا بیروکه‌ی زۆری له‌سه‌ر کلێسا هه‌بوو و له‌ناو کلێسادا به‌ دواياندا ده‌گه‌را، هه‌ولێ نه‌دابوو ئەو بیروکانه‌ به‌ ئەندامه‌کانی دیکه‌ یان به‌لایه‌نی که‌مه‌وه به‌و کلێسایه‌ بلێت. به‌دوای کلێسایه‌کدا ده‌گه‌را که وشه‌ی خودای به‌باشی تیدا باس بکری‌ت، بۆ ئەوه‌ی له‌ ماوه‌ی ئەو هه‌فته‌یه‌دا رۆحی به‌ه‌ژێت.

له‌م کاته‌دا ئەم وشانه‌م له‌ می‌شکی خۆمدا دووباره‌ کرده‌وه: «ئهو خه‌لکه‌ خاوم ده‌که‌نه‌وه». چه‌ند شتی‌ک هه‌بوو ده‌مویست پێی بلێم، به‌لام ته‌نها ئەمه‌م پێ گوت: «هه‌تا ئیستا بیرت له‌وه‌ کردوو ته‌وه‌ که‌ بچیته‌ پال ئەو خه‌لکه‌وه‌؛ راسته‌ خاوت ده‌که‌نه‌وه، به‌لام له‌وانه‌یه‌ بیته‌ هوکاري پێشکه‌وتنی کاری ئەوان؟ بیرت له‌وه‌ کردوو ته‌وه‌ له‌وانه‌یه‌ ئەوه‌ به‌شیک بیت له‌ پلانی خودا بۆ تو و ئەوان؟»

منیش بۆ خۆم کلێسایه‌کم ده‌وێت هه‌موو رۆژانی یه‌کشه‌ممه‌ وتاریکی باش و جوانی تیدا بدری‌ت، به‌لام واتای «جسته‌ی مه‌سیح» له‌وه‌ زیاتره‌، مه‌گه‌ر نه‌؟

به‌و شیوه‌یه‌ی له‌ به‌شی یه‌که‌م باسم کرد، کلێسا شوین نییه‌. کلێسا بینا نییه‌، شوینی نمایشی وتار نییه‌، شوینی دابینکردنی خزمه‌تی رۆحی نییه‌. کلێسا به‌ مروّفه‌کان ده‌گوتری - گه‌لی په‌یمانی نوێ و گه‌لی خودا که به‌ خوین کردراونه‌ته‌وه‌. بۆ ئەو مه‌به‌سته‌ پۆلس له‌ نامه‌که‌یدا بۆ

ئەفەسۆس دەلیت: «مەسیح کڵیساى خۆشویست و لە پیناویدا خۆی بەخت کرد» (ئەفەسۆس ۵: ۲۵). عیسا گیلانی خۆی بۆ لەپیناوی شوین و تەلاردا نەبەخشی، بەلکو بۆ خەلک.

بۆ ئەو مەبەستە، هەموو رۆژانی یەکشەممە لە کۆبوونەوهی کڵیساکەمان کە من شوانایەتی دەکەم، هەرگیز نالیم: «بەخیریین بۆ کڵیساى «کاپیتۆل هیل باپتیسیت»، بەلکو دەلیم بەخیریین بۆ ئەم کۆبوونەوهیە کڵیساى کاپیتۆل هیل باپتیسیت. ئیمە کۆمەلە کەسیکین لە دەوری یەکتەر کۆدەبینەوه. بەلێ ئەو شتیکی بچووکە، بەلام لە شتە بچووکەکانیشدا، وەکو گوتنی وشەى بەخیرهااتیشدا، هەول دەدەین ئاماژە بە راستییەکی گەورە بدەین.

ئەگەر لەبیرمان بێت کە کڵیسا لە کۆمەلێکە خەلک پیکدیت، یارمەتیمان دەدات شتە گرنگەکان و ناگرنگەکان لە یەکتەر جیاکەینەوه و بیانناسین. دەزانم پێویستم بە یارمەتی هەیە. بۆ نمونە شیواز و ستایلی مۆسیقا لە کڵیسا بریار دەدات لەسەر ئەوهی کە چ هەستیکم بەرامبەر کڵیساکە هەبێت. دواتر، مۆسیقا و سرودی رۆحی لە هەموو کڵیسیایەک وەها دەکات سەرنجمان بۆ لای خۆی رابکێشێت و کاردانەوهی لەسەر هەستمان بۆ کڵیسا دەردەخات. شیوازی مۆسیقا هەستیکی جیاوازانمان بۆ دروست دەکات. ئەگەر پۆژیک بریار بدەم کڵیسیایەک لەبەر شیوازی مۆسیقاکەى بەجێبهێلم، کەواتە هەستم بۆ خۆشەویستی عیسا و گەلی عیسا چی دەلێت؟ یان ئەگەر وەک شوانی کڵیسا، پۆل و ئەرکی زۆربەى ئەندامانی کڵیساکە بە گرنگ نەزانم، بەس لەبەر ئەوهی کە پێم وایە مۆسیقا و سرودە رۆحییەکان پێویستیان بە نوێکردنەوه هەیە؟ بە لایەنى کەمەوه دەتوانین بلیین لە یادمان کردوو کە کڵیسا پیکهااتوو لە مرۆفەکان نەک بینا و شوین.

هاوکات، کتیبی پیروژ پیمان ده لیت که ده بیت باوه پداران ئاگاداری رووداوه کانی کلپسا بن - ئه وهی که چی ده کات و کار و بهرنامه کانی چیه. له راستیدا نیوهی دووه می ئه م بهرهمه باسی ئه م بابه ته ده کات.

چون ده توانین هاوسه نگی نیتوان ئه م دوو بابه ته رابگرین - گرنگیدان به گه لی خودا و گرنگیدان به و کاروبارانیه که ئه نجامی ده ده ن؟ ئه گه ر بابه تی ئه م کتیبه گه شه کردنی خیزانی باوه پدار بوویه، به دلنیا یه وه له سه ر هه ندیک بابه تی دیاریکراو ده دواین، وه ک: خواردنی نانی ئیواره له ده وری یه ک، پیکه وه خویندنه وهی وشه ی خودا، نوژ و نزا کردن بو یه کتر، پیکه وه گالته کردن و ... هتد. هیوادارم له درپژه ی گفتوگو که مان له یادمان بیت که هه موو خیزانیک هه له ده کات، به دایک و باوک و منداله کانیشه وه. خیزان ته نها رپیکخراو و دامه زراوه یه ک نییه، به لکو کومه له که سیکیشن.

ئه و بابه ته بو کلپساش هه ر ئه وه یه. ئایا کلپسایه کی دیاریکراو هیه که له ئاست چاوه روانیه کانی تو دا نه بیت که دپته سه ر کاره کانی، له وهی که له بابه تی رابه رایه تیدا ئاخو به پیتی کتیبی پیروژ به رپوه ده چیت یان نا؟ [ئه وه بابه تیکه که دواتر قسه ی له سه ر ده که ین.] ئه گه ر وایه، له بیرت بیت کلپسا له کومه لیک خه لک پیکدیت که هیشتا له نیعمه تی خودادا گه شه ده که ن. که واته خوشت بوین، له گه لیان پشوودرپژ به. دووباره ی ده که مه وه، بیر له خیزان بکه وه. ئه گه ر دایک و باوک، خوشک، برا و منداله کانتان چاوه روانیه کانی تو به جینا گه یینن، له نا کاو ده ریانده که یته ده ره وهی خیزانه که ته وه؟ هیوادارم بیان بووریت و له گه لیان پشوودرپژ بیت. له وانیه پیویست به وه بکات که هه ندیک ده ست رابگریت و بیرورا و مه زهنده کانت بگوریت! به هه مان شیوه ده بیت له خو مان بپرسین ئاخو ده زانین چون ده بیت

ئەو ئەندامانەي كۆيسامان خۆش بویت كە بۆچوونى جياوازيان هەيه
و لە ئاست چاوهروانييه كانى ئيمەدا نين و تەنانەت خراپەمان بەرامبەر
دەكەن. (ئايا لە من و تۆ هەلەيه كە روينه داوه كە پيوست بكات
بەخشيين؟)

بە دلياييه وه لەو لايەنەوه هیل و سنوور هەيه. زۆر كۆيسا هەيه
كە هەز ناكەيت ببیتە ئەندام يان شوانيان. لە بەشەكەي ديكه
دەگەرپينه وه سەر ئەم پرسياره كە باسى نيشانه سەرەكويه كانى كۆيسا
دەكەين. هەتا ئیستا بنەماي كتيى پيرۆز لەسەر كۆيسا ئەوهيه كە
كۆيسا لە خەلك پيكدیت. هەر شتيك لە كۆيسادا بە دوايدا دەگەرپين
يان هەر پيناسەيه ك بۆ كۆيسا هەمانبیت، دەبیت لەگەل بنەماكانى
كتيى پيرۆز پيكبكه ویت.

با بەرەستىكى ديكه لەسەر رينگەي بيروكهى هەلە لەسەر كۆيسا
بنووسم. ئەو بيروكانەي كە بە شپۆهيه كى تايەت لە نيو شوانەكانى
كۆيسادا باو و بەرבלاوه. كۆيسا نەك هەر تەنها شوين نييه، بەلكو
ژماره و ئاماريش نييه. كاتيک لە زانكو بووم لەگەل نامەي قەشەيه ك
بە ناوى «جان براون» رووبەرو بوومه وه، كە ناردبووى بۆ يه كتيك
لە قوتاييه كانى كە تازه بۆ خزمە تکردن لە كۆيسايه كى بچووك
هەلبژيردرا بوو. براون لە نامەكە ئەوهای نووسيوو:

من ئاگادارى ئەوهم كە دلت چەندە شانازيى بەخۆيه وه دەكات،
دەزانم كە ئازار دەچيژى بەهۆى ئەوهي كە كۆيساكەي تۆ بە
بەروارد بە برايانى ديكهى چواردهورت زۆر بچووكه، بەلام متمانە بە
وشەكانى ئەم پياوه پيره بكە كە پيت دەلپت و دلييات دەكاتەوه

لهوهی که کاتیک له خزمه تی مه سیحی په روه ردگاردار راده وههستی بو
وه لآمدانه وهی کرده وه کانت، ده زانیت که کلّیسا کهت به پی پی بو یست
گه وره بووه.^a

کاتیک ته ماشای ئه و کلّی سایه ده که م که خودا بهر پرسیاریتی ئه وانی
پیداوم، هه ست به قورسی ئه رکی ئه و رۆژه ده که م که ده بیّت له لای
خودا وه لآمدهر بم. ئایا ده مویست ئه و کلّی سایه گه وره بیّت که من
شوانی بووم؟ کلّی سایه ک که به ناوبانگ و له سه ر زمانانه؟ کلّی سایه ک که
له زۆر به ی شته کاندایا بهر چا و بیّت؟

ئایا رۆژیک له رۆژان هان دراوم که هه ر چۆنیک بووه خوّم له گه ل
ئه ندامانی کلّی سا که دا بگونجییم بو ئه وهی کات و ده رفه تی ئه وه م بو
رېبکه ویت که کلّی سا بگه یه نم به وهی مه به ستمه؟ چه ز و ئاره زوو بو
داهاتووی کلّی سا خراب نییه، به لکو کاتیک خراپه چه زی من بیته
هو ی پشتگو ی خستن و ته نانه ت ره نجاندنی ئه و باوه ردارانه ی ئیستا
ده وره یان داوم.

ئایا ئه و رۆحانه ی که زۆر به یان که سانی به ته مه نن، ئه وانیه ی که له
رۆژانی یه که شه مه دا دینه کلّی سایه ک که جیگه ی ۸۰۰ که س ده بیته وه،
ده توانم خو شم بوین و خزمه تیان بکه م؟ ته نانه ت ئه گه ر داب و نه ریت
و مۆسیقا که یان جیا وازه له وهی من چه زم ده کرد بو کلّی سا، هیشتا
خو شم ده وین و خزمه تیان ده که م؟ ده زانم ته نها شوانه کانی کلّی سا نین
که «به رگه ی» خه لکی ده وره پشتیان ده گرن، هه تا به تپه ر بوونی کات
بتوانن کلّی سا بگه یه ننه ئه و پله یه ی ئاره زوو ی ده که ن.

James Hay and Henry Belfrage, Memoir of the Rev. Alexander Waugh (Edin- . a
burgh: William Oliphant and Son, 1839), 64-65

کلیسا به خەلک دەگوترێ نەک شوین و ژمارە. جەستە یەکە لە گەڵ
عیسا بوو تە یەک، کە سەری کلیسایە. خیزانیکە کە بە هوێ مەسیحە وە
لە دەوری یەک کۆ کراوینە تە وە و خودا ئیمە ی وە کۆ پۆلە ی خودا
قبولی کردووین.

نوێژ و نزا دەکەم کە ئیمە ی شوانەکانی کلیسا بتوانین پۆژ بە پۆژ
بە پرسیاریتی نایابی خۆمان زیاتر بکەین، بە پرسیاریتی گەلێکی
تایبەت کە خودا شوانییەتی ئەوانی بە ئیمە سپاردوو.

هەر وەها بۆ ئیوێ باوە پدارانیش نوێژ دەکەم، جا ئیدی باوە پری
پتە و بیّت یان لاواز، کە بە پرسیاریتی خۆتان زیاتر بناسن لە وە ی کە
خۆشەویستی دەر بپرن، خزمەت و هاندان پێشکەش بکەن، وە بە رامبەر
ئەندامانی دیکە ی کلیساکە تان وە لأم دەرهو وە بن. کاتیک باس لە خوشک
و برای جەستە و خۆینی دە کریت، هیوادارم هەلە ی قایین لە بیرتان
بیّت، کە چۆن بە کە متهرخەمی بە خودای گوت: «مە گەر من پاسەوانی
برا کەمم؟» بە لأم زۆر تر لە وە، هیوادارم بە پرسیاریتی گەورە ی خۆتان،
بۆ برا و خوشکی خیزانی کلیساکە تان بناسن.

«خەلکیش لە دەور بەری دانیشتبوون، پێیان گوت: «وا دایک و
برا کانت لە دەرهو وە بە دواتدا دە گەڕین.» وە لأمی دانە وە و فەرمووی:
«دایکم کێیە و برا کانت کین؟» چاوی گێرا بە سەر ئەوانە ی لە دەور و پستی
دانیشتبوون و فەرمووی: «دایک و برای من ئەمانەن. ئە وە ی بە خواستی
خودا بکات، خوشک و برا و دایکمە.»» (مەرقۆس ۳: ۳۲-۳۵)

ئەوھى ھەموو كلىيسايەك دەبىت ئارەزووى بكات:

تەندروستى

ئەگەر تۆ دايك يان باوكىكى باوەردارىت، چىت بۆ مندالەكانت دەوئت؟ ئەگەر مندالئىكى باوەردارىت، چىت بۆ خىزانەكەت دەوئت؟

لەوانەيە بتەوئت بەردەوام ھەندىك شت لە خىزانەكەتدا زياد بكات. لەوانە: خۆشەويستى، دلخۆشى، پىرۆزى، يەكگرتووى و پىزگرتن لە خودا. لەوانەيە بىر لە شتى دىكەش بکەيتەوھ. بەلام دەرفەت بدە ئەو شتە تايبەتانه لە وشەيەكدا كۆ بکەمەوھ كە زۆر جىگەي سەرسامى نىيە: تەندروستى. ئىوھ خىزانئىكى تەندروستت دەوئت - خىزانئىك كە بەيەكەوھ كار دەكەن، بەيەكەوھ دەژىن، يەكترىان خۆشەوئت، رىك ئەو شتەي كە خودا بۆ خىزانئىك دەيەوئت.

بۆ كلىيساكەشمان ھەر بەم شىوھيەيە. پىشنيار بۆ باوەرداران دەكەم، بە شوان و ئەندامانى كلىيسا، دەبىت ھىوايان ھەبوونى كلىيسايەكى تەندروست بىت.

لەوانەيە وشەيەكى باشتەر لە «تەندروست» ھەبىت كە باس لەوھ بكات كە دەبىت كلىيساكان چۆن بن. ھەرچى بىت ئىمە قسە لەسەر گەلئىك دەكەين كە بە خوئنى كورى ھەتاھەتايى، پاشاي پاشاكان،

خودای خوداکان، کپدراوه ته وه. ئایا ته ندروست باشتین وشه یه ک نییه که بتوانم بیلیم؟ چه ز له وشه ی «ته ندروست» ده که م، چونکه بیروکه ی جهسته یه کی زیندوو نیشان ده دات که خه ریکی گه شه کردنه. له وانیه کیشه ی خو ی هه بیّت. هیشتا ته واو و بی که موکوری نه بووه. به لام به پریگه وه یه. خه ریکی جیبه جیکردنی ئه و کاره یه که ده بیّت بیکات، له بهر ئه وه ی وشه کانی خودا پینمایی ئه و ده کات.

زور جار به ئه ندنامه کانی کلپسا که م ده لیم کاتیک که دیته سه ر باسی شه پکردن له گه ل گونا، جیاوازی له نیوان باوه پدار و بی باوه پ ئه وه نییه که باوه پدار گونا ناکات و بی باوه پ گونا ده کات، به لکو جیاوازییه که ئه وه یه که له و شه ره دا لایه نگری کامیانین. باوه پدار لایه نگری خودایه و له گونا یاخی ده بیّت، له کاتیکدا ئه وه ی بی باوه پره لایه نگری گونا هه و له خودا یاخی ده بیّت. به واتابه کی دیکه، باوه پدار گونا ده کات، به لام بو لای خودا و وشه ی خودا ده گه پریته وه و ده لیّت: «یارمه تیم بده بو ئه وه ی به ره نگاری گونا بيمه وه.» له کاتیکدا ئه وه ی بی باوه پره ئه گه ر بزانیّت گونا هی کردوو، به ئاشکرای بی ده لیّت: «گونا هه که م ده ویّت زیاتر له خودا».

کلپسای ته ندروست، کلپسایه کی بی که موکوری و بی گونا نییه. هه موو کیشه و گرفته کانی چاره سه ر نه کردوو. به لکو زیاتر کلپسایه که که هه موو کات هه ولده دات لایه نگری خودا بکات له شه ره کانی له گه ل ئه و چه ز و ئاره زووانه ی که خودایی نین و فیلی جیهانن که ده کاته جهسته و شه ی تان. کلپسایه که هه موو کات هه ولده دات خو ی له گه ل وشه ی خودا پریک بخت.

با باشر بو تان شی بکه مه وه و پاشان چاو به چه ند ده قیکی کتیبی پیرو زدا بخشینن که ئه و باسه په سه ند ده کات. کلپسای ته ندروست،

کۆمه ئیکن که زیاتر و زیاتر که سایه تی خودا نیشان ده دهن به و شیوه یه له وشه کانیدا ده رکه وتوووه.

که واته ئه گهر قه شه یه ک پرسیارم لی بکات که بو شوانایه تی چ جوړه کلپسایه ک هانی بدهم، له وانیه بلیم: «کلپسایه کی ته ندروست، کلپسایه ک که هه تا دیت زیاتر که سایه تی خودای تیدا رهنگ ده داته وه به و شیوه یه له وشه کانیدا ده رکه وتوووه».

تیوه ی باوه پرداران، ئه ی تیوه بو چ کلپسایه ک هانیده م بو ئه وه ی بن به ئەندام و به پشوو درێژییه وه خزمهت بکه ن؟ کلپسایه کی ته ندروست، کلپسایه ک که زیاتر و زیاتر که سایه تی خودای تیدا رهنگ ده داته وه به و شیوه یه له وشه کانیدا ده رکه وتوووه.

ئه گهر سه رنجتان دابیت، زور جار وشه ی «له وانیه» له قسه کانیدا دووباره ده که مه وه. له بهر دوو هو گوتم «له وانیه»: یه که م، نامه ویت بلیم که کلپسا ده بیت ریک به و جوړه بیت. بارو دوخ و مه به سته جیاوازه کان، وا ده که ن پئویستمان به کلپسای جیاواز بیت. له وانیه نو سه ریک بیه ویت به رامبه ر به کاروباری وشکی ئایینی و کاری ناشایسته له کلپسا کاردانه وه ی هه بیت، وه لامی خو ی بو ئه و بابه ته ئه وها ده ست پبیکات: «گرنگترین شت که ده بیت کلپسای ئیمه هه بییت چرپوونه وه یه له سه ر ئینجیل.» منیش ده ئیم «ئامین». له وانیه نو سه ریکی دیکه بیه ویت قسه له سه ر باسکردنی که می وشه ی خودا له کلپسا بکات که له و حالته دا داوا ده کات کلپسا که مان زیاتر تیشک بخاته سه ر کتیبی پیروژ. من دووباره ده ئیم «ئامین».

دووه م، نامه وی وای دابنیم که هیچ که سیکن ناتوانیت ئه و بابه ته له من باشتر شی بکاته وه. ئه م کاره زور ساده یه، باشترین کاریک که

ده توانم بيكه م نامانجی بنه رته تی کتییی پیروژه که ده بیټ کلیسا بوئی به په روژ بیټ - واته ره نگدانه وهی که سایه تی خودا به و شیوه یه ی له وشه کانیدا ده رکه وتووه.

چ باوه رداریک ئه وهی ناویټ؟

بیرکردنه وه له که سایه تی خودا به و شیوه یه ی له وشه کانیدا ده رکه وتووه، واته به شیوه یه کی سروشتی به وشه ی خودا ده ست پی بکه. بوچی ده بیټ ئاماژه به وشه ی خودا بکه پن نه ک به «هر شتیکی کاره که ریټک بخات» له کاتی بریاردان ده رباره ی ئه وهی که کلیسا چوئن بیټ و چی بکات؟ پوټس له نامه ی دووهم بو تیموساوس که شوانی کلیسای ئه فه سوټس بوو، ده لیټ: کتییی پیروژ «تو به ته وای ئاماده ده کات بو هه موو کاریکی باش» (دووهم تیموساوس ۳: ۱۶-۱۷). به واته یه کی دیکه، هیچ کاریکی باش نییه که کتییی پیروژ تیموساوس یان ئیمه ی بو ئاماده نه کات. ئه گهر کاریک هه یه کلیسای ئیمه وا بیر ده کاته وه که ده بیټ بیکات، یان شتیکی هه یه کلیسا وا بیر ده کاته وه که ده بیټ به و شیوه یه بیټ و له ناو کتییی پیروژدا نییه، که واته پوټس هه له ی کردووه، چونکه له حاله تیکی له و شیوه یه دا کتییی پیروژ نه یده توانی بلی «بو هه موو کاریکی باش» ئاماده تان ده که م.

ئایا مه به ستم ئه وه یه که نا بیټ له میټشک و هوټیکی باش که خودا به ئیمه ی داوه، به هره وه ربگرین؟ نه خیر، من ته نها ده لیټم به کتییی پیروژ ده ست پیبکه ین و بزاین چی ده دوزینه وه.

ده مه وئی به کورتی، ته ماشای شه ش سات له چیرۆکه کانی کتییی پیروژ بکه ین، که یارمه تیمان ده دات ئه وه بینین که کلیسایه کمان ده یه ویټ هه تا دیت زیاتر که سایه تی خودا به و شیوه یه نشان بدات

که له وشه کانیدا ده رکه وتوو. ده زانین کتیبی پیروژ باسی چیرۆکیک ده کات. ئه و چیرۆکه، ورده بابته بی ئه ژماری تیدایه؛ به لام هه موویان به شیک له چیرۆکیکی سه ره کین. ئامانجی ئیمه ئه وه یه ئاخۆ ده توانین ویستی خودا له و چیرۆکه دا بو کلتسا ده ستنیشان بکه یین.

(۱) به دیهینان

خودا له سپاره ی په یدا بووندا، گیا و ئازه له کانی «له جوړی خوین» به دیهینا. هه ر سیوئیک، وه ک سیوه کانی دیکه دروست کراوه و هه ر که ره کتیویه کیش وه ک که ره کتیویه کانی دیکه. کتیبی پیروژ له باره ی مرۆفه وه ده فهرموئ: «ئینجا خودا فهرمووی: «با مرۆف له سه ر وینه ی خویمان دروست بکه یین و له خویمان بچیت» (په یدا بوون ۱: ۲۶). مرۆف وه ک مرۆفیک دیکه دروست نه کراوه، ئه و وه ک خودا دروست کراوه. ئه و به شیوازیکی بی هاوتا ره نگدانه وه ی خودایه، له شیوه ی ئه وه.

به و جوړه ئیمه به شیوازیکی بی هاوتا له وینه ی خودا به دیهاتووین. ده بیت مرۆفه کان به شیوازیکی بیهاوتا خودا و گه ره یی ئه و به رامبه ر ته واوی به دیهیناوان وینه بکیشنه وه، وه ک کوریک که به کردار له شیوه ی باوکی ده چیت و به دوای هونه ری باوکیدا ده چیت (په یدا بوون ۵: ۱ هه تا کوئایی؛ لوقا ۳: ۳۸)، مرۆف دروست کراوه بو ئه وه ی که سایه تی خودا پیشان بدات و هوکمرانی بکات له سه ر به دیهیناوانه کانی ئه و... ئینجا خودا فهرمووی: «با مرۆف له سه ر وینه ی خویمان دروست بکه یین و له خویمان بچیت. با ده سه لاتدار بن به سه ر ماسی ده ریا و بالنده ی ئاسمان و ئازه لی مالی و به سه ر هه موو زه ویدا، هه ره ها به سه ر هه موو ئه و بوونه وه ره خشوکانه ی به سه ر زه ویدا ده خشین» (په یدا بوون ۱: ۲۶).

(۲) که وتن (یه کهم گوناہ)

به لَام مرؤف بریاریدا فه رمانپه وایی خودا پیشان نه دات. ئه و له خودا یاخی بوو و رویشت بو ئه وهی فه رمانپه وایی خوئی بنوینی. که واته خودا ئه و شتهی که مرؤف خواستی بوو، پییدا و له خزمه تی خوئی ده ریکرد. تاوانی په وشتی مرؤف به و واتایه دیت که چیت نه یده توانی خوئی له خودا نزیک بکاته وه.

ئایا مرؤف له دوای یه کهم گوناہ وینهی خودای پاراست؟ به لئی، په یدابوون ئه و راستیه په سهند ده کات که مرؤف له سهر وینهی خودا دروستکراوه (په یدابوون ۵: ۱؛ ۹: ۶). به لَام لیکچوونی ئه و له خودا و به وینه کیشانه وهی که سایه تی خودا به دهستی مرؤف شیوپنراوه. ئیمه ته نانه ت له گوناهه کانی خو ماندا، شتی که له بابته خودا، له می شکماندا دروست ده که یین - دروست و هه له تیکه ل بووه. وه ک یه زدانناسه کان ده یلین، مرؤف تاوانبار و گنده ل بووه.

(۳) ئیسرائیل

خودا له به زهیی خویدا پلانیکی هه بوو، که خه لکانیک پرگار بکات و به کاریان به نییت بو گه یشتن به مه بهستی سه ره کی خوئی له به دیهینان - پیشاندانی گه ورهیی و شکومه ندی خوئی. خودا به لینی به پیاویک دا به ناوی ئیبراهیم، ئه و و نه وه کانی به ره که تدار ده کات. ئه وانیه داوای به ره که تت بو ده کهن، به ره که تداریان ده کهم (په یدابوون ۱۲: ۱-۳). خودا ناوی له وان نا «نه ته وهی پیروژ» و «شانشین کاهینان» (دهرچوون ۱۲: ۱-۳)، به و واتایه ی که ئه وان به شیوازیکی جیاواز جیا ببوونه وه بو ئه وهی به گوپرایه لیکردن له شه ریه تیک که خودا

پیدا بوون، که سایه تی و گوره یی ئه و به گه له کانی دیکه بنا سینن (به و شیوه یه ده بووایه ئاده م و حه وای بیکه ن). خودا به گه لی ئیسرایلی فرموو که به جیهانی بنا سینن من کیم. «پروژ بن، چونکه من پروژم» (لیقییه کان ۱۱: ۴۴؛ ۱۹: ۲؛ ۲۰: ۷).

ئه و ته نانه ت ناوی له گه لی خوئی نا «کور»، له بهر ئه وه ی وا چاوه پروان ده کرا کوره کان به ریگه ی باوکدا برۆن (دهرچوون ۴: ۲۲- ۲۳). وه به لینی دا له گه ل ئه و کوره، له خاکیک که پییده دات نیشته جی بیت، خاکیک که گه له که ی ده ی توانی گه وریه ی خودای تیدا پیشان بدات (یه که م پاشایان ۸: ۴۱- ۴۳).

ههروه ها خودا ئه و کوره ی ئاگادار کرده وه، ئه گه ر له به جیهانی فرمان و پیشاندانی که سایه تی پروژی ئه و که موکورتی بکات، له و شوینه ده ریده کات. له کو تایدی کوره که گو پرایه ل نه بو و خودا له خزمه تی خوئی و له و شوینه ده ری کرد.

۴) مه سیح

یه کیک له فی کرده کانی سه ره کی ئیسرایلی کۆن ئه وه یه که مروقیکی گونا بهار و شکسته خواردوو، پشتگوئی ده خریت و ناتوانیت وینه ی خودا پیشان بدات - سه ره پای ئه وه ی که شانازی هه بوونی شه ریعه تی خودا و خاکی خودا و خزمه تی خودای هه یه. هه ر یه کیکمان ده بیت به چیرۆکی ئیسراییل بیفیز بین. ته نیا خودا ده توانیت خوئی پیشان بدات و ته نها خودا ده توانیت له گونا و مردن رزگارمان بکات.

ئیت خودا کوپی تاقانه ی خوئی نارد بو ئه وه ی «وه ک مروق له دایک بیت» (فیلیپی ۲: ۷). کوره خو شه ویسته که ی که خودا لینی رازی

بوو، خوئی به ته‌واوی ملکه‌چی رِیسا و شانشینى خودا کرد. ئەو کاره‌ی ئاده‌م نه‌یکرد، کوپى خودا کردى - به‌رام‌به‌ر وه‌سوه‌سه‌ فریودانى شه‌یتان وه‌ستایه‌وه: «مرووف ته‌نها به‌ نان ناژیت، به‌لکو به‌ هه‌ر وشه‌یه‌ک که له‌ ده‌مى خوداوه دیته‌ دهره‌وه» (مه‌تا ۴: ۴).

ئەو کاره‌ی ئیسرائیل نه‌یتوانى بیکات، ئەو کردى. به‌ ته‌واوی له‌سه‌ر یاسا و خواستى باوک ژیا. «له‌ خوومه‌وه هه‌یچ ناکه‌م، به‌لکو وه‌ک باوک فیری کردووم قسه‌ ده‌که‌م» (یووحنا ۸: ۲۸؛ هه‌روه‌ها پروانه‌ یووحنا ۶: ۳۶؛ ۱۲: ۴۹).

ئەو کوره‌ که به‌ ته‌واوی خوئی له‌سه‌ر وینه‌ی باوکى پیشاندا، ده‌یتوانى به‌ فیلیپووسى قوتابى بلیت: «ئه‌وه‌ی منى بینیه‌ باوکى بینیه‌» (یووحنا ۱۴: ۹). واته‌، کور ده‌چیته‌وه سه‌ر باوکى.

ئەگه‌ر به‌وردی سه‌رنج بده‌ین، ده‌بینین نووسه‌رانى په‌یمانى نوئی، کوپى خودا به‌ «وینه‌ی خودای نه‌بیزاو» (کوئوسى ۱: ۱۵) و «تیشکى شکوئى خودا و هیمای ته‌واوی هه‌بوونى خودا» (عیبرانییه‌کان ۱: ۳) ناو ده‌بن. عیسای مه‌سیح وه‌ک ئاده‌مى کوئایى و ئیسرائیلی نوئی، وینه‌ی خودای له‌ مرووفدا کریه‌وه.

مه‌سیح نه‌ک ته‌نها وینه‌ی پیروزی شکومه‌ندى خودای له‌پریگه‌ی به‌جیه‌پنانى شه‌ریعه‌ته‌وه پیشان دا؛ به‌لکو به‌ مردن له‌سه‌ر خاچ بو گوناهباران، به‌زه‌یى و خوشه‌ویستى خودای پیشاندا و سزای هه‌موو گوناهیكى دا که ئەوان شایانى بوون (یووحنا ۱۷: ۱-۳). ئەو قوربانیه‌ی جیگه‌وه‌یه، شتیکه‌ که هه‌موو کات په‌یمانى کون نامازه‌ی پیکردووه. بیر له‌و ئازه‌لانه‌ بکه‌نه‌وه که کوژراون، بو ئەوه‌ی پرووتی ئاده‌م و هه‌وا له‌ دواى گوناه‌ دابووشن. بیر له‌وه‌ بکه‌نه‌وه که چوون خودا مه‌پریکی بو ئیبراهیم و ئیسحاق نارد و ئیسحاقی پرزگار کرد. بیر له‌

یوسف بکهنه وه، کورپیک که له لایهن براکانیه وه قوربانى بوو و دوو خرایه وه بو ئه وهی رۆژیک بتوانیت گهلی خوئی پرگار بکات. بیر له گهلی ئیسراییل بکهنه وه که خوینی بهرخیان له چوارده وری ده رگای ماله کانی خویمان ده دا بو ئه وهی نۆبه ره کوره کانی ئیسراییل نه کوژرین. بیر له خیزانه ئیسراییلیه کان بکهنه وه، قوربانى گونا هه کانیان ده هینایه هه وشه ی په رستگا و ده ستیان له سه ر سه ری ئازه له که داده نا و پاشان سه ریان ده بری - «خوینی ئازه له که ده بیت بو من بیت». بیر له سه روکی کاهینه کان بکهنه وه که سالی جاریک ده چوه شوینی هه ره پیرۆز بو ئه وهی قوربانى که فارهت بو هه موو گه ل نه جام بدات. بیر له به لینی پیغه مبه ر ئیشایا بکهنه وه: «ئه و له به ر یاخیوونه کامان بریندار بوو، له به ر تاوانه کامان وردوخاش کرا. ئه و له پیناوی ئاشتبوونه وهی ئیمه سزای چیژت، به برینه کانی ئه و چاک بووینه وه» (ئیشایا ۵۳: ۵).

هه موو ئه وانه و زۆر شتی دیکه ئاماژه به عیسای مه سیح ده که ن، که سیک که وه ک مه ری خودا له خاچ درا. وه ک چۆن له ژوره که ی سه ره وه به قوتابییه کانی فه رموو، ئه و رویشت بو ئه وهی «په یمانی نوئی به خوینی خوئی» له گه ل هه موو ئه و که سانه به ستیت که تۆبه ده که ن و باوه ری پی ده هینن.

(۵) کلینسا

ئیمه که له گونا هه کانی خویماندا مرده بووین، کاتیک له مردن و زیندوو بوونه وهی مه سیحدا له ئاو هه لکیشراین، زیندوو بووینه وه. بۆیه پۆلس راپده گه به نیت: «هه مووتان له رپگه ی باوه ره وه رۆله ی خودان، به و یه کبوونه ی که له گه ل عیسای مه سیحدا هه تانه، چونکه کاتیک له ئاو هه لکیشران، هه مووتان له گه ل مه سیح یه کتانگرت و

مه سیحطان وهک جلو بهرگییک له بهرکرد» (گه لاتیا ۳: ۲۶-۲۷). و «له بهر
ئه وهی ئیوه پۆلهی خودان، خودا پۆحی کوره کهی خووی ناردنه ناو
دلتانه وه، به هاواره وه دهیغه رموو: «بابه! باوکه!» که واته ئیتر کۆیله
نیت، به لکو کوری، ئه گهر کوریش بیت، ئه وا خودا تووی کردو وه ته
میراتگر» (گه لاتیا ۴: ۶-۷).

ئه وه هه موو پۆلانهی خودا چ کاریک ده کهن؟ ده بیته ئیمه که سایه تی
و لیکچووون و پوخسار و شکۆی کور و باوک له ئاسمان بخهینه پروو!

عیسا پیمان ده لیت که «ناشتیخواز بین»، چونکه باوکی ئاسمانیمان،
ئیمه ی له گه ل خووی ناشت کرده وه له ریگه ی قوربانیکردنی کوره که یه وه
(مه تا ۵: ۹).

عیسا پیمان ده لیت که «دوژمنه کامان خوش بویت»، چونکه باوکامن له
ئاسمان خوشی ده وین که پیشتر دوژمنی بووین (مه تا ۵: ۴۵؛ رۆما ۵: ۸).

عیسا پیمان ده لیت که «یه کترمان خوشبویت»، چونکه ژیا نی خووی
به خشی بو ئه وهی ئیمه خوش بوئ و نیشانی جیهانی بدن که عیسا
چۆنه (یوحنا ۱۳: ۳۴-۳۵).

عیسا نویتژی کرد بو ئه وهی ئیمه «یه ک بین»، به و شیوه یه ی ئه و و
باوک یه کن (یوحنا ۱۷: ۲۰-۲۳).

عیسا پیمان ده لیت «کامل و ته واو بین»، وهک باوکی ئاسمانیمان
کامل و ته واوه (مه تا ۵: ۴۸).

عیسا پیمان ده لیت «راوکه ری مرووف» بین، وه هه موو گه له کان
بکه نه قوتابی (مه تا ۴: ۱۹؛ ۱۹: ۲۸). وهک باوک ئه و ی نارد، ئه ویش

ئیمه دەئیریت (یۆحنا ۲۰: ۲۱).

خودای کور وەک خودای باوکه و کورەکانیش وەک خودای کورن.

ئیمه‌ی گەلی خودا که به کاری مه‌سیح گوناوه‌کامان خاوین بوونه‌وه، بووینه به‌دهیئزای نوێ و له‌پێگه‌ی کاری رۆحی پیرۆزه‌وه دلمان له‌دایکبووه‌ته‌وه، ده‌ستمان کردووه به‌ده‌رخستنی شیوه‌ی کامل و ته‌واوی خودا. عیسا نۆبه‌ره‌ی ئیمه‌یه (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۵: ۲۳). ئه‌و سه‌رپۆشه‌که‌ی لابرده‌ و بۆ کلێسا رێگه‌یه‌کی کرده‌وه تاکو جارێکی دیکه‌ روخساری خودا ببینیت (دووهم کۆرنسۆس ۳: ۱۴، ۱۶). ئیمه‌ ئیستا له‌ رێگه‌ی باوه‌ر، روخساری ئه‌و ده‌بینن (دووهم کۆرنسۆس ۳: ۱۸).

ئایا ده‌تانه‌وێ مه‌به‌ستی خودا بۆ کلێسا ببینن که‌ ته‌نها له‌ دوو ئایه‌تدا کۆکراوه‌ته‌وه؟ پۆلس رابده‌گه‌یه‌تیت:

«بۆ ئه‌وه‌ی ئیستا له‌ رێگه‌ی کلێساوه، دانایی هه‌مه‌جووره‌ی خودا بۆ فه‌رمانه‌ره‌وا و ده‌سه‌لاتداران له‌ شوینه‌کانی ئاسمان زانراو بیت، به‌گویره‌ی خواستی هه‌تاهه‌تایی، ئه‌وه‌ی به‌هۆی عیسا‌ی مه‌سیحی گه‌وره‌مانه‌وه هه‌ینایه‌ دی» (ئه‌فه‌سۆس ۳: ۱۰-۱۱).

کلێسا چۆن دانایی و به‌هیزی هه‌مه‌جووری خودا نیشان ده‌دات؟ ته‌نها خودایه‌کی هه‌ره‌زانای رێگه‌یه‌ک بدۆزیته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی به‌زه‌یی و دادوهری خۆی بچه‌سپینیت، له‌ کاتیکدا گه‌لیکی گوناه‌بار پرکار بکات که‌ پێشتر دۆژمنی ئه‌و و یه‌که‌تریش بوون. ته‌نها خودایه‌کی هه‌ره‌زانا ده‌توانیت رێگه‌یه‌ک بدۆزیته‌وه و دله‌کان که‌ له‌ به‌ردن به‌ دلێک که‌ له‌ گوشته‌ بگۆرپیت که‌ ئه‌ویان خۆشبووی و ستایشی بکه‌ن. با هه‌یزه‌کانی گه‌ردوون له‌ ژياندا بپروانن و سه‌ریان سورمه‌ینیت.

٦) شكۆمه ندى

كاتىك كه شكۆى ته واوى ئهو ده بين، ده توانين ويئهى ته واوى ئهو نيشان بده ين: «خۆشه وپستان، ئىستا پۆلئهى خوداين و هيشتا ده رنه كه وتوو ده بينه چى. به لام ده زانين كاتىك ئهو ده رده كه وئيت ئيمه وهك ئهو ده بين، چونكه وهك خۆى ده بينين» (يه كه م يوچه نا ٣: ٢). وهك ئهو پيروژ بين. وهك ئهو كه سانى ديكه مان خۆش بوئيت. وهك ئهو يه كگرتوو بين. ئهو ئايه ته، به لئين نادات كه ده بينه خودا، به لكو به لئين ده دات كه پړوچمان به شكۆ و كه سايه تى ئهو، وهك پروناكى تيشك ده داته وه، وهك ئاوپنه يه كى ته واو و بئى كه موكوپرى كه له به رامبه ر خۆر دانرايئيت.

له چيروكه كه تيگه يشتى؟ ئه مه كوورته ي چيروكه كه يه. خودا جيهان و مروقى به ديه پنا تاكو شكۆى ناسنامه ي خۆى ده ربخات. ئادم و حه وا ده بووايه كه سايه تى خودا نيشان بدن، ئهو كارهيان نه كرد. گه لى ئيسرائيليش نه يانكرد. بوئه خودا كوپرى خۆى نارد بو ئه وهى كه سايه تى پيروژ و خۆشه ويستى ئهو (خودا) ده ربخات و تووره يى و قينى خودا له دژى گوناوه كانى جيهان هه لبرگريئ. خودا له مه سيحدا هات بو ئه وهى خودا نيشان بدات. خودا له مه سيحدا هات بو ئه وهى گه له كه ي رزگار بكات.

ئىستا كلئسا كه ژيانى مه سيح و به هيئزى پړوچى پيروژى هه يه، بانگ كراوه بو ئه وهى كه سايه تى و شكۆى خودا به ته واوى به گه ردوون نيشان بدات و به كردار و وشه شايه تى بو زورپى دانايى خودا و كارى رزگارپيه كه ي بدن.

هاورې، له کليسا به دواى چيدا ده گه رپيټ؟ موسيقاى باش؟ شوينيك
پر له رووداو؟ خزمه تيكى ته قليدى؟ ئه مه چونه؟

گروپيكي ياخى كه به خشراون...

خودا ده يه وي ئه وان بو نيشاندانى شكوى خوى به كار بهيټيت...

به رامبه ر ته واوى دانيشتوانى ئاسمان...

چونكه ئه وان راستى سه باره ت به و ده لين...

پوژ به پوژ دروست وه ك ئه و دينه به ر چاو - پيروز، پر له
خوشه ويستى و يه كگرتوو؟

باشترین پړنماییکه: چوڼ که سایه تی خودا

دهرده خهیت

دان به وهدا ده نیم که له ئاستی کاری کرده یی مال هوه باش نیم - وهک دروستکردنی پره فهی کتیب، دروستکردنی سیستمی ستیریو و زانینی ته وای دوگمه کانی سهر ته له فوڼ. ته نانهت به یارمه تی زور به ی کتیبه فیرکاریه کان به هیچ نه گه ی شتم. زیاتر له سهر خو شه ویستی و پیگه و لیها تووی ئه ندامی خیزان و هاوړپکانم هه ژمار ده که م.

زور دلخو شم که نه بوونی لیها تووی له هه ندیک بواری کرده ییدا نه بوو ته به ربه ست بو ئه وهی دوا ی باشترین کتیبی پړنماییکه م - چو نیه تی نیشاندانی که سایه تی شکو داری خودا له پیگه ی کلیسا وه. بناغهی سهره کی ئه م بابه ته، زور ساده یه؛ ده بی گوی له وشه کانی خودا بگرین و گوپرایه لی بین. ته نها دوو هه نگاهه: گوی بگره و گوپرایه ل به.

به گوپگرتن و گوپرایه ل بوونی وشه کانی خودا، که سایه تی و شکوی خودا ده نویین و ده یخه ینه به رچاو، دروست وهک نوینه رانی پاشایه ک.

یان وهک کورپیک. کورپیک به پنه به رچاو که باوکی بو ولاتیکی دوور که شتی کردووه، هه ندیک نامه ی بو کوره که ی نووسیوه، بو ئه وهی پړنماییکه بکات که چوڼ ئاگاداری ناوی خیزان و سهره رشتی کاروباری

رۆژانه‌ی خێزانه‌که‌یان بکات. وای داده‌نێین کۆره‌که‌ هیچ کات نامه‌کانی باوکی نه‌ده‌خوینده‌وه. ئه‌و کاته‌ ئه‌و کۆره‌ چۆن ده‌توانیت فێری ئه‌وه‌ بێت که‌ بێته‌ جێگره‌وه‌ی باوکی له‌ به‌رپۆه‌بردنی کاروباره‌کانیدا؟ ناتوانیت. به‌و شپۆه‌یه‌ش کلێسای ناوڤۆیه‌کان که‌ گوێ له‌ وشه‌ی خودا ناگرن، ناتوانن ببنه‌ نوێنه‌ری خودا.

له‌و کاته‌وه‌ که‌ ئاده‌م له‌به‌ر سه‌رپێچیکردن له‌ وشه‌کانی خودا له‌ باخی عه‌ده‌ن ده‌رکرا، ته‌واوی مرۆفه‌کان به‌ دوو ده‌سته‌ دابه‌ش کران: ئه‌وانه‌ی گوێرایه‌ڵی وشه‌کانی خودان و ئه‌وانه‌ی گوێرایه‌ڵ نین. نوح گوێرایه‌ڵ بوو. دروستکه‌ره‌کانی تاوه‌ری بابل گوێرایه‌ڵ نه‌بوون. ئیبراهیم گوێرایه‌ڵ بوو. فیرعه‌ون گوێرایه‌ڵ نه‌بوو. داود گوێرایه‌ڵ بوو. زۆربه‌ی کۆره‌کانی گوێرایه‌ڵ نه‌بوون. زه‌کا گوێرایه‌ڵ بوو. پۆلس گوێرایه‌ڵ بوو. نێردراوه‌ به‌رزه‌کان گوێرایه‌ڵ نه‌بوون.

ده‌توانین له‌ میژووی کلێسادا ئه‌و پێگه‌یه‌ بگرینه‌ به‌ر. ئاتاناسیۆس گوێرایه‌ڵ بوو. ئاریۆس گوێرایه‌ڵ نه‌بوو. لوتهر گوێرایه‌ڵ بوو. رۆما گوێرایه‌ڵ نه‌بوو. میچه‌ن گوێرایه‌ڵ بوو. فۆسدیک گوێرایه‌ڵ نه‌بوو.

به‌ دُنیا‌یه‌وه‌ نالێم چاوتیژی خوداییم هه‌یه‌ و دوور له‌ هه‌له‌م بۆ ئه‌و گروپه‌ی دوا‌جار ناوم بردن. به‌لام میژووی کتییی پیرۆز به‌ شیوازیکی باوه‌رپێکراو فێری بنه‌ما‌یه‌کمان ده‌کات که‌ گه‌لی خودا له‌ ساخته‌چه‌کان و له‌ بێ باوه‌ره‌کان جیا بکه‌ینه‌وه‌، گه‌لی خودا گوێیان له‌ وشه‌ی خودا ده‌بێت و سه‌رنجی ده‌ده‌ن. به‌لام ساخته‌چه‌یه‌کان و بێ باوه‌ره‌کان ئه‌وها ناکه‌ن.

ئهمه‌ ئه‌و ئازاره‌ مه‌زنه‌یه‌ که‌ موسا له‌ دواوتاردا باسی ده‌کات، کاتیک بۆ جاری دووهم له‌گه‌ڵ گه‌لی ئیسراییل له‌ سنووری خاکی به‌لێندراو

راوه ستابوو. ئه و به وه بیره پنه وه ی ئه و بابه ته ده ست پیده کات که چل سال بهر له مه له گه ل باوکان و دایکانی ئه وان له و شوینه راوه ستابوو، ئه وان گوپرایه ل نه بوون. بویه خودا نه فره تی لی کردن تا کو له چۆله وانی بهرن. سی وتار که له نزیکه ی سی به شدا باس کراوه، ده توانریت زور به ساده یی کو بگریته وه: «گوئی بگره له وه ی خودا ده یلیت، سه رنج بده، بینووسه و به بیر خۆتی بهینه وه. ئه و، هه مان ئه و که سه یه که تو ی له کو یلایه تی میسر بزگار کرد. که واته گوئی له وشه کانی بگره!» موسا له به شی سیدا، قورسایی ته وای قسه کانی خۆی له سه ر ئه و حوکمه داده نی: «که واته ئیستا ژیان هه لبژیره» (ئایه تی ۱۹).

گه لی خودا، ژیان ی به ته وای و به تایه تی له ریگه ی گو یگرتن و گوپرایه ل بوون له وشه کانی خودا ده دۆزنه وه. بابه ته که به و راده یه ساده یه.

پاسپارده کانی خودا بو کلیسای په یمانی نو ی، جیاواز نییه. کاتیک وشه کانی خودامان گوئی لیوو و باوه پمان هینا، خوداش ئیمه ی له کو یلایه تی گونا ه و مردن بزگار کرد (رۆما ۱۰: ۱۷). ئیستا وشه کانیمان گوئی لیوو ه و به دوایدا ده چین. به گو یلیبوون و ملکه چی بو ئه وه ی گوتویه تی، رۆژبه رۆژ که سایه تی و شکۆمه ندیی ئه و ده نوینین.

له وانه یه که سیک ره خنه بگریت و بلیت: «ئه و قسه یه زور تیشکی خستوو ته سه ر ده روون، مه گه ر کلیسا بانگ نه کراوه بو ئه ویه تیشک بخاته سه ر جیهانی ده ره وه - بلاو کردنه وه ی په یامیمه سیح و مزگیندان؟». به دلنیا یه وه کلیسا بو ئه و کارانه بانگ کراوه. ئه وانه به شیکن له نیشان دانی که سایه تی خودا. «عیسا پیی فه رموون: «وه رن دوام بکه ون، ده تانکه م به راوکه ری مرو ف.» (مه تا ۴: ۱۹). یان به و شیوه یه ی له

شوئینیکی دیکه دا فہرمووی: «ہہروہک چوئن باوک منی ناردووہ، منیش دەتانئیرم.» (یوحنہ نا ۲۰: ۲۱). کاتیک کہ مزگینی دەدەین و کاری پاشایەتی خودا ئەنجام دەدەین، بەپیتی گوپراپەلی وشە ی خودا ئەو کارە دەکەین، کہ لەم حالەتەدا (مەتا ۴: ۱۹ و یوحنہ نا ۲۰: ۲۱) دەگریتەوہ. ئیمە ئەو کارانە بو ئەوہ ناکەین کہ ہەندیک لە تەوراتناسەکان ئەوہ بیان داہیناوە، یان ئەوہی کہ ہەموومان ریککەوتووین کہ ئەوانە بیروکە ی باشن، ئیمە وتار و مزگینی دەدەین و کاری پاشایەتی خودا دەکەین، لەبەر ئەوہی خودا لە وشەکانیدا فەرمانی پیداوین.

لەگەڵ ئەوہ شدا، ہەرچیہک بێت داہەشکردنی میژوو بو ئەو کہسانە ی مزگینی دەدەن، یان ئەو کہسانە ی مزگینی نادەن، نیہ. ئەوہ شتیک نیہ لە بنەرەتدا کلپسا پیناسە بکات، بەلکو داہەشکراوە بو ئەو کہسانە ی گوپراپەلی خودا دەبن و ئەو کہسانە ی گوپراپەلی خودا نابن.

بۆیہ لە ئینجیلی مەتا، وەلامی عیسا بو شەیتان لەسەر ژیا نی مرؤفەکاندا رادەگەیینت: «مرؤف تەنہا بە نان ناژیت، بەلکو بە ہەر وشە یەک کہ لە دەمی خوداوہ دیتە دەرەوہ» (مەتا ۴: ۴). ہەر وہا کو تا قسەکانی عیسا بو قوتابیہکانی - دروستکردنی قوتابی لە ناو تەواوی گەلەکان و لە ئاو ہەلکیشانیانە - دەفہرموئ: «فیریان بکەن با کار بکەن بە ہەموو ئەو شتانە ی کہ رامسپاردوون» (مەتا ۲۸: ۲۰).

لەبەر ئەوہ، لە ئینجیلی مەرقوس، عیسا نمونە ی وشە ی خودا رادەگە یەنیت بە نمونە ی توویک کہ لە چوار زەوی جیاوازدا چاندرا (مەرقوس ۴). ہەندیک وشە کہ وەردەگرن و ہەندیک نا.

لەبەر ئەوہ، لوقا خو ی بە شایەت و خزمەتکاری وشە کہ ناو دەبات (لوقا ۱: ۲) و بەلینی عیسا رادەگە یینیت: «خوزگە دەخواز ریت بەوانە ی

که گوئی له په یامی خودا ده گرن و کاری پیده کهن» (لوقا ۱۱: ۲۸).

له بهر ئه وه، ئینجیلی یوحنا کوتا وت هی عیسا بو په ترؤس راده گه یه نیت که سی جار دووباره ی کرده وه «به رخه کانم بله وه پینه» (یوحنا ۲۱: ۱۵-۱۷). ده نیت چ خواردنیکیان پی بدات؟ وشه ی خودا.

له بهر ئه وه، کاتیک کلیسا سهره تاییه کان له سپاره ی کرداری نیردر اواندا له ده وری یه ک کوبوونه وه، «یتر ئه وان په یوه ستبون له سه ر فیگردنی نیردر اوان و هاوبه شییه تی، له تکردنی نان و نویژکردن» (کردار ۲: ۴۲).

له بهر ئه وه، پؤلس به باوه پردارانی پؤمای گوت: «که واته باوه پر به بیستنه، بیستنیس به وشه ی مه سیحه» (رؤما ۱۰: ۱۷).

له بهر ئه وه، به باوه پردارانی کورنوسوسی گوت: «هه والی خاچ هیزی خودایه» به ره و پرزگاری (یه که م کورنوسوس ۱: ۱۸)، چونکه «خودا به دانایی خوئی، مه بهستی بوو که خه لک بیناسیت، نه ک له ریگه ی دانایی جیهانه وه، به لکو خودا ویستی له ریگه ی مزگینییه وه باوه پرداران پرزگار بکات، ئه و مزگینییه ی خه لکانیک به گیلایه تی ده زانن» (یه که م کورنوسوس ۱: ۲۱). هه روه ها له بهر ئه وه، دواتر به هه مان کلیسای گوت: ئیمه بازارگانی به وشه ی خودا ناکه یین و ده ستکاری په یامی خودا ناکه یین به لکو بو ده رخستنی راستییه، بو قازانجی هه تاهه تایي ئه وان (دووه م کورنوسوس ۲: ۱۷؛ ۴: ۲).

له بهر ئه وه، به باوه پردارانی گه لاتیا ی گوت: «ئه گه ر یه کیک ئینجیلیکی پیدان جگه له وه ی په سه ندتان کردووه، با نه فره ت لیکراو بیست» (گه لاتیا ۱: ۹).

له بهر ئه وه، به باوهردارانی ئه فه سوۆسی گوت: «ههروه ها ئیوه، کاتیک گویتان له په یامی راستی گرت که مزگینی زرگاریتانه، خودا ئیوهی له گه ل مه سیحدا کرد به یه ک، چونکه کاتیک باوهرتان هینا رۆحی پیروزی به ئینپیدراو وه ک مۆریک ده ستینشانی کردن.» (ئه فه سوۆس ۱: ۱۳). ههروه ها پینانی گوت که خودا «ئیتر مه سیح به هه ندیکی دا بینه نیردراو، هه ندیک پیغه مبه ر، هه ندیک مزگینیده ر، هه ندیک شوان و ماموستا، بو ئاماده کردنی گه لی پیروزی خوۆ بو کاری خزمه ت، بو بنیادنانی جه سته ی مه سیح، هه تا هه موومان بگه ین به یه کیتی باوه ر و ناسینی کوری خودا، بینه مروۆفیکی پیگه یشتوو، بگه ینه ئه ندازه ی ته واوی پرییتی مه سیح» (ئه فه سوۆس ۴: ۱۱-۱۳).

له بهر ئه وه، به کۆلۆسی گوت: «با په یامی مه سیح به ده ولله مهندی له ئیوه دا نیشته جی بیّت، به وپه ری دانایی یه کتری فیّر بکه ن و ئاگادار بکه نه وه، به زه بوور و سروود و گۆرانی رۆحی به سوپاسگوزاری له دلتاندا گۆرانی بو خودا بلین» (کۆلۆسی ۳: ۱۶).

له بهر ئه وه، به فیلیپی گوت: «مه سیحی بالاده ست به هوۆی کۆت و به ندی منه وه وای له زۆر به ی خوشک و برایان کردوو ه پشت به ئه و به ستن، تا کو بتوانن بوێرانه تر و به چاونه ترسییه وه په یامه که ی رابگه یه نن» (فیلیپی ۱: ۱۴).

له بهر ئه وه، به باوهردارانی سالۆنیکیی گوت: «له بهر ئه مه بی پرانه وه سوپاسی خودا ده که ین، چونکه په یامی خوداتان وه ک په یامی مروۆف له ئیمه وه رنه گرت، به لکو وه ک به راستی وشه ی خودا بیّت، له راستیشدا هه ر به و جوۆریه، ئه وه ی له ناو ئیوه ی باوهرداریشدا کار ده کات.» (به که م سالۆنیکیی ۲: ۱۳). له بهر ئه وه ی پاشان رینمایی ئه وان ده کات و ده لیت: «که واته خوشکان و برایان، چه سپاو بن و ده ست

بگرن بهو نهریتهی له ئیمهوه فیربوون، چ به وشه بیټ یان به نامه.» (دووهم سالۆنیکي ۲: ۱۵).

لهبهر ئهوه، به تیمۆساوسی قوتابی خۆی گوت که ئهوه خزمهتکارانهی که بۆ کلێسا ههلیان ده‌بژی‌ری ده‌بیټ «راستییه‌کانی به‌دیاری باوه‌ر و به‌ویژدانی پاکه‌وه‌پاگریت» (یه‌که‌م تیمۆساوس ۳: ۲، ۹). له‌نامه‌که‌ی دواتردا بۆ تیمۆساوس، گوتی که ئه‌رکی ئه‌وه له‌سه‌ر یه‌ک بابه‌تی سه‌ره‌کییه:

«وشه‌ی خودا پابگه‌یه‌نه، ئاماده‌به‌له‌کاتی گونجاو و نه‌گونجاو، سه‌رزه‌نشست بکه، پابخوره، وره‌به‌رز بکه‌وه، به‌وپه‌ری پشوودرێژی و فیژکردنه‌وه، چونکه‌کاتیک دیت خه‌لک به‌رگه‌ی فیژکردنی دروست ناگرن، به‌لکو به‌گوپه‌ری ئاره‌زووی تایبه‌تی خۆیان مامۆستا کۆده‌که‌نه‌وه قدیله‌که‌ی گوپیان بکاته‌وه. بۆ راستی گوپیان داده‌خه‌ن، بۆ ئه‌فسانه‌لاده‌ده‌ن.» (دووهم تیمۆساوس ۴: ۲-۴).

له‌بهر ئه‌وه، له‌گه‌ل تیتۆس دلخۆش بوو که خودا «له‌کاتی خۆیدا وشه‌که‌ی به‌پراگه‌یانندن ده‌رخست، ئه‌وه‌ی به‌گوپه‌ری فه‌رمانی خودای رزگارکه‌رمان به‌من سپێردرا» (تیتۆس ۱: ۳).

له‌بهر ئه‌وه، پۆلس فیلمۆن هانده‌دات که له‌هاوبه‌شیکردنی «باوه‌ره‌که‌ی» چالاک بیټ (فیلمۆن ۶) - مه‌به‌ست له‌«باوه‌ر»، حاله‌تیکه‌ی تایبه‌تی هه‌ست و سۆز نییه، به‌لکو ئاماژه‌ده‌کات به‌کۆمه‌لیک بیرورای پیناسه‌کراو و دیاریکراو.

له‌بهر ئه‌وه نووسه‌ری عیبرانییه‌کان هۆشداري ده‌دات و ده‌لیټ: «چونکه‌ په‌یامی خودا زیندوو، کاریگه‌ره، له‌هه‌موو شمشیریکه‌ی دووده‌م تیژتره،

نیوانی دەرۆون و پۆج و جومگه و مۆخی ئیسک ده پریت، نیاز و بیری
دل جیا ده کاته وه» (عیرانییه کان ۴: ۱۲).

له بهر ئه وه، یاقوب به بیری خوینهرانی نامه که ی ده هیئتیه وه که
«خودا خواستی له سه ر بوو که به وشه ی راستی له دایک بیین» و
«ته نها گوینگری وشه ی خودا مه بن، به لکو کاری پئ بکه ن، ئه گینا
خۆتان هه لده خه له تینن» (یاقوب ۱: ۱۸، ۲۲).

له بهر ئه وه، په ترۆس به بیری پیروژکراوه کان ده هیئتیه وه که له شوینه
جیاوازه کان بلاو بوونه ته وه: «ئیه وش له دایک بوونه وه، نه ک به تووینکی
فه وتاو به لکو نه فه وتاو، به وشه ی زیندووی خودا که ده مینیتیه وه»
(یه که م په ترۆس ۱: ۲۳)، و ئه وه ی که «فه رمایشتی یه زدان هه تاهه تایه
چه سپاو ده بییت» (یه که م په ترۆس ۱: ۲۵). هه روه ها به و هوکاره له
نامه ی دووه می خویدا گوتی: «له سه رووی هه موو شتیکه وه ئه مه
بزانن، که هیچ پیشینیه ک له نووسراوه پیروژه کاندایه لیکدانه وه ی
خودی پیغه مبه ره که نه نووسراوه، چونکه هه رگیز پیشینیه به خواستی
مرۆف نه هاتووه، به لکو پۆجی پیروژ رابه رایه تی مرۆفه کانی کردووه،
بو ئه وه ی په یامی خودا رابگه یه نن» (دووه م په ترۆس ۱: ۲۰-۲۱).

له بهر ئه وه، یۆحه نا نووسی: «به لام ئه وه ی گوپرایه لی په یامی خودا
بییت، ئه وا به راستی خو شه ویستی خودا له و که سه دا ته واوه. به مه دا
ده زانین که ئیمه به یه کبوون له گه ل مه سیح ده ژین: هه رکه سیح
بلیت: «من به یه کبوون له گه ل مه سیح ده ژیم» ده بییت به و شیوه یه ی
بژییت که عیسا ژیاوه» (یه که م یۆحه نا ۲: ۵-۶)؛ به و هوکاره گوتی:
«خو شه ویستی ئه مه یه: به گویره ی پاسپارده کانی خودا برۆین. هه روه ک
له سه ره تادا گویتان لپی بووه، پاسپارده که ئه مه یه، که به خو شه ویستی
هه لسوکه وت بکه ن» (دووه م یۆحه نا ۶)؛ به هه مان هوکار رایگه یاند که

«خۆشى لەمە گەورەترم نىيە كە گويم لى بىت مندالانم بەگوپره
راستى دەروڻ» (سپيەم يوحنەنا ٤).

بەو ھۆكارە، ياقوب زۆربەى نامەكانى خۆى بو ھۆشياركردنەو
سەبارەت بە مامۆستايانى درۆزن تەرخان كەردووە (يەھوزا ٤- ١٦). وە
بەلین دەدات كە پەرورەدگار دىت «تاكو ھەموو خەلك ھوكم بدات و
تاوانباريان بكات بە ئەنجامدانى ھەموو ئەو كەردەو ھەوانەناسيانەى كە
بەھۆى ھەوانەناسيان ئەنجاميان داو، ھەرورەھا ھەموو ئەو قسە پەقەنەى
كە گوناھبارە ھەوانەناسەكان لە دژى ئەو گوتويانە» (يەھوزا ١٥).

بەو ھۆكارە يوحنەنا لە سپارەى ئاشكراكردندا كلىساي فيلادلفيا
پەسەند دەكات: «دەزانم ھېزىكى كەمت ھەيە، بەلام وشەى من
دەپاريزىت، نكوپىت لە ناوى من نەكرد» (ئاشكراكردن ٣: ٨).

ھاوړى، كلىسا ژيانى خۆى لە پىگەى گوپرايەلىى بو وشەكانى
خودا دەدۆزپتەو. ئامانجى خۆى بو ژيان و دەرختنى وشەكانى
خودا بەدەستدەھيپت. ئەركى كلىسا، گوپرايەلى و پاشان ئەنجامدانى
داواكارىيەكانى وشەى خودايە. تەنھا ئەو. ئالنگارى سەرەكى كە
ئەمرو كلىسا لەگەلى پرووبەروو دەبىتەو، ئەو نىيە كە تىبگات چۆن
«گونجاو»، يان «ستراتيژىك» بىت، ياخود چۆن بتوانىت «ھەستيار»
و «خاوەن پلان و بەرنامە» بىت. بەلكو ئەو نىيە كە تىبگات چۆن
«وھفادار» بىت - چۆن گوپى بگريپت، متمانە بكات و گوپرايەل بىت.

كەواتە ھەتارادەيەك تىمە وەك گەلى ئىسرائىل خۆمان ئامادە
دەكەين كە بچينە نپو خاكى بەلپندراو. خودا پيمان دەلپت: «كلىسا
گوپى بگرە: گوپرايەل بە!» ھەوالى خۆش ئەو نىيە كە تىمە بە پىچەوانەى
گەلى ئىسرائىل، بە يەكبوون لەگەل عيساي مەسحدا، ئاشكراكردنى

ته واوی خودامان هه یه. وه پوچی کوری ئهومان هه یه، مۆرکراوین و به لئینی پزگاریمان هه یه. هه موو ئهوانه هوکاری ئهوهن که بوچی ده مانه وی بهردهوام گووی له وشه ی خودا بگرین، له کاتی کدا ده چین بو نیوه ی دووه می ئه م کتیه. خودا ده یه وی چ شتیکی دیکه له سه ر کلپسایه کی ته ندروست، له وشه کانیدا فیрман بکات؟ هیوادارم ئه و نو نیشانه یه ی کلپسای ته ندروست که ده مانه وی گفتوگو ی له سه ر بکه ین، ته نها بیروکه ی من نه ییت. هیوادارم ئه و نیشانانه هه موومان هان بدات که بهردهوام گووی له وشه ی خودا بگرین. ئه گه ر بگه ریینه وه بو ناوه پروکی کتیه که و ته ماشای بکه ن، له مه به ستم تیده گهن: وتاردانی روون و ئاشکرا، یه زداناسی به پیی کتی پیروژ، تیگه یشتن له هه والی خو ش (مزگینی) به پیی کتی پیروژ، تیگه یشتن له گو ری نی باوه ر به پیی کتی پیروژ، تیگه یشتن له مزگینیدان به پیی کتی پیروژ، تیگه یشتن له ئه ندامیتی کلپسا به پیی کتی پیروژ ... هتد.

ته نانه ت ئه گه ر هاو را نه ییت له سه ر شتی ک که له به شه کانی دیکه دا ده یلیم؛ هیوادارم په سه ند نه کردنت له بهر ئه وه ییت که ییت وایه کتی پیروژ شتیکی جیاواز ده لیت له وه ی که من بی ری لیده که مه وه. به واته یه کی دیکه، هیوادارم تو ش ریگه به دیت گو یگرتن و بیستنی وشه ی خودا ری نیامییت شیوازی بیر کردنه وه ت بکات بیات سه باره ت به وه ی که کلپسا ده ییت چو ن ییت و چ کار ییک بکات.

چەند رېنمايىه كى خېرا:

ئەگەر بىر لە بە جېھېشتنى كلىسايەك دەكە يته وه ...

پېش لە برىارى كۆتايى بە جېھېشتنى كلىساكەت:

۱. نوپۇز بکە.

۲. بەر لە وهى بچىتە كلىسا يان شارىكى دىكە، شوانى كلىساكەت ئاگادار بکە وه. داواى راويۇزى لى بکە.

۳. ھۆكارەكەت ھەلبەسەنگىنە. ئايا ھۆكارى بە جېھېشتنەكەت بە ھۆى ناكۆكى كەسىي و گوناھە وه يە يان لە بەر بېھىوابوونە لە و كلىسايە؟ ئەگەر بە ھۆى شىوازي فيرکردنە وه يە، ئايا ئە و شىوازه فيركارىيانە گىرنگ و جىگاي بايەخن؟

۴. ئەوپەرى ھەوللى خۆت بدە كە ھەموو پەيوەندىيە پچراوہكان دووبارە چاك بکە يته وه.

۵. ھەموو بەلگەكانى نىعمەت لە كلىسادا رەچاوبکە - ئە و جىگايانەى كارى خودا تىياندا ديارە. ئەگەر ناتوانىت بەلگەى نىعمەتى خودا بىنىت، لەوانە يە پىويست بكات جاريكى دىكە دلت پىشكنى (مەتا ۷: ۳-۵).

۶. بىفېز بە. بزانه كە ھەموو راستىيەكت لانييە، بەرامبەر خەلك و رووداوہكان نەرمى بنويئە. ھەمىشە گومانى ئەوہت ھەبىت كە دەكرىت ئەوانى دىكەش راست بن.

۷. کلّیسا دابه‌ش مه‌که.

۸. هه‌وَل بده ته‌نانه‌ت له‌نیوان نزیکتیرین هاوړیکانتدا تووی نارەزایی نه‌چینی. له یادت بیټ که ناته‌وئیت هیچ شتیټک ریگر بیټ له‌به‌رده‌م گه‌شه‌کردنی نیعمه‌تی ئەوان له کلّیسادا. هه‌موو ئەو شتانه‌رەت بکه‌وه که ده‌بیته هۆی قسه‌لۆک بلاو‌کردنه‌وه و قسه‌هێنان و بردن.

۹. له پیناو کلّیسا و پیه‌رانی کلّیسا نوێژ بکه و داوای به‌ره‌که‌تیان بو بکه. به‌دوای ریگاکه‌لیکدا بگه‌رئ که بتوانیت به‌کردار ئەو کاره‌بکه‌یت.

۱۰. ئە‌گه‌ر که‌سیک ئازاری داوایت و دلی شکاندووی، بیه‌خسه - به‌و شیوه‌یه‌ی که تۆش له‌لای خوداوه به‌خشاوی.

به شی دووهم

نیشانه بنه ره تییه گانی کلّیسای

ته ندروست

نیشانه بنه‌ره‌تییه‌کانی کلّیسای ته‌ندروست

ئیمه بریارمانداوه که کلّیسای ته‌ندروستمان ده‌وئت. ئیمه کۆمه‌لّیک خه‌لکمان ده‌وئت که پرۆژانه که‌سایه‌تی خودا به‌و شیوه‌یه‌ی له‌ وشه‌کانیدا ده‌رکه‌وتوووه، نیشان بده‌ن. با کلّیساکان گه‌وره‌ بن، بچووک بن. با له‌نیو شار یان لادیدا بی‌ت. نه‌ریتیانه یان هاوچه‌رخ بی‌ت. با له‌ مال، ته‌لار، قوتابخانه یان دووکانه‌کاندا کۆببنه‌وه. ته‌نها به‌ جیهان پیشان بده‌ن که خودای پیروژ و به‌ به‌زه‌یی ئیمه چ جوّره خودایه‌که. با له‌ گوفتار و له‌ کرداردا، شایه‌تی بوّ شکۆی سه‌رسوره‌پنه‌ری خودا بده‌ن.

پاشان پرسیاریک هه‌یه که ده‌بی‌ت سه‌رنجی بده‌ینی، نیشانه‌کانی کلّیسای ته‌ندروست کامانه‌ن؟

ئه‌گه‌ر باسی ته‌ندروستی جه‌سته‌ی مرۆفانه‌ی خوّمان کردبا، گفتوگۆ ده‌چوو بوّ لایه‌ک که ده‌بی‌ت خوّمان له‌ هه‌ندیک خواردن پارێزین، وه‌رزش بکه‌ین و کاتی پێویست بنووین، هتد. له‌ بواری جه‌سته‌ی کلّیسا چۆن ده‌بی‌ت؟

له‌م به‌شه‌ و به‌شه‌که‌ی دیکه‌دا، باسی نوّ نیشانه‌ی کلّیسیایه‌کی ته‌ندروست ده‌که‌م. ئه‌و نیشانانه هه‌موو ئه‌و شتانه نییه که که‌سیک بیه‌وئ له‌سه‌ر کلّیسا بی‌ئ، ته‌نانه‌ت مه‌رج نییه‌ گرنگترین شته‌کانی پێویست له‌سه‌ر کلّیساخ بی‌ت. بوّ نمونه، قوتابیه‌کانی میژووی کلّیسا بی‌ت ده‌لّین له‌ئاوه‌لکێشان و خوانی په‌روه‌ردگار، نیشانه‌ی سه‌ره‌کی

کلیسان به پئی کتیبی پیروژ. سهره رای ئه وهش، لیره راسته و خوۆ باسی ئه وانه ناکهین. هه موو کلیسایه ک نیازی ئه نجامدانی ئه وانه ی ههیه. ئه و نوۆ نیشانهیهی که لیره دا باسیان ده کهم، چهند شتیکن که کلیسایه کی ته ندروست و باش و سه لامهت به پئی کتیبی پیروژ له کلیسا نه خوۆشه کان جیا ده کاته وه. ئه م نوۆ نیشانه له م سهرده مه دا به ده گه من ئامازه ی پی ده دریت، که واته پیویسته سهرنجی تایه تیان پییدهین و له کلیساکه مان له بهرچاویان بگرین.

له و به شه دا ده مه وۆ باسی شتیکن بکه م که من به سئ نیشانه ی سهره کی کلیسایه کی ته ندروست ناوی ده به م. ئه و نیشانه له هه موو لایه ئیکه وه سهره کین. ئه م سئ نیشانه یه که بریتین له وتاردانی روون و ئاشکرا، به زداناسی به پئی کتیبی پیروژ، تیگه یشتن له هه والی خوۆش (مزگینی) به پئی کتیبی پیروژ، له له کلیسا دوور بخه وه، ئینجا ده بینیت که کلیسا به خیرایی و له بنه ره ته وه ته ندروستبوون له ده سته دات. له راستیدا چاوه روۆی ئه وه ی لئ بکه که هه ر زوو به سه ربچیت (ته نانه ت) ئه گه ر ده رگا کانشی کراوه بیت).

به داخه وه، میژووی کلیسا پره له هه وونه ی نابه جئ و ناشرینی بی ئه ژمار له شوانی کلیسا، که له وانه یه به مه به ستی باش هه و لیان داوه کلیساکه ی خوۆیان زیاتر «گونجاو» یان «هاوچه رخ» بکه ن له ریگه ی سازشکردنیان له سه ر یه کیک له و نیشانه. به شیوه یه ک، هه و لیا ن داوه له خودا زانتر بن. هاوړی، تو به و ریگه یه دا مه روۆ.

ئه گه ر که سیک په یوه ندیم پیوه بکات و پرسیار بکات که ئایا پله ی شوانی وه برگریت له کلیسایه ک که نایانه وۆ وتاره کانی روون بکاته وه، له وانه یه هه و لئ ساردکردنه وه ی بده م تا کو ئه و ئه رکه قبول نه کات. ئه گه ر مه سیحیه ک په یوه ندیم پیوه بکات و بلئ به رده وام ئینجیل به

شیوازیکی هه له له فیرکردنی کلێساکهی ده خویندری، هانی ده ده م
کلێساکهی بگۆریت.

بۆچی ده بیته وها به توندی باسی ئه و بابته به که م؟ به و
هۆکاره ی که من که سیک دوور ده خه مه وه له چوونه خواردنگه یه ک
که له جیگه ی خواردنی راسته قینه، ته نها وینه ی خواردنه که ده ده ن.
و شه ی خودا، ته نها و شه ی خودا ژیان ده به خشیته.

وتاردانی روون و ئاشکرا

ئەگەر کلێسایەکی تەندروست، کۆمەڵێکن کە بەردەوام کەسایەتی
خودا بەو شیوەیە لە وشەکانیدا دەرکەوتوو، نیشان دەدەن، ئەوا
روونتین شوین بۆ دروستکردنی کلێسای تەندروست، بانگکردنی
باوەردارانە بۆ گۆڤگرتن لە وشەى خودا. وشەى خودا سەرچاوەى
تەواوى ژيان و تەندروستییە. ئەو شتیکە کە گەشە بە شیوازی
تێگەشتنی ئینجیل لە کلێسا دەدات و پێى دەگەیهنیت و دەپارێزیت.

لە بنەرەتدا مەبەست ئەوێهە کە هەم شوان و هەم خەڵکەکەى
کلێسا دەبیت پابەند بن بە وتاردانی روون و ئاشکرا. وتاری روون،
وتاریکی زۆر سادەیه کە وشەکانى خودا شى دەکاتەو و دەریاندەخات.
بەشیکى دیاریکراو لە کتیبى پیرۆز جیا دەکاتەو، شى دەکاتەو و
پاشان باسى شیوازی بەکارهێنانى ئەو بەشە لە ژيانى گەلى کلێسادا
دەکات. ئەو جۆرێکە لە وتاردان کە زیاتر تیشک دەخاتە سەر ئەوێهە
خودا چى بە گەلى خۆى دەلێت، هەرەها چى بەوانەش دەلێت کە
گەلى ئەو نین. پابەندبوون بە وتاری روون و ئاشکرا، پابەندبوونە بە
گۆڤگرتن لە وشەى خودا.

چەندین جۆرى دیکە لە وتار هەیه. بۆ نمونە وتاری بابەتى، یەک
یان چەند بەش لە وشەکان لەسەر یەک بابەت کۆ دەکاتەو؛ بۆ

نمونه بابته تی نوڙ، یان بابته تی هاوکار و به خشین. وتاری ژیاننامه یی که ژیانی که سیک له کتییی پیروژ هه لده بژیریت و ئه و وهک وینه یه ک له بهزه یی خودا، وهک نمونه یه ک له هیوا و وه فاداری ده هیئته بهرچاو. له وانیه ئه و جوړه وتارانه له کاتی پیویستدا سوودیان هه بیت، به لام خواردنی بهرده وامی رۆحیی کلپسا ده بیت بریتی بیت له روونکرده وه و جینه جیکردنی به شیک تابه تی وشه ی خودا.

ئه نجامدانی وتاری روون و ئاشکرا باوه ری به وه یه که ئه وه ی خودا ده ییت، بو گه لی خو ی باوه ری پیکراوه. وه باوه ری به وه یه که ده بیت و پیویسته گه له که ی گو یان له وشه که ی بیت، ئه گه رنا کلپسا که مان بیهری ده بیت له وه ی که خودا ده یه ویت به کار به ییت بو ئه وه ی ئیمه له سهر وینه ی خو ی ده ربه ییت. هه روه ها باوه ری به وه یه که خودا ده یه ویت کلپسا په ند و وانه له هه ردوو په یمانی کو و نو ی وه رگریت، هه روه ها سوود له هه موو ژانره کانی کتییی پیروژ وه رگریت - شه ریعت، میژوو، دانایی، پیشینیکردن، ئینجیله کان و نامه ی نیردراوان. به بروای من وتاریژیک ی روون و ئاشکرا که په یامی هه ردوو په یمانی کو و نو ی ده گوازیته وه و تیشک ده خاته سهر هه موو ژانره کانی کتییی پیروژ، وهک دایکیک وایه له هه موو جوړه خواردنیک به منداله کانی ده دات، نهک ته نها دوو یان س جوری خواردن که منداله کان هه زیان لیته تی.

ده سه لاتی وتاریژی روون به کتییی پیروژ ده ست پیده کات و به کتییی پیروژ کو تایی پیدیت. ته نانه ت به پیغه مبه رانی په یمانی کو و نویش ته نها نه سپردرابوو که برؤ و قسه بکه ن، به لکو بو یان هه بوو له سهر په یامیکی تابه ت قسه بکه ن؛ که واته وتاریژه مه سیحیه کان هه تا ئه و کاته ی له سهر وشه ی خودا ده دوین، ده سه لاتی ئه وه یان

ههیه که له لایهن ئەوهوه بدوین.

لهوانهیه کهسیک به خۆشحالییهوه بلیت که وشه ی خودا باوهپرپیکراوه و کتیبی پیروژ دوور له ههلهیه، بهلام لهگهڵ ئەوهشدا، ئەگەر ئەو کهسه له کرداردا، به روونی وتار نه دات، (ناگایانه یا بی ناگایانه)، ئەوا قسه که ی خۆی رهتده کاتهوه.

جاری وا ههیه خه لکی وتاری پروون له گهڵ شیوازیکی تایه تی وتاریبیژیکی پروون تیکه ل ده کهن. به لام وتاری پروون و ناشکرا هه میسه تایه ت نییه به ستایل و شیوه ی وتاردان. ئەو جوړه ی که خه لکیش ده بیینن، وتاری پروون ئەوه نییه که وتاریبیژ چون ئەو شته ی که مه به ستیه تی ده یلیت، به لکو ئەوهیه که چون وتاریبیژ ده دات چ وتاریک بدات. ئایا کتیبی پیروژ ناوه پروکی قسه کانی ئیمه ی ده ستنیشان کردووه، یان شتیکی دیکه ههیه؟ وتاری پروون شیوازی و فورم و شکلیکی تایه تی نییه. وتاردان چهن د شکل و شیوه ی ههیه. وتاری پروون به پیی ناوه پروکی کتیبی پیروژ ده ستنیشان ده کریت.

هه ندیک جار خه لک وتاری پروون و ناشکرا به خویندنه وه ی ئایه تیک و پاشان وتار له سه ر بابه تیک که په یوه ندییه کی زوری به ئایه ته که وه نییه، به هه له وهرده گرن. له گه ل ئەوهشدا، کاتیک وتاریبیژ له سه ر بابه تی هه لپژارده ی خۆی وتار بو خه لکی ده دات، له ده قی کتیبی پیروژ ته نها بو پالپشتی مه به سه ته که ی به کاری ده هینیت، هه یچ کات زیاتر له وه وتار نادات که پیشوه خت ده یزانیت. خه لکه که ش ته نها فیری ئەو شتانه ده بن که ئەو ده یزانی. وتاری پروون له وه زیاتر ده گریته وه. وتاری پروون پیویستی به وهیه که به وریایی سه رنج بده ته ناوه پروکی ده قه که، چونکه یارمه تیت ده دات که مه به ستی نو سراهه که به پیی کتیبی پیروژ، مه به ستی وتار که و په یامه که بیت. کاتیک وتاریبیژیک ده قیک له کتیبی

پیرۆز به پیی ناوه پڕۆکی دهقه که پروون ده کاته وه و وتاری له سه ره ده دات - مه بهستی ئه وه دهقه، هه مان مه بهستی وتاره که ی ده بی ت - وتاری یژه که و خه لکه که ش له خودا وه گو ییان له چه ند شتیک ده بی ت که کاتیک وتاری یژ ئه وه به شه ی بۆ وتاردان ئاماده ده کات، هه چ مه بهستی ئه وه نه بو وه بی لئ. بۆ نموونه، ده لی ت: (هه فته ی داها توو ته ماشایه کی (لوقا ۱) ده که ین، ههروه ها هه ر شتیک که خودا له (لوقا ۱) بۆی له بهر چا و گرتو وین. هه فته ی دواتریش، ده روانینه (لوقا ۲) له گه ل هه ر شتیک که خودا له لوقا ۲ بۆی دانا وین. ئینجا هه فته ی یاشتر (...).

باشتر له م بابه ته تی ده گه ین کاتیک بیر له قو ناغه کانی ژیا نی مه سیحیی تی خو مان ده که ینه وه - له یه که مین بانگه یشت بۆ کاتی تو به کردن، هه تا کو تا سه رزه نشتمان له لایه ن پو چی پیرۆزه وه. ئایا هه ر هه نگاو یك له گه شه کردنی ئیمه له نیعمه تدا، ئه وه کاته پرو وینه دا وه که به شی وه یه کی جیا واز له یی شتر گو یمان له خودا بو وه؟

خزمه تی وتاری یژ ده بی ت به شی وه ی ملکه چو وونی کرده یی بۆ وشه ی خودا جیا بکری ته وه. له گه ل ئه وه شدا، هه له مه که ن: له کو تاییدا، ئه وه بهر پر سیاری ی تی خه لکه که یه که دلنیا بن له وه ی که وتاری یژه که یان ئه وه تایبه تمه ندیه ی تی دایه. عیسا له (مه تا ۱۸) و پو لس له (گه لاتیا ۱) با سی ئه وه ده که ن که ئه ندامانی کل یسا بهر پر سیارن له سه ره ئه وه ی که له کل یسا رو وده دات. که واته خه لکه که نا بی ت چا و دیری پو حانی سه ر جه سه ته ی عیسا (کل یسا) بخه نه بهرده ستی که سی ک که به لی نی کرداری خو ی به بی ستن و فی رکردنی وشه کانی خودا نی شان نادات. کاتیک ئه وها ده کات، ری گری له گه شه کردنی خو ی ده کات، به دلنیا ییه وه نا گاته پله یه کی بهر زتر له ئاستی قه شه یه تی. کل یسا هی واش هی واش وه ک ئه وه شو انه ی لی دی ت، له جیا تی ئه وه ی وه ک خودا ی لی بی ت.

گهلی خودا هه موو کات به ریگه‌ی وشه‌کانی خودا به‌دیپه‌نراون. له به‌دیپه‌نانه‌وه له (په‌یدابوون ۱) هه‌تا بانگه‌پشتی ئی‌راهم له (په‌یدابوون ۱۲)، له ئاشکراکردن و بینینی دوّلی ئیسکه وشکه‌کان له (حزقییل ۳۷) هه‌تا هاتنی وشه‌ی زیندوو، عی‌سای مه‌سیح - خودا هه‌موو کات گه‌لی خو‌ی به وشه‌که‌ی به‌دیپه‌ناوه. به‌و شی‌وه‌یه‌ی پو‌لس بو‌ باوه‌پ‌دارانی رو‌مای نووسی: «باوه‌ر به بیستنه، بیستنی‌ش به وشه‌ی مه‌سیحه» (رو‌ما ۱۰: ۱۷). یان هه‌ر به‌و شی‌وه‌یه‌ی بو‌ باوه‌پ‌دارانی کو‌رنسو‌سی نووسی: «خودا به دانایی خو‌ی، مه‌به‌ستی بوو که خه‌لک بیناسی‌ت، نه‌ک له ریگه‌ی دانایی جیهانه‌وه، به‌لکو خودا ویستی له ریگه‌ی مزگینییه‌وه باوه‌پ‌داران رزگار بکات، ئه‌و مزگینییه‌ی خه‌لکانی‌ک به گیلایه‌تی ده‌زانن» (یه‌که‌م کو‌رنسو‌س ۱: ۲۱).

وتاری روون و دروست زو‌ربه‌ی کات سه‌رچاوه‌ی گه‌شه‌ی راسته‌قینه‌ی کلپ‌سایه. مارتن لوت‌ه‌ر گه‌یشته ئه‌و قه‌ناعه‌ته‌ی که سه‌رنجدان به وردی له وشه‌کانی خودا چاکسازی دین‌تته کایه‌وه. ئیمه‌ش ده‌بی‌ت به‌لی‌ن بده‌ین کلپ‌ساکامان هه‌موو کات به وشه‌کانی خودا راست بکه‌ینه‌وه.

له کاتی سی‌میناریکی یه‌ک رو‌ژه‌دا که له‌سه‌ر پیوریتانیزم^a بوو، یه‌کیک له کلپ‌ساکانی له‌ندن وتارم پ‌یشکه‌ش ده‌کرد، له شو‌ینی‌ک ئاماژه‌م به‌وه کرد که جاری وا هه‌بووه وتاری شو‌ینکه‌وتووانی پیوریتانیزم دوو کاتژمی‌ری خایاندوووه. که‌سی‌ک ده‌نگی به‌رز کرده‌وه و پرسیری کرد: «چه‌نده کاتیان بو‌ ستایشکردن داناوه؟» دیاربوو ئه‌و که‌سه ئه‌وه‌ی بیر ده‌کرده‌وه که گو‌یگرتن له وشه‌کانی خودا، به‌شی‌ک له ستایشکردن و شکو‌داری نییه. وه‌لامم دابه‌وه و گوتم که زو‌ریک

a. بیروباوه‌ری کو‌مه‌لی‌ک پرو‌تتستانت بوو له سه‌ده‌ی شازده و حه‌فده که پ‌یمان وابوو چاکسازی کلپ‌سا له‌ژیر ده‌سه‌لاتی شازن ئه‌لیزابیتی یه‌که‌م (شازنی شانشین یه‌که‌رتوو) ناته‌واو بوو و هه‌ولیان دا له شی‌وازی په‌رستندا ساده و ری‌کو‌پی‌ک بکه‌ن.

له کليسا پروتستانته کان له سه دهی پيشوودا، پرويان وابوو که گرنګرین به شی ستایش کردن، گوینګرته له وشه کانی خودا به زمانی خوږیان (نازادیه که به خوینی زووتر له یه که شهید کړدراپوو) و نه نجامدانی کرده یی نه و وشانه له ژياناندا. نه گهر کاتیان هه بوو بیټ بو گوران و سرودی ستایش یان نه، به لام نیگه رانیه کی که میان له و بابه ته هه بووه.

کلیساکانی ئیمه ش ده بیټ چر بنه وه له سه ر وشه ی خودا و له کاتی ستایش کردن دا دو باره زیندووی بکه ی نه وه. موسیقا وه لام پکی پیوسته به پیی کتیبی پیروژ بو وشه ی خودا، به لام موسیقایه که که خودا به ئیمه ی داوه، بو نه وه نییه که کلیسای له سه ر بنیاد بنین. کلیسایه که که له سه ر موسیقا دروست بیټ - هه ر جوړیک له موسیقا - کلیسایه که که له سه ر می ناسه قامگیر دروست کراوه.

باوه رداری خو شه ویست، نو یژ بو شوانی کلیساکه ت بکه بو نه وه ی بتوانیت به رده وام به وردی و به جوانی و دل سوژانه وشه ی خودا بخوینیتته وه. نو یژ بکه تا کو خودا پرینمایي بکات بو تیگه یشتن له وشه و به کارهینانی له ژيانی خویدا و به دانایانه به کارهینانی له ژيانی کلیسادا (لوقا ۲۴: ۲۷؛ کردار ۶: ۴؛ نه فه سو س ۶: ۱۹-۲۰). هه روه ها له دریژیای هه فته دا کات بده نه شوانه که تان که وتاری باش ناماده بکات. وتار به شی سه ره کی شوانایه تییه. هه روه ها هانی شوانه که ت بده و پیی بللی که چو و ه فادار بوونی به رامه ر وشه ی خودا بووه ته هو ی نه وه ی که تو له نیعمه تی یه زداندا گه شه بکه ی ت.

شوانی به پرېز، نو یژ بو نه م شتانه بکه. هه روه ها نو یژ بو کلیساکانی گه ره که که ت، شاره که ت و ولاته که ت و هه موو جیهان بکه بو نه وه ی وشه ی خودا بلین و فیر بکه ن. له کو تاییدا نو یژ بکه که کلیساکانی

ئىمە پەيوەست بن بە بىستنى وشەى خودا بە شىۋەيەكى روون و ئاشكرا بۆ ئەوەى شىۋازى كار و پلانى ھەر كلېسايەك رۆژبە رۆژ بە رېگەى پلان و شىۋازى كارى خودا كە لە وشە كانى ئەودايە، بچە سېت. پەيوەست بوون بە وتارى روون و ئاشكرا نىشانەيەكى سەرەكى كلېساي تەندروستە.

(٦)

یه زداناسی به پئی کتیبی پیروژ

چون بیر ده که یتیه وه لهم وشانه ی نه توخی نووسراون: «ده زانین کاتیک ئەو دهرده که ویت ئیمه وه ک ئەو ده بین، چونکه وه ک خوئی ده بینین» (یه کهم یوحنا ٣: ٢).

له به شی سیدا باسما کردووئه گهر به وردی بچیته سهر چیرۆکی کتیبی پیروژ و بیخوینیتیه وه، ئەوا به شیمانیه کی زور ده زانیت که ئەو وشانه ئامازه به وه ده دن که چون کلپسا له کۆتایی جیهاندا به پروونی که سایه تی پیروژ و پر له خوشه ویستی خودا، دوور له کاریگهری خرابی گونا، دهرده خات.

به لام ئە گهر له په رستگای مۆرمۆنه کان دانیشتا، ئەوا گویت له وه ده بوو که رسته ی «ئیمه وه ک ئەومان لیدیت»، به و واتایه دیت که ئیمه هه موومان ده بینه خودا!

جیاوازی نیوان ئەو دوو لیکدانه وه یه چییه؟ یه کیک له ریگه ی یه زداناسی ته واوی کتیبی پیروژ شیوه ی وه رگرتوو و ئەوه ی دیکه ئەوها نییه.

له به شی پیشوودا گوتمان که وتاری پروون بو ته ندروستی کلپسا گرنگ و پیویسته. له گه ل ئەوه شدا ههر شیواز و ریگه یه ک، ههر چه نده

باشیش بیت، ئەگەری خراب بەکارهێنانی هەیه. نابێ کڵیساکانی ئێمە تەنها سەرنج بدەنە ئەوەی کە چۆن فێری وشەى خودامان دەکەن، بەلکو دەبیت ئاگاداری ئەوەش بن کە بە چى فێرى وشەى خودامان دەکەن. هەر بۆیە، دووهم نیشانهى کڵیساىه کى تەندروست بریتیه له یەزدانناسى دروست بەپێى کتیبى پیرۆز. ئەگەرنا ئایەتەکان بەو شیۆهەى مەبەستمانه راقەى دەکەین.

دروستی وشەیه کى کۆنە. لەگەڵ ئەوەشدا دەبێ تامى بکەین - دروستى له تیگەیشتنى ئێمە له خودای کتیبى پیرۆز و پێگەکانى له گەڵ ئێمە. پۆلس له نامەکانى بۆ تیمۆساوس و تیتۆس، چەندین جار وشەى «دروست»ى بەکارى هێناوه. بە واتای «جێ متمانه» و «ورد و دەقیق» یان «وەفادار» دیت. ئەو وشەیه له جیهانى پزیشکى به واتای تەواو و تەندروسته. کەواته یەزدانناسى بەپێى کتیبى پیرۆز یەزدانناسیه کە کە وەفاداره بۆ فێرکردنى تەواوى کتیبى پیرۆز. یەزدانناسیه کە کە هەر بەشیکى بەپێى کتیبى پیرۆز به وردى و جێ متمانه لیکەداتەوه.

پۆلس له یەكەم نامەى خۆیدا به تیمۆساوس دەلێت «فێرکردنى دروست» فێرکردنیکه که: «لەگەڵ ئینجیل رێک بکەوێت» و له دژی بێ خودایى و گوناھه (یەكەم تیمۆساوس ۱: ۱۰-۱۱). پاشان پۆلس «فێرکردنى هەلە» بەرامبەر «وشەى دروستى خودامان عیساى مەسیح... و فێرکردنى له خواترسى» دادەنێت (یەكەم تیمۆساوس ۶: ۳).

پۆلس له نامەى دووهمى خۆى بۆ تیمۆساوس، ئامۆژگارى پێ دەدات و دەلێت: «بەدواى ئەو فێرکردنه دروسته بکەوه که له منت بیستوو، بیکه سەرمەشقى ژيانت، لەگەڵ ئەو باوهر و خۆشه‌ويستیهى که له یەكبوون لەگەڵ عیساى مەسیحدا هەیه» (دووهم تیمۆساوس ۱: ۱۳). پاشان ئاگادارى دەداتە تیمۆساوس: «کاتیک دیت خەلک بەرگەى فێرکردنى دروست

ناگرن، به لکو به گویره ی ئاره زووی تایبه تی خویمان ماموستا کوّده که نه وه
قدیلکه ی گویمان بکاته وه» (دووهم تیمۆساوس ۴: ۳).

کاتیک پۆلس نامه بو شواینیکی دیکه ی گه نج ده نووسیت به ناوی
تیتۆس، باس نیگه رانییه کی هاوشیوه ده کات. پۆلس ده لیت هه ر پیاویک
که تیتۆس وه ک پیری کوّمه ل، له کلّیسا هه لیده بژیریت، ده بیت «ده ست
به په یامی متمانه وه بگریت که به گویره ی فیژکردنه، تاکو بتوانیت
به فیژکردنی دروست خه لک هانبدات، سه رزه نشتی به ره ه لستکاران
بکات» (تیتۆس ۱: ۹). ماموستا درۆز نه کان ده بیت سه رزه نشت بکرین
«ئه م شایه تیه راسته. له بهر ئه وه به توندی سه رزه نشتیان بکه، تاکو
له باوه ردا دروست بن» (تیتۆس ۱: ۱۳). وه له کوّتایدا تیتۆس «تۆ
ده بیت به فیژکردنی دروست خه لکی فیژ بکه ییت» (تیتۆس ۲: ۱).

شوایی کلّیسا ده بیت فیژکردنی دروست پێشکه ش بکه ن - فیژکردنیک
که جی متمانه و به وردی و وه فادار بیت به رامبه ر به کتیبی پیروژ. وه
کلّیساکان به رپرسن له وه ی که شوانه کانی خویمان به فیژکردنی دروست
و وه لامده ر رابگرن.

لیره دا ناتوانین باسی هه موو ئه و شتانه بکه یین که فیژکردنی
دروست پیکدییت، ئه گه رنا ده بیت ته واوی کتیبی پیروژ بنوو سینه وه.
به لام هه ر کلّیسا یه ک له کرداردا بریار ده دات که له چ شوینیک
پیوستی به ریککه وتنی ته واوه و له چ شوینیک هه ندیک جیاوازی
بیرورا ریگه پیدراوه و له چ شوینیک ئازادی ته واو ریگه پیدراوه.

له م کلّیسا یه ی که له (واشنتن دی سی) خزمه ت ده که م، پیوسته
هه موو ئه ندامانی کلّیسا که باوه ریان به وه هه بیت که ته نها له ریگه ی
کاری عیسا ی مه سیحه وه رزگار بوون دیته کایه وه. هاوکات به گشتی

هه موومان تیگه یشتنیکی هاوشیوه مان هه یه له سه ر له ئاوه له کیشانی باوه پداره کان و پیکهاته ی کلپسا (واتا کئی قسه ی کو تایی ده کات له برپاره کانی کلپسا). ریکه وتن له سه ر له ئاوه له کیشان و پیکهاته ی کلپسا بو رزگاری گرنگ نییه، به لام له کرداردا بو ژانی کلپسا به سووده و ته ندروستی پیده دات.

له لایه کی دیکه وه، کلپسای ئیمه له سه ر ئه و بابه تانه ی که بو رزگاری و ژانی کرداری کلپسا گرنگ نییه، هه ندیک بیرو پای جیاواز پینگه پیدراوه. هه موومان هاو پراین له سه ر ئه وه ی که مه سیح ده گه رپته وه، به لام رای جو راو جو ر له سه ر کاتی گه رانه وه ی هه یه.

له کو تاییدا، کلپسای ئیمه له سه ر ئه و بابه ته سه ره کیانه ی پوون نین، ئازادی بیرو پا به ریکه پیدراو ده زانیت - بو نمونه: ئایا به رگری چه کرداری دروسته؟ یان ئه وه ی که کئی نووسه ری نامه ی عیبرانییه کانه.

بیرو باوه رپیک له کو ی گشتی ئه و بابه ته دا هه یه: هه تا زیاتر له ناخی باوه رمان نزیک ده بینه وه، زیاتر چاوه پروانی یه کبوون ده که ین له تیگه یشتنمان له باوه ر - له فیرکردنی دروست به پپی کتیبی پیرۆز. کلپسای سه ره تایی ئه م بابه ته ئه وها باس ده کات: له گرنگییه کان، یه کگرتووی؛ ناگرنگه کان، هه مه جو ری؛ وه له هه موو شته کاندا، کاری چاکه.

کلپسایه ک که پابه نده به فیرکردنی دروست، پابه ند ده بییت به فیرکردن به پپی کتیبی پیرۆزیش، له کاتیکدا زۆربه ی کلپساکانی دیکه ئه و بابه ته پشتگووی ده خه ن. له وانه یه فیرکردنی دیاریکراو، به رای ئیمه قورس و ته نانه ت هۆکاری دروستبوونی ناکوکی بییت. به لام ده توانین متمانمان به خودا هه بییت که ئه وانه شی له وشه کانیدا داناوه، له بهر ئه وه ی بناغه ن بو تیگه یشتن له کاری خودا له رزگاریدا.

رۆحی پیروژ گه مژه نییه. ئە گهر شتیکی له کتیبی پیروژدا دهرخستوووه بۆ ئەوهی هه موو که سێک بیخوینتتهوه، که واته کلێساکان نابن وایر بکه نه وه که زۆر ژیر و عاقلن و وایر له هه ندیک بابته تی دیاریکراودا خوایان به دوور بگرن. ئایا ده بئ سوود له ژیری و گرنگیدانی شوانه کان وه ربگرن، کاتیک له سه ر بابته تیک ده دوین؟ به دلنیا ییه وه. ئایا ده بئ به ته واوی له و بابته تانه خوایان لابه دن؟ به دلنیا ییه وه نا. ئە گهر کلێسا یه کمان ده ویت که به ریگهی فیرکردنی دروست له کتیبی پیروژ رینمایی بکریت، که واته ده بیت له گه ل ته واوی کتیبی پیروژ بگه ی نه ئه و بریاره.

بۆ نموونه فیرکردنی کتیبی پیروژ له سه ر هه لبژاردن زۆر به ی کات چاوپۆشی لئ ده کریت، له به ر ئە وهی زۆر ئالۆز و گومرا که ره. هاوکات له وانیه ئە وه ها بیت، به لام ده ستنیشان کردنی فیرکردن، به جوړیکی حاشانه کراو به پێی کتیبی پیروژه. هاوکات له وانیه هه موو شتیکی له سه ر هه لبژاردن تینه گه ین، به لام بابته تیکی که م نییه که پژگاری ئیمه له کو تاییدا به ریگهی خودا ده کریت، نه ک به ریگهی ئیمه.

زۆر پرسیا ری گرن گه یه که کتیبی پیروژ وه لامیان ده داته وه، به لام کلێساکان به گشتی له سه ر ئە و بابته خوایان ده بوین؛ بۆ نموونه:

◊ ئایا مرووف له بنه رته دا خراپه، یان باش؟ ئایا ته نها پئویستی به هاندان و باوه ر به خو بوونه، یان پئویستی به لئوردیهی و ژیا نی نوێ هه یه؟

◊ عیسا ی مه سیح به مردنی له سه ر خاچ، چ کاریکی کرد؟ ئایا به راستی و به شیوه یه کی کاریگه ر، تو وره یی به جیی باوکی لابر د؟ یان ته نها نموونه یه ک بوو له خو به قوربانیکردن بۆ قووتابیه کانی؟

◇ کاتیک که سیک باوهر به مه سیح ده هیئت، چی پرووده دات؟

◇ ئایا ئیمه ی باوهر دار ده توانین دلنیا بین له وهی که خودا به رده وام ئاگای له ئیمه ده بیئت؟ ئه گهر ئه وه ایسه، ئایا به رده وه امی ئاگاداری ئه وه له ئیمه به وه فاداری ئیمه وه به ستراوه ته وه، یان به وه فاداری ئه وه؟

ئه وه پرسیارانه ته نها بو یه زداناسه کان یان قوتاییه گه نجه کانی یه زداناسی نییه، به لکو پرسیاری گرنگن بو هه موو مه سیحیه ک. هه ندیک له ئیمه که شوانین، ده زانین ئه گهر وه لامی ئیمه بو هه ریه ک له وه پرسیارانه جیاواز بیئت، چه نده به شیوازیکی جیاواز شوانیه تی کومه لی خو مان ده که یین. وه فاداری بو کتیبی پیروژ، پیویسته به کارزانی و ده سه لاته وه له سه ر ئه وه بابه تانه بدویین؛ به وه شیویه یی هه ززی ئیمه بو ده ر خستنی ته وه یی که سایه تی خودایه.

ته نیا سه رنج بده ن: ئایا ده مانه ویئت کلپساکان که سایه تی خودا نیشان بده ن، ئایا نامانه وی هه موو شتیک بزانیین که خودا له سه ر خو ی له کتیبی پیروژدا ده ریخستوه؟ ئه گهر ئه وه نه که یین، رای ئیمه له سه ر که سایه تی خودا چو ن ده بیئت؟

تیگه یشتنی ئیمه له سه ر ئه وه ی که کتیبی پیروژ له خودا وه چیمان فیрман ده کات، به بایه خه. خودای کتیبی پیروژ، به دیهینهر، هه مه کاره و خاوه نداره. سه ره رای ئه وه ش، جاروبار ته نانه ت له ناو کلپسا ش حاشا له پاشایه تی ئه وه ده کریت. کاتیک باوهر داریک پاشایه تی خودا له به دیهینان یان پرزگاری ره تده کاته وه، له پاستیدا ده وری بته رستی

ئايىندارى دەگىپت. مەسىھىيە كان پىرسىياري راستگۆيانە يان لەسەر پاشايەتى خودا دەبىت، بەلام حاشا كىردنى بەردەوام و سەرسەخت دەبىت بايەخى پى بدىت. لەئاوھەلكىشانى كەسىكى ئەوھا، لەوانە يە لەئاوھەلكىشانى دلېك بىت كە جوړېك لە بى باوهرى دەھىلپتەوھ. وەرگرتنى كەسىكى ئەوھا بو ئەندامىتتى كلىسا لەوانە يە ئەوھا بىت كە بە جوړېك ھەلسوكە وتمان لەگەل ئەو كەسە كىردووھ كە باوهر دەكەين متمانە ي بە خودا كىردووھ، لە كاتىكدا نەيكىردووھ.

ئەو جوړە ياخي بوونە لە ھەر تاكىكى مەسىھيدا جىگە ي مەترسىيە، بەلام لە رابەرانى كلىسادا زياتر جىگە ي مەترسىيە، كاتىك كلىسا رابەرىك ھەلدەبژىرت كە دوودلە سەبارەت بە پاشايەتى خودا، يان لەسەر فېركردنى كىتېي پىروژ تىگەيشتنى دروستى نىيە؛ ئەو كلىسايە كەسىك بە نمونە ي خو ي دادەنيت كە لەوانە يە بە قوول ي بە متمانە كردن بە خودا بى مەبلە. ئەوھ سنوورېكە كە لە دژى گەشە كردنى كلىسايە.

لەم كاتەدا، زۆربە ي كلتورى دنيايى و مادىگە رايى لە چواردەورى ئىمەدا، كلىساكان ھان دەدات كە كارى رۆحى پىروژ لە روانگە ي ماركىتېنەوھ چا و لى بكن و شاھەتيدان بە رېكلام كردن بگۆرن. بەو شىوھ يە جارېكى دىكە خودا وەك مروف دروستكرا. لەم كاتەدا، كلىسايە كى تەندروست دەبىت بە تايەتى ئاگادار بىت كە نوپژ بكات لە پىناوى رابەرەكانى تاكو تىگەيشتن لە كىتېي پىروژ و ئەزموون لە پاشايەتى خودا يان ھەبىت. ھەر وھە دەبىت نوپژ بكن تاكو رابەرەكان، بو فېركردنى دروست لە نمونە يى تەواو بە پىي كىتېي پىروژ، بە تەواوى پابەند بىنن. وتارى روون و ئاشكرا و يەزدانناسى كىتېي پىروژ، نىشانە گەلى كلىسايە كى تەندروستن.

(۷)

تیگه یشتن له هه والی خوش (مزگینی) به پیی کتیبی

پیروژ

له کلێساکانی ئیمه تیگه یشتنی دروست، یه کیک له بابته کانی یه زداناسی به پیی کتیبی پیروژه، که گرنگیه کی تایه تی هه یه، واتا تیگه یشتن له مزگینی عیسای مه سیح یان ئینجیل. ئینجیل دلای باوه پری مه سیحیه، که واته ده بیئت له ئیو دلای کلێساکانماندا بیئت.

کلێسای ته ندروست، کلێسایه که که ته واوی ئه ندنامه کانی، پیر و گه نچ، پیگه یشتوو و لاو، به گشتی له مزگینی رزگاری له رپگه ی عیسای مه سیح یه کگرتوو ده بن. هه موو ده قیک له کتیبی پیروژ به جوړیک له جوړه کان ئاماژه به وه ده کات. که واته کلێسا هه موو هه فته یه ک کۆده بیته وه بو ئه وه ی ئینجیل به رده وام ئینجیل بیستین. هه موو وتاریک، هه موو له ئاوه له کیشان و خوانی په روه رداگاریک، هه موو نوێژ و نزییک، هه ر گۆرانییه ک و گفتوگۆیه ک ده بیئت تیگه یشتن له مزگینی به پیی کتیبی پیروژ له گه ل بیئت. زۆرتر له هه ر شتیکی دیکه له ژبانی کلێسایه کدا، ئه ندامی کلێسایه کی ته ندروست ده بیئت بو ناسینی قوولتری ئینجیل نوێژ بکه ن.

بوچی؟ له بهر ئه وه ی هیوای ئینجیل هه مان هیوای ناسینی نمونه یی

خودا له سيمای مه سیحه (دووهم کۆرنسوۆس ۴: ۴- ۶). هیوامان ئه وه یه که به ئاشکرای بیین و به ته وای بیناسین، به و شیوه یه که ئیمه ناسراوین (یه کهم کۆرنسوۆس ۱۳: ۱۲). هیوامان ئه وه یه کاتیک به و شیوه یه که هه یه ده بیین: وه ک ئه و بین (یه کهم یۆحه نا ۳: ۲).

ئینجیل، هه وائی نه بوونی کیشه نیه، هه وائی خودا خۆشه و یستیه ش نیه، هه وائی خۆشه و یستی عیسا ش نیه، هه وائی ئه وه ش نیه که ئه و پلانیکی دلگیر یا ئامانجیکی سه رسوره یه نری بو ژانی ئیمه هه یه. به و شیوه یه که له به شی یه کدا به درێژی باسم کردووه، ئینجیل ئه و هه واله خۆشه یه که عیسا ی مه سیح له جیگه ی گونا هه باره کان له سه ر خاچ مرد و دووباره زیندوو بووه وه، به و هۆیه وه ریگه یه کی بو ئیمه ده سته به ر کرد بو ئه وه ی له گه ل خودا ئاشت بیینه وه. هه وائی ئه وه یه که دادوهر ده بیته باوک، ئه گه ر ته نها تۆبه بکه ین و باوهر به یین (بو زانیاری زیاتر بگه ریوه به شی یه ک).

کاتیک ده مه وۆ هه وائی ئینجیل له گه ل خه لک باس بکه م، چ به شیوه ی تایبه ت و چ به گشتی، هه وۆل ده ده م ئه م چوار خاله م له یاد بیته: (۱ خودا، ۲ مروۆف، ۳ مه سیح، له گه ل ۴) وه لام یان کاردانه وه. به واتایه کی دیکه:

◇ ئایا روونم کرده وه که خودا به ده یه نری پیروۆ و دادوهره؟

◇ ئایا ئه و بابه ته م به روونی باس کرد که مروۆف گیانله به ریکی سه رسوره یه نره؟ له لایه که وه له شیوه ی خودا دروستکراوه و له هه مان کاتدا که وتوو، گونا هی کردووه و جیا بووه ته وه له خودا؟

◇ ئایا روونم کرده وه عیسا کتیه و چی کردووه - ئه وه ی که ئه و خودایه کی شیوه مروۆفه و به شیوه یه کی بیهاوتا و تایبه ت

وهكو پهروهردگار يكي بهرزبووهوه له نيوان خودا و مروّف له
جياتي قوربانى ئيمه دانرا؟

◊ له كوټاييدا سهرهراي ئهوهى تهواوى ئهه و خالانهه پرون
كردهوه، ئايا بهجوانى باسم كرد ههر كه سيك دهبيت وهلامى
ئينجيل بداتهوه و دهبيت باوهر بهه ههاله بهيئى و له ژيانى
خوپهريستانه و پر له گوناھى خوئى بگهريتهوه؟

جاري وا ههيه تووشى وهسوهسهى ئهوه دهبين كه ههنديك له
سووده راستهقينهكانى ئينجيل وهك خوودى ئينجيل باس بكهين.
وه ئهه سوودانه ههر ئهه شتانهه كه ئهه كهسانهى مهسيحي نين
بيگومان به دوايهوهن، وهك خوئى، ئاشتى، تهندروستى، دلشادى،
ژيانى سهركهوتوو، بپروابهخوبوون، يان خوئشهويستى. سهرهراي ئهوهش
نیشاناندانى ئهمانه وهك ئينجيل، نیشاناندانى بهشيكه له راستى. بهه
جوړهه (جهى ئاي پاكړ) دهليټ: «پرووبهئدى نيوه راستهقينه بهه
پرووخسارهوه، وهك ئهوهيه كه تهواوى راستى بيټه درؤى تهواو».^a

به شپوهيهكى بنهپهتى، ئيمه تهنهه خوئى، ئاشتى يان ئامانجان
پيويست نيهه. ئيمه پيويستمان به خودى خودايه. له بهر ئهوهى
مه حكومين به گوناه، كهواته زياتر له هه موو شتيك پيويستمان بهه
ليخوشبوونى ئهوه. پيويستمان به ژيانى روحي و ئاسمانى ههيه.
كاتيك پهيامى تهواوى ئينجيل دهنارخيهن، له راستيدا، باوهپهنيانى
درويين و زوربوونى بئى واتايى ليستى ئهنداميهتى كلئسامان دهويت،
كه كارى مزگينيدان به جيهانى دهووبهريمان قورستر دهكات.

a. ئهه وتهيه لهه بهرههه وهرگيراوه:

John Owen, "Introduction," in the Death of Death in the Death of Christ (Edinburgh: Banner of Truth, 1959, rpt, 1983), 2.

كاتىك كلېسايەك تەندروستە و ئەندامەكانى ئىنجىل سەرروتر لە ھەموو شتىك دادەئىن و رىزى دەگرن، رۆژبەرۆژ زياتر دەيانەوى گەل جىھانى دەوروبەر باسى بکەن. (جۆرج دەبليو ترويت)، يەكېك لە رابەرانى مەسىحى سەدەى پيشوو و شوانى (كلېساي يەكەمى باپتېست) لە شارى (دالاسى تىگزاس)، گوتوويەتى:

«گەورەترىن تۆمەت كە بتوانىت بىدەيتە پال كلېسا ئەو يە كە بلىي ئەو كلېسايە بۆ رۆحى مروققەكان پەرۆشى و بەزەيى نىيە. ئەگەر كلېسا سەرپرۆژ نەبىت لە دلسوۆزى بۆ رۆحە ونبووەكان و نەچىتە دەرەو و بەدواى ئەو وەو نەبىت كە ئەو رۆحە ونبووانە رىنمايى بكات بۆ ناسىنى عىساي مەسىح؛ شتىكى زياتر نىيە لە سەنتەرى چاكسازى.»^a

لەم سەردەمەدا ئەندامەكانى ئىمە كاتىكى زۆتر تىدەپەرىن لە مالىەو، شوپنى كار و گەرەكى خويان لەگەل كەسانىك كە مەسىحى نىن، لە چاو ئەو كاتانەى كە رۆژانى يەكشەممە لەگەل مەسىحىيەكان تىپەرى دەكەن. مزگىنيدان شتىك نىيە كە بەتايەتى بە داوەتكردى كەسىك بۆ كلېسا بىكەين. ھەر يەك لە ئىمە، ھەوالى خۆشى رزگاريمان ھەيە لە مەسىحدا. وەرن با لەگەل شتىكى دىكە نەيگۆرىنەو. وەرن با لەگەل كەسىكى دىكە باسى بکەين و بەشى بکەين.

كلېسايەكى تەندروست ئىنجىل دەزانىت و لەگەل خەلكى باسى دەكات.

.George W. Truett, A Quest for Souls (New York: Harper & Brothers, 1917), 76 . a

چہ ند رینمایہ کی خیرا

چوں کلیسایہ کی باش بدؤزینہ وہ

۱. نوئڑ بکہ.

۲. له شوانی کلیسا یا پیرانی کلیسا یارمہ تی وہ ربگرہ.

۳. له پیشینہ کانت پاریژہ:

◇ ٹینجیل دہ بئ بہ راستی نیشان بدریت، بہ روونی باس
بکریٹ و وہ فادارانہ بنہ ماکانی له ژیاندا بہ کاربہ پتریت.
کہ موکوریی له ہر یہ ک له شتانہ، زور مہ ترسیدارہ.

◇ وتار دہ بیت له گہ ل کتیبی پیروژدا بگونجیت و پرووبہ پرووی
ٹالنگاری کہ سیت بکاتہ وہ و له ناوہندی ژیانی گہ لی
کلیسا بیت. له بواری پوچی تہ نہا له کلیسایہ ک گہ شہ
دہ کہیت کہ له گہ ل کتیبی پیروژ وہ ک گہ ورہ ترین دہ سہ لات
ہہ لسو کہوت بکریٹ.

◇ ہر وہ ہا گرنگہ کہ بزائن کلیسا چوں پوپرہ سمی
له ٹاواہ لکیشان و خوانی پەرہ ردگار، ٹہ ندامیتیبی کلیسا،
ریکخستنی کلیسا بہ پریوہ دہ بات و له بریارہ کاندای کئ قسہ ی
کوٹایی دہ کات.

◇ بہ خیرایی بہ شی ۵ ہہ تا ۱۳ ی ٹہ م کتیبہ بخوینہ وہ!

٤) پرسپاری تایهت له خۆتان بکهن:

- ئایا دهمهوی هاسه ریک بدۆزمه وه که له ژیر فیرکرده کانی ئەم کلێسایه دا گه شه ی کردییت؟
- منداله کانم چ وینه یه کی مه سیحیهت له م کلێسایه دا ده بینن - شتیک که زۆر له جیهان ده چیت، یان شتیک که زۆر جیاوازه؟
- ئایا دلخۆش ده بم به وه ی که ئەو که سانه ی مه سیحی نین بانگه یشتی ئەم کلێسایه بکه م؟ ئایا لیره وه به پروونی گوئیستی ئینجیل ده بن و ده بینن که ژیا نی ئەندامه کان له وه ده چیت؟ ئایا کلێسا به پیشوازیکردن و مزگینیدان به که سانیک که مه سیحی نین، دلخۆش ده بییت؟
- ئایا ئەم کلێسایه چیکه یه که که ده توانم خزمهت بکه م؟

٥) جوگرافیای ناوچه که له بهرچاو بگره. ئایا ماوه ی نیتوان کلێسا ههتا مالی ئیوه، هانت ده دات که خزمهت بکهیت و به شداری له چالاکیه کانی کلێسادا بکهیت، یان ساردت ده کاته وه؟ ئەگه ر ده ته وی بو شوینیکی نوێ بگوازیته وه، بهر له کرینی خانووه که، هه ول بده کلێسایه کی باش بدۆزیته وه.

به شی سییه م

نیشانه گرنه گانی کلّیسای

ته ندر وست

نیشانه بنه‌ره‌تییه‌کانی کلّیسیای ته‌ندروست

ته‌واوی ئه‌و نوّ نیشانه‌یه‌ی که له ئه‌م کتیبه‌دا باسکراون، به‌پیی کتیبی پیرۆزن؛ هاوتا بوّ ته‌واوی کلّیساکانی مه‌سیح، جیگه‌ی متمانه و باوه‌رپیکراویشن. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش، جیاوازی نیوان نیشانه‌ی سه‌ره‌کی و نیشانه‌ی گرنگ ده‌بی وه‌بیرمان به‌ئینه‌وه که کرداری به‌ پیرۆزدانان - چ له ژبانی کلّیسادا و چ له ژبانی تاکه که سیدا - به‌ هیواشی رووده‌دات. دروست ئه‌و جوّره‌ی خودا ئیمه‌ی بوّ گه‌وره‌کردنی منداله‌کامان به‌ نه‌رم و نیانی به‌ پیوست ده‌زانن، وه له ئیمه‌ی ده‌وئیت که له‌گه‌ل کلّیساکانی‌شمان نه‌رمونیان بین.

ئه‌وه‌ی که من به‌ نیشانه‌ی گرنگ ناویان ده‌هینم، به‌لای که‌مه‌وه ئه‌و کاته‌ی به‌ تاکه که‌سی سه‌رنجیان ده‌درئیتن زۆر گرنگن، به‌لام نه‌بوونی ئه‌وانه‌ نابیت بئته‌ بیانووی به‌ جیه‌ئیشتنی کلّیسا (به‌لام له‌وانه‌یه جیه‌ئیشتنی کلّیسا کاریکی دانایانه‌ بیت). له‌ راستیدا ئه‌و کلّیسیایانه‌ی که ئه‌و نیشانه‌ گرنگانه‌یان نییه، له‌وانه‌یه بکریت بینه‌ جیگه‌یه‌ک بوّ نوێژکردن، له‌سه‌رخۆ بوون و به‌ نمونه‌کردنیک‌ی باشی ژبانته‌.

ئه‌گه‌ر شوانیک پرسیارم لی بکات چه‌نده کات پیوسته بوّ ئه‌وه‌ی چاوپۆشی بکه‌م له‌ پیکهاته‌ی رابه‌رییه‌ک که به‌پیی کتیبی پیرۆز نه‌بیت، یان باوه‌رداریکی ئاسایی پرسیارم لی بکات چه‌نده کات پیوسته چاوپۆشی بکری له‌ شکست و که‌موکوری ریکوینیکی و نه‌زمی کلّیسا، یان ئه‌گه‌ر خزمه‌تکاریکی کلّیسا پرسیارم لی بکات چه‌نده کات پیوسته له‌گه‌ل یاسا ناریکه‌کانی ئه‌ندامییتی کلّیسا ئارام بگرم،

لهوانهیه ئه و کهسه پیرۆزه زۆر به باشی هان بدهم که نوێژ بکات، لهسهرخۆ بیټ، نموونهیهکی باش بیټ، وه چاوهپوێ بکات. گهشهکردن کاتی پێویسته. وه کلێسا له مروّقهکان دروست بووه - کهسانیکین که بانگ کراوین لیبورده بین، هان بدهین، خزمهت بکهین، جارجار و به شیوازیکی پێویست مملانی لهگهله کهتر بکهین و زۆرتر له هه موو ئهوانه، ریزی خه لکی بگرین.

دروست وهک ئهوهی ههچ مهسیحیهکی تهواو و بی کهموکوری لهم ژيانهدا نیه، کلێسایهکی تهواو و کاملیش نیه. تهناهت باشتترین کلێساکانیش له نموونهیی و ئایدیالی زۆر به دوورن. نه بهرپوهبردنی دروستی کلێسا، نه وتاری ئازایانه، نه بهخشینی قوربانی و نه فێرکردنی دروستی ئایینی دهتوانیټ گه رهنتی بکات که کلێسایهک پێشده که ویت. سه رهپرای ئه وهش، هه ر کلێسایهک دهتوانی ته ندروستتر بیټ له ئیستای خوێ. لهم ژيانهدا، ئیمه ههچ کات سه رکهوتنی تهواو به سه ر گوناهدا نایینن. به لام وهک منداله کانی راسته قینهی خودا، دهست له هه ولدان هه لئاگرین. کلێساکانیش نایټ دهست له تیکۆشان هه لباگرن. مهسیحیهکان، به تایبه تی شوان و رابه رانی کلێسا، ده بیټ چه زی پێشکه وتنیان هه بیټ، تیبکۆشن بو ئه وهی کلێسای ته ندروست بینن.

(۸)

تیگه یشتن له گۆرینی باوهر به پپی کتییی پیروژ

له یه کهم دانیشتنی کلێسا کهمان له سالی ۱۸۷۸، پروانامه یه کی باوهری قبول کرد، که دانیپدانانی باوهری نیوهمپشیر له سالی ۱۸۳۳ بوو، به لام به هیتتر کرابوو و چاکسازیه کی باشیشی تیدا نه نجام درابوو. برگه ی هه شته می بهم جوهره بوو:

ئیمه برومان وایه که تۆبه و باوهر ئهرکی پیروژن و نیعمه تی جیانه کراوه ن، که له پێگه ی رۆحی زیندوو که ره وه ی خودا له دهروونی ئیمه دا دانراون؛ که به هۆیه وه ده زانین که تاوانبارین و ئاگاداری ئه وه ی که له مه ترسیداین و بیده سه لاتین. ههروه ها به هۆیه وه ده زانین که پئویستمان به رزگاریه له پێگه ی مه سیح، به تۆبه کردن و دانیپدانانی راسته قینه و پارانه وه بۆ به زه یی روو له خودا ده که یین. له هه مان کاتدا له دلدا، وه ک نێردراو و کاهین و پاشامان، پێشوازی له عیسای مه سیحی پهروه رداگه ده که یین، ته نها ئه و به تاکه رزگار که ری خوومان ده بینین و داوای یارمه تی لی ده که یین.

له م کاتدا که سانیکی زۆر که م په ییدا ده بن که به و جوهره بنووسن یان بدوین. سه ره پای ئه وه ش راستیه کانی ئه و نووسراویه که به پپی

کتیبی پیروژن، هیشتا نه گۆراوه. کلپسای ته ندروست به گۆرانی باوهر به پیتی کتیبی پیروژن جیا ده کریته وه.

ئه و نووسراوه یه به بانگهیشتکردن به پیتی کتیبی پیروژن به تۆبه کردن و باوهر ده ست پیده کات. به و شیوه یه ی عیسا له سه ره تای خزمه تی په یمانی نوئی فره مووی: «تۆبه بکه ن و باوهر به ئینجیل بهینن» (مه رفۆس ۱: ۱۵). به زمانیکی ساده، ئه و گۆرانکاریه هاوته ریه له گه ل تۆبه کردن و باوهرهینان.

له گه ل بهرده و امبوونی دانپیداناندا، روونکردنه وه ی زۆتر ده دریت ده باره ی ئه وه ی که تۆبه و باوهر به چ جور پیکه. ده لیت پشت له گونا هه کامان ده که یین و «ده گه رپینه وه» بو لای خودا، تیمه مه سیح وه ک تاکه رزگار که ریک قبول ده که یین و ته نها متمانه به ئه و ده که یین. په یمانی نوئی پره له وینه ی ئه و گونا هه کارانه یه که ده ستیان له گونا هه کانیان هه لگرتوه، باوهر یان به مه سیح هیناوه و متمانه یان پی کردوه. بیر له و جوله که یه بکه وه که به رپرسی باجگران بوو، کاره که ی به جیهیشت بو ئه وه ی په پره وه ی له مه سیح بکات. یان ئه و ژنه ی له لای بیری ئاو، یان ئه فسه ره رۆمانیه که، یان په ترۆس، یاقوب و یۆحنا. یا خود شاول، که سیک که مه سیحیه کانی ئازار و ئه شکه نجه ده دا و گۆرا به پۆلس و دواتر بووه نیردراوی نه ته وه ناجوله که کان. لیستی که سه کان زۆرن. هه ره یه که یان ده گۆردرین، متمانه ده که ن و په پره وه ی ده که ن. ئه وه گۆرینی باوهره.

گۆرانکاری به واتای خویندنه وه ی پروانامه یه ک نییه. نوێژکردن نییه. گفتوگۆیه ک نییه. رۆژئاوایی بوون نییه. گه یشتن به ته مه نیکی دیار بیکراو، ئاماده بوون له پۆلیک یان ئه نجامدانی یه کیک له رپوره سمه کانی ئه ته کتیبی ته مه نی گه نجی نییه. سه فه ریک نییه که هه ره که سیک

له شوینیکی جیاواز له و پښه یه دانرابی. به لکو گورانکاری واته به ته و اوای هه ست و نه ستمانه وه له خو په سندی دوور بکه وینه وه و روو له عیسا بکه یین و له خو به پښه بردنه وه بر پوینه سه ر پاشایه تی خودا و له بتپه رستییه وه بو په رستی خودا.

سه ره رای نه وه ش، سه رنج بدن که نه و پروانامه یه چی له سه ر گورانای تیمه ده لیت. تیمه ده گورد ریین، له بهر نه وه ی «به قوولی له سه ر گونا، له مه تر سیدابوون و بیده سه لاتی خو مان و پو ییستان به رزگارییه له پښه ی مه سیح». چو ن نه وه روویدا؟ کئ تیمه ی قایل کرد؟ «که به پښه ی روچی خودا له روچی تیمه دا دانراوه». نه و قسه یه بو سه لماندنی نه و بیروکه یه ئاماژه به دوو ده قی کتییی پیروز ده کات:

«کاتیک گو ییان له مه بوو، بیده نگ بوون و ستایشی خودایان کرد، گوتیان: «که واته خودا توبه کردنی بو ژیان به نه ته وه کانیش به خشیوه»» (کردار ۱۱: ۱۸).

«له بهر نه وه ی به نیعمه ت رزگارتان بوو له پښه ی باوه پره وه، نه مه ش له خو تانه وه نییه، به لکو دیاری خودایه» (ئه فه سو س ۲: ۸).

نه گهر وا بیبرکه نه وه گوران کاریکه که تیمه نه نجامان داوه، جیا له و کاره ی که یه که م جار خودا له تیمه دا نه نجامی داوه، نه وا به هه له تیگه یشتووین. به و شیوه یه ی که باسما ن کرد، به دلنیا ییه وه گوران هه ولی تیمه ی تیدایه. له گه ل نه وه شدا، گوران شتیک زیاتر له وه. کتییی پیروز فیرمان ده کات که ده بی ت دل مان بگوړیت، بیرمان بگوړیت و رو حمان زیندوو بیته وه. تیمه ناتوانین به ته نها هیچ یه ک له و شتانه بکه یین. گورانیک که هه ر مرو فیک پیویستی پی هیه،

بابه ټيکي بنچينه يی و قوولنه، که تهنها خودا ده توانیت نه نجامی بدات. یه که م جار، ټیمه ی دروست کرد. که واته نه و ده بیت، ټیمه بو به دیه ټیزاوټکی نوټی بگوټریت. نه و به رپرسی له دایکبوونی سروشتی ټیمه بو، که واته نه و ده بیت له دایکبوونټکی نوټیمان پیبدات. پیوستان به خودایه بو نه وهی ټیمه بگوټریت.

وتاریټی سده ی نوژده، (چالز سپیرجن)، جاریک چیروټکیکی گټپرایه وه له سهر نه وهی که چوټن له یه کټیک له کوټانه کانی له ندهن پیاسه ی ده کرد که پیاوټکی سهرخوټ هاته لای، پالی به گلټپی سهر جاده که وه دا و گوټی: «به رټیز سپیرجن، ټیوه منتان کرده مه سیحی، من یه کټیکم له گوټراوه کانی دهستی ټیوه!»

سپیرجن وه لامی ده داته وه: «به لټی تو یه کټیک له و که سانه ی که به هوټی منه وه باوه رټ هټناوه، وه ده بیت تو یه کټیک بی له گوټراوه کانی من، چونکه به دلنیا یه وه خودا نه و کاره ی نه کردووه!»

کاتیک کلټسایه ک فیرکردنی کټیبی پیروژ سه باره ت به گوټران، به هه له ټیده گات، پر ده بیت له که سائیک که کاتیک له ټیاندا له دل وه باوه رټیان ده ربرپوه، به لام نه و گوټرانکاریه سه ره کیانه ی که کټیبی پیروژ وه ک گوټرانکاری ده ریانده برټ نه یانچټتووه.

گوټرانی راسته قینه له وانه یه هه سټټکی دلخوټی له گه ل بیت یا نه بیت. به لام له ریگه ی به ره مه که یه وه خوټی ده سه لمټیت. نایا ټیان شایه تی گوټران - ده ره ټنای ټیانی کوټن و پوټسینی ټیانی نوټی - نیشان ده دات؟ نایا نه ندانه کان چه زیان لټیه به رامبه ر گونا هجه ننگن، ته نانه ت نه گه ر له سهر هه له به رده وام بن؟ نایا چه زی نوټی بو چیټر وه رگرتن له به شداریکردنه له گه ل باوه ردارانی دیکه، یان کات به سه ربردنه له گه ل

که سانیک که مه سیحی نین؟ ئایا کارادانه وه یان به رامبه ر سه ختی و
لملانیکان جیاوازه له چاو ئه و کاته ی که مه سیحی نه بوون؟

تیگه یشتنی دروست له گوپران، نه ک ته نها له وتاره کاند، به لکو له
داواکارییه کانی کلپسا بو له ئاوه له کیشان و خوانی په روه ردگار نیشان
ده دریت. ئاگاداری و چاودپیری کرداری ده کریت. فشار بو شوانه کان
ناهیندریت بو ئه وه ی به په له و به پپی تاقیکردنه وه، خه لکی له ئاو
هه لیکیشیت.

له چاوه پروانییه کانی کلپسا له بابته ی ئه ندامبوونیش ده رده خریت.
وه رگرتنی ئه ندامه کان به خپرای ناکریت. به دلنیا ییه وه خولیک بو
داواکه رانی ئه ندامیتی ریک ده خری. داوا له باوه ردار ده کریت که
شایه تی ژبانی خو ی له گه ل هه ندیک پروونکردنه وه له سه ر ئینجیل
بلیت.

ئه و بابته له بیزاری کلپسا، له به که م زاینی گونا هه بینیت.
به ده نگو هه هاتن، هاندان، وه جار جار سه رزه نشتکردن، ئاساییه؛ نه شیاو
نییه. سه رزه نشتکردنی کلپسا به و شیوه یه ی له به شی یازده ده بینن،
ده کریت.

تیگه یشتن له وه ی که کتیبی پیرو ز له سه ر گوپران ده ریده خات،
یه کیکه له نیشانه کانی کلپسای ته ندروست.

تېگە ىشتن له مزگىنيدان به پىي كىتېي پىروژ

هه تا ئيره، باسى ئه وه مان كرد كه كلّيساي ته ندروست به م نيشانانه جيا ده كرّيت، وتاردانى پروون و ئاشكرا، يه زداناسى به پىي كىتېي پىروژ، تېگە ىشتن له هه والّى خوّش (مزگىنى) و گوړپنى باوهړ به پىي كىتېي پىروژ. واته كاتيك كلّيسا كىتېي پىروژ و ناموژگارييه دروسته كان فير ناكات، ته ندروست نييه.

كلّيسا ناته ندوست چونه؟ كلّيسايه كه كه وتاره كان زياتر به شيوه ي كلّيشه يي و دووپاتكراوه ده گوزنه وه. ته نانه ت خراپتر له مه، بوونه ته شه ريعه ت په رست و پر بوون له خو په رستى و ئىنجيل له شيوه يكي نويدا وه ك شتّيك كه هه نديك زياتر له «هاوكارى به خود» ي پوحي بيت، داده رپژرپته وه. گوړان، وه ك رپگه چاره ي مروّفانه ده بينرپت. كه لتورى كلّيسا به پله ي جياواز له خراپ بو خراپتر، له كلتورى سيكيولارى ده وروپشتى جيا ناكريته وه.

كه مترین شت كه ده توانين بيلّين ئه وه ي كه ئه و كه سانه ناتوانن بچووكترين قسه له سه ر هه والّى مه زنى پرگارى له عيساي مه سيحدا بكه ن.

له كاتيكدا له سه ر يه كيك له نيشانه گرنگه كانى ديكه ي كلّيسايه كى

تەندروست - تىگەشتن لە مزگىنى بە پىيى كىيى پىرۆز - كار دەكەين؛
گرنگى ئەو ھەي ھەيە كە بزائىن چەندە تىگەشتنى ئىمە لەم نىشانەيە
پىكدىت لە رىگەي تىگەشتنى ئىمە لە نىشانەكانى پىشوو (ئەو
نىشانانەي كە سەرەكى و گرنگن) بە تايەت گۆرانكارى لە باوەردا.

لە لايەكى دىكەو، ئەگەر مېشكمان بە فېركردنى كىيى پىرۆز
لەسەر ئەو ھەي كە خودا كىيە و چۆنە؛ ھەر ھەيە بو فېركردنى ئەو
لەسەر ئىنجىل و ئەو ھەي كە مەروڤە گوناھبارەكان لە كۆتايىدا پىويستيانە،
پىكھاتىت؛ بە گشتى تىگەشتنى دروست لە مزگىنى سەرھەلدەدات.
ئىمە ھەول دەدەين كە سەرھەتا بە شىو ھەيەكى بنەپەتى تىشك بەخەينە
سەر مزگىنىدان لە رىگەي فېركردن و رامان لەسەر خودى ئىنجىل،
نەك لە رىگەي فېركردنى رىگەكانى مزگىنىدانەو.

ھەموو كات دلم دەلەرزى بەو ھەي كە چۆن باوەردارى نوڤى ئاگانان
لە سروشتى بەرفراوانى رزگار بوونەكەيانە. لەوانەيە لە چەند مانگى
رابدوودا گوڤىستى شايەتىگەلىك بوونە كە دانىان پىدا ناوە كە
گۆرانى باوەر كارى خودايە لە ئىمەدا (ئەفەسۆس ۲: ۸-۹). «من بە
تەواوى لە گوناھدا خنكابووم، بەلام خودا...».

لە لايەكى دىكەو، ئەگەر ئەو ھەي خودا لەسەر گۆرانى باوەر
دەيفەرموڤت لە كلىسادا بەكارىنەھىنن، كەواتە مزگىنى دەبىتە ھەولى
مەروڤانە بو ئەنجامدانى ھەر كارىك لەدەستمان دىت بە مەبەستى
ئەنجامدانى دانپىدانانى زارەكى. يەكلىك لەو نىشانانەي كە دەرىدەخات
كلىسايەك لەوانەيە تىگەشتن لە گۆرانى باوەر و مزگىنى بە پىيى كىيى
پىرۆزى نەبىت، ئەو ھەيە كە ژمارەي ئەندامەكانى بە ديارىكراوى زۆرتەرە
لە ژمارى ئەوانەي كە لە كلىسا ئامادە دەبن. ئەو جۆرە كلىسايانە
دەبىت بىر بىر كەنەو و پىرسىار لە خويان بىكەن كە بۆچى مزگىنىكەي

ئەوھا ژماھەری ئەندامەکانی زۆر کردوو، بەلام سەرەپای ئەوھش، نابینن کە ئەو کەسانە، لە پزگاری خۆیان دلنیا. لەسەر واتای بوون بە قوتابی لە مەسیحدا چیمان پێ گوتوون؟ لەبارەى خودا و گوناھ و جیھان چیمان فێر کردوون؟

تێگەشتن لە مزگیندان بە پێی کتیبی پیروژ، بۆ تەواوی ئەندامەکانی کلێسا گرنگە، بە تايبەت رابەرەکانی کلێسا کە بەرپرسیاریتی فێرکردنیاان ھە ھە.

لە روانگەى کتیبی پیروژو، مەسیحیەکان بۆ ئەو بانگ کراون کە ئاگاداری ئەو کەسانە بن کە مەسیحی نین، قسەیان لە گەڵ بکەن و تەنانەت ھەول بدەن قایلان بکەن. (دووھم کۆرنسۆس ۵: ۱۱). سەرەپای ئەوھش ئەو کارەى بە «دەرخستنی راستی، راستی ئاشکرا» دەکەین، بەو واتایە «بەلکو شتە شارواوەکانی سەرشوڤیمان رەتکردووە، بە فێلبازی نایکەین و دەستکاری پەيامی خودا ناکەین، بەلکو بە دەرخستنی راستی، بۆ وێژدانى ھەرکەسێک لە بەردەم خودا خۆمان دەسەلمێنین.» (دووھم کۆرنسۆس ۴: ۲).

بە جوړیکى دیکە، مزگینى ئەوھ نیه ھەر کاریکمان پێ بکړی بیکەین کە بېتە ھوێ ئەوھى کەسێک لەسەر عیسا بریار بدات. مزگینى سەلماندى بیرورای ئیمە بەو کەسە نیه. ھەولدان بە زۆرى بۆ لەدایکبوونى رۆحى، ھەر ئەوھندە کاریگەر دەبیت کە حزقییل ھەول بدات ئیسکی مردوو و وشک پیکەوھ بنیت، تاکو مروڤیک دروست بکات (حزقییل ۳۷)، یان وەک ئەوھ یە نیقۆدیمۆس بیھوێ خوێ لە رۆحدا سەر لە نوێ لە دایک بېتەوھ (یوحنا ۳).

مزگینى بریتى نیه لە باسکردنى شایەتى خۆت لە گەڵ کەسێک.

ئەو ھە ئىيە كە بەرگىرىكى لۆژىكى لە باوھېمان بىكەين. تەنانەت ئەنجامى كارى چاكە و خىرخوازش نىيە، ئەگەرچى ھەريەك لەم كارانە لەوانەيە لەگەل مزگىنى بىت. مزگىنى نابى لەگەل ئەنجامەكانىدا تىكەل بىرئىت و بە ھەل ھەربىرئىت، ھەكو ئەو ھەيە بلىين تەنھا كاتىك مزگىنىدانەكەم سەركەوتوو بوو كە گۆرانى باوھېر پوودەدات.

نا، مزگىنى قسەكردنە. بلاوكردنە ھەي ھەوالە و ھەفاداربوونە بەرامبەر بە خودا لە رىگەي نىشاندانى ھەوالە خۆشەكە، كە لە بەشى ھەشتەمدا قسەمان لەسەرى كرد - ئەو ھەي كە مەسىح بە مردن و زىندوو بوونە ھەي خۆي، رىگەيەكى ئامادە كرد كە خوداى پىرۆز و خەلكى تاوانبار پىكەو ھە ئاشت بىنەو. كاتىك ئىمە ئەو ھەوالە خۆشە بلاو ھەكەينەو، خودا گۆرانى راستەقىنە دروست دەكات (پروانە يۆھنا ۱: ۱۳ و كردار ۱۸: ۹-۱۰). بە كورتى، مزگىنى برىتییە لە پىشكەشكردنى بىبەرامبەرى ھەوالى خۆش و متمانەكردن بە خودا بو گۆرپىنى خەلك (پروانە كردار ۱۶: ۱۶). «پرزگارى لە لايەن خوداوە دىت» (يونس ۲: ۹؛ بەراوردى بىكە لەگەل يۆھنا ۱: ۱۱-۱۲).

كاتىك كە من مزگىنى دەدەم، ھەول دەدەم باسى سى خال بىكەم سەبارەت بەو برىارەي كە دەبى خەلك بەرامبەر ئىنجىل بىدەن:

◇ ئەو برىارە گرانبەھايە؛ كەواتە دەبىت بە وردى سەرنجى بدرىتتى (پروانە لۇقا ۹: ۶۲).

◇ ئەو برىارە خىرا و بەپەلەيە؛ كەواتە بە خىرايى ئەجمامى بدەن (پروانە لۇقا ۱۲: ۲۰).

◇ ئەو برىارە شايانى ھەموو ناخۆشى و سەختىيەكى ھەيە؛ كەواتە دەتەوئى بىكەي (پروانە يۆھنا ۱۰: ۱۰).

ئەو ھەرساڧاردەيەكە كە خۆمان دەبۆ بە ئەندامى خىزان و ھاوڧىكاڧمانى بلىين. ئەو ھەرساڧاردەيەكە كە دەبۆت ھەموومان و ھەك كلىسا بلىين.

سەرچاوى نووسراوى زۆر باش لەسەر مزگىنيدان ھەيە. بۆ تىروانىنى پەيوەندى نىكى نىوان تىمە لە تىگەيشتن لە ئىنجىل و شىوازەكانى مزگىنيدان كە بەكارىدەھىين، پىشنيارى ئەم سەرچاوانە دەكەم: Will Metzger'sadat Tell the Truth, Iain Murray's The Invitation System and Revival and Revivalism. لەگەل كىبىكى خۆم بە ناوى The Gospel and Personal Evangelism.

يەكىكى دىكە لە نىشانە گرنگەكانى كلىساي تەندروست، تىگەيشتن لە مزگىنيدا بەپىي كىبى پىرۆزە و بە كردار نواندنىيەتى. تاكە گەشەكردنى راستەقىنە، گەشەكردنىكە كە لە لايەن خودا و لە رىگەي گەلى خوداوە دىت.

تیگه یشتن له ئەندامی کڵیسا به پیتی کتیبی پیروژ

ئایا ئەندامبوون له کڵیسا بیروکە ی کتیبی پیروژه؟ له باریکه وه نا. هه موو په یمانی نوێ بگه رین شتیک نادۆزنه وه بلی پرسکیلا و ئاکیلا بۆ شاریک چوون له رۆما و کڵیسا یه کیان پشکنی و پاشان کڵیسا یه کی دیکه، وه له کۆتاییدا بریاریان دا بن به ئەندامی کڵیسا ی سییه م.

ده توانین بلیین که سیک له م کڵیسا بۆ ئه و کڵیسا نه ده چوو، چونکه ته نها یه ک کڵیسا له هه ر ناوچه یه کدا هه بوو.

به لام کڵیساکانی په یمانی نوێ وا پیده چیت لیستی ناوی خه لکیان له لابوو، وه ک لیستی ناوی ئه و بیوه ژنانه ی له لایه ن کڵیسا وه یارمه تی ده دران (یه که م تیمۆساوس ۵). گرنگتر له وه، هه ندیک له ده قه کانی په یمانی نوێ باسی ئه وه ده که ن که کڵیسا چه ند رینگه یه کی بۆ دیاریکردنی ئەندامه کانی خوێ هه بوویت. له وه وه ده یانزانی کۆ سه ربه کۆمه لی کڵیساکانی ئەوانن.

بۆ نموونه له بارودۆخیکدا پیاویک له کڵیسا ی کۆرنسۆس له گه نده لیدا ده ژیا «... جوړه داوینپسیاک که له ئیو بته ره سه ته کانیشدا نییه...» (یه که م کۆرنسۆس ۵: ۱). پۆلس نامه ی بۆ کۆرنسۆس نووسی و گوتی ئه و پیاوه له کۆمه لی خۆتان ده ربکه ن. ئیستا بوه سه ته و بیر له م بابه ته بکه وه. تۆ ناتوانیت که سیک به ته واوی و فه رمی ده ربکه یت،

ئەگەر يەكەم جار بە فەرمى بە ئەندامى ئەو كۆمەلەيە لە قەلەم نەدرائىت. پۆلس لە نامەى پاشترى خۆيدا بۆ كۆرنسۆس، جارنىكى دىكە باسى ئەو پياو دەكاتەو: «ئىتر بەسە ئەو سزايەى كە لەلايەن زۆرىنەيە» (دووم كۆرنسۆس ۲: ۶). ديسان بوەستە و بۆ ساتىك بىر بكەو. كاتىك دەتوانى وشەى «زۆرىنە» بەكار بەيئىت كە گروپىكى ديارىكراو لە خەلك هەيئەت، كە لەم حالەتەدا، ئەندامى ديارىكراوى كلىسا لەخۆ دەگرىت.

پۆلس بەلايەو گرنىگ بوو كە «كئ لەناو كلىسا» و «كئ لە دەرەوەى كلىسا» دا بىت. بۆ ئەو گرنىگ بوو، چونكە عيساى پەرورەدگار رىگەى بە كلىساكان دابوو كە - هەتا ئەو جىگەيەى دەتوانن بە دلفراوانى - سنوور و هيل بۆ خۆتان دابننن، خۆيان بە جيا لە جيهان نیشان بدەن.

«پراستىتان پئ دەلیم: ئەوەى لەسەر زەوى گرىى بدن، لە ئاسمانىش گرىدراو دەبىت، ئەوەى لەسەر زەوى بىكەنەو، لە ئاسمانىش كراو دەبىت.» (مەتا ۱۸: ۱۸؛ هەرورەها پروانە مەتا ۱۶: ۱۹ و يۆحەنا ۲۰: ۲۳).

گوتمان كلىسا تەندروستەكان كۆمەلەيكن كە پوژانە كەسايەتیی خودا دەرەدخەن. كەواتە دەمانەوئى لىستى نووسراوى زەوى ئىمە، هەتا ئەو جىگەى دەكرئ، نزيك بىت لە ناو تۆماركراوكانى ئاسمان - ئەو ناوانەى كە لە پەرتووكى ژيانى بەرخەكەدا نووسراو (فيلپى ۴: ۳؛ ئاشكرادىن ۲۱: ۲۷).

كلىساي تەندروست، بە حەزەو بەواوهرى خەلكەكەى قبول دەكات، ياخود رەت دەكاتەو، دروست ئەو جوهرى نووسەرەكانى پەيمانى نوئ

فیریان کردووین. واته، ئەو بابەتە هاتمان دەدات که له ئەندامی تی له کلێسا بە پیتی کتییی پیرۆز تیبگهین.

تەلاری پەرستگا، لە خشت و بلۆک پینکھاتوو. میگهەل، لە کۆمەڵیک مەر پینکھاتوو. هیشوو، لق و پۆپی هەیه. وە یەک جەستەش، ئەندامی هەیه. بەو شیۆهیه، بە ئەندامبوونی کلێسا کاتیک دەست پێدەکات که مەسیح رزگارمان دەکات و دەمانکات بە ئەندامیک لە جەستە ی خۆی. سەرەرای ئەوەش، دەبیت کاری ئەو لە کلێسای راستەقینە ی ناوخوای دەربکەوێت. بەو شیۆازە، بە ئەندامبوونی کلێسا کاتیک دەست پێدەکات که ئیمە بە ئین بە جەستەیه کی تایبەت دەدەین و پابەند دەین پێوهی. مەسیحی بوون بە واتای بوون بە ئەندامی کلێسایە ک دیت.

بۆیه کتییی پیرۆز فیرمان دەکات که بەردەوام لە گەڵ یەکتزی کۆبینهوه، بەردەوام بۆ هیوای هاوبەشمان شادی بکەین و بەردەوام یەکتزی هانبدەین بۆ خۆشەویستی و کاری باش (عیبرانییه کان ۱۰: ۲۳- ۲۵). ئەندامی تی کلێسا نووسراویک نییه که جاریک واژومان کردوو، هەر وهه هەستیک سۆزداری و ئەقینداری نییه. بوون بە ئەندامی کلێسا، دەرپرینی مەیل بۆ شوینیکی بەناوبانگ نییه. ئەندامی تی کلێسا دەرپرینی وهفاداری یان بێ ئەمە کی بۆ دایک و باوک نییه. بوون بە بەشیک لە کلێسا دەبێ رەنگدانەوهی بە ئینکی زیندوو بیت؛ ئەگەر نا، بێ بەهائه. بە راستی خراپتره له بێ بەهائی؛ مەترسیداره، وهکو چۆن پاش که میکی دیکه پرونی دەکەینهوه.

کاتیک بە ئەندام بوونی کلێسا له ناو مەسیحیاندا کاریگەر دەبیت که مەسیحیه کان بۆ یەکتز خۆشەویستی و بەرپرسیاریتی بەهیزیان هەبیت. دەرختنی ئەوهی که ئیمە سەر بە کلێسایه کی ناوخوای

تایبه تین، به شوان و ئەندامه کانی دیکه ی کلێسا دەلێن که نهک تهنها پابه ندین به ئەوان، به لکو له کووونه وه له گه ل ئەوان، له به خشین، له نوێژ و خزمه تکردنیش به وانه وه پابه ندین. ده مانه وێ پێیان بلێن که چاوه پوانی هه ندیک شتی دیاریکراومان لێ بکه ن و ئەگه ر ئەو کارانه مان نه کرد، ئیمه به وه لامده ر بزانه. به ئەندام بوونی کلێسا، راستی ئەو بابه ته یه که «ئێستا بهرپرسیاریتی ئیوه له سه ر منه و بهرپرسیاریتی منیش له سه ر ئیوه یه» (به لێ ئەو بابه ته پێچه وانه ی که لتوری ئیمه یه. ته نانه ت له وه زیاتر، پێچه وانه ی زاتی پر له گوناھی ئیمه یه).

ئەندامی کێسا به واتای بهرپرسیاریتییه. ئەو بابه ته له ئەرکی دوولایه نه و هاوبه شی ئیمه وه دیت. به و جوړه ی که له ته واوی به شه کانی کتییی پیرۆزدا له سه ر ده سه ته واژه ی «به کتر»، ده بینه رت - به کترتان خو شبوئی، به کتر هانده ن، خزمه تی به کتر بکه ن. ته واوی ئەو فه رمانانه ده بێ له نووسراوی گریبه سته کلێسایه کی ته ندروستدا کو کرایته وه.

ئەگه ر ئەو سی نیشانه یه ی کو تایی به دروستی تیگه یشتین، ئەوا به دروستی له م نیشانه یه ش تیده گه یه ن. ئەندامه کانی کلێسا هه تا زیاتر بایه خ به ئینجیل بده ن، بهرپرسیاریه تی و ئەرکه هاوبه شه کانیان باشتر ده ناسن؛ ئەوان باشتر له وه تیده گه ن که گو پرا نکاری کاری خودایه؛ ههروه ها مزگینه ده ده ن و ئەوانه ئاگادار ده که نه وه که به دوای راستیدا ده گه رپین که باوه ردا بوون باج و به هایه کی زوری ده ویت. ژماره یه کی زور که م له باوه رداران کلێسا کانی خو یان به و جوړه به خه لکی دیکه ده ناسین که «هه ر جوړیک هه زت لیه وه ره» و «هه رچی پێویسته وه رگه» - ده لپی ئاخو باسی بازاری کرین و فروشتنی که لوپه ل ده که ن.

زۆربەى باوھېداران كلىساكان وھك جھستھيەك دھبىنن كھ ئھندامھكانى لھ فكري يھكتردان و ئاگادارى يھكترن - مالىك كھ تىيدا دھژىن.

بھداخھوھ شتتېكى ئائاسايى نىيھ كھ جىاوازىيھكى زۆر ھھيھ لھ نىوان ژمارھى ئھندامھكان كھ بھ فھرمىى ناويان لھ لىستى كلىسادا نووسراوھ لھ گھل ژمارى ئھو كھ سانھى كھ بھردھوام دھچنھ كلىسا. كلىسايھكى سى ھھزار كھسى بھىنھ بھرچاوت كھ تھنھا شھش سھد كھس بھ رېكى دھچنھ كلىسا. ترسى من لھوھيھ كھ زۆربھى شوانھ مزگىنيدھرھكانى كلىسا شانازى بھ ژمارھى ئھندامھكانىھوھ دھكھن لھ جىگھى ئھوھى كھ نىگھرانى ئھو ژمارھى بھن كھ سھردانى كلىسا ناكھن. بھپىى يھكىك لھ دوايىن توپژىنھوھكان، كلىسايھكى ئاسايى باپتىستى باشوور كھ ۲۳۳ ئھندامى ھھيھ، تھنھا ۷۰ كھسىان لھ رپورھسمھكانى رپوژانى يھكشھممھدا بھشدارى دھكھن.

ئايا دوۆخى بھخشىنى ھاوكارىى ئىمھ باشترھ؟ بوودجھى كام كوّمھلھى كلىسا بھرامبھرھ بھ ۱۰% كوۆ پارھى سالانھى ئھندامھكانى؟

مھودا دھتوانىت بھربھستى بھشدارىكردن لھ كلىسا بىت و كىشھ دارايىھكانىش دھتوانى بھربھستى بھخشىن بىت. بھلام لھ لايھكى دىكھوھ، مرؤف سھرى سوردھمىنى لھ كلىساكان كھ لھ ژمارھ بت دروست دھكھن. ژمارھى بتھكانىش دھتوانىت بھ سادھىي وھكو پھىكھرھ تاشراوھكان، پھرستش بكرى - بگرھ زۆر ئاسانتر. لھ كاتىكدا من پىم وايھ كھ خودا ژيامان ھلّدھسھنگىنى و كارھكامان دھپىوۆ، نھك كھسھكان بژمىرپت.

چ شتتېك لھسھر ئھو ئھندامانھى كلىسا كھ ناچنھ كلىسا و بھرپرسىارىيتيان بھرھو كھمى دھچىت، زۆر مھترسىدارھ؟ كھسانىك كھ

له کاروباری کلّیسا دا به شداری ناکه ن، سهر له مه سیحیه راسته قینه کان و نه و که سانه شه ده شیوینن که مه سیحی نین که ده یانه ویت بزنان باوه پردارای راسته قینه چونه. وه نه و نه دمانه ی کلّیسا که چالاک نین، به نه دمانبوون ده میننه وه، ههر چه نده هیچ خزمه تیک ناکه ن؛ له بهر نه وه ی له لای نه و کلّیسا یه نه دمانیتی نه وان واته مسوگه رکردنی رزگار بوونیان. له بابه ته که تیگه یشتی؟ کاتیک که سیک به نه دمانی کلّیسا که تان داده نین، له راستیدا کلّیسا ی ئیوه قبول ده کات که نه و که سه باوه پرداره به مه سیح.

که واته نه گهر کلّیسا که، که سیک بو چه ند مانگ یان ته نانه ت سالانیک له ژیر چاودیری رانه گری، چون ده توانیت قبول بکات که نه و که سه به وه فاداری له پیشبرکیدا به رده وام ده بیت؟ نه گهر که سیک له کاره کاندای به شداری نه کات (باوه ری بی کردار) و ته نانه ت له هیچ کلّیسا یه که به کتییی پیروز باوه ریان هه یه نه بووه ته نه دمان، که واته چون بزاینن که روژیک له روژان یه کیک له ئیمه بووه (یه که م یوحنا ۲: ۱۹)؟ ئیستا نازاینن که سانیک که له بونه کاندای به شداری ناکه ن، باوه پردارن به مه سیح؛ ته نانه ت ناتوانین قبولی بکه ین که مه سیحین. پیویست ناکات به و که سه بلین «ده زاینن که ده چیه دوزه خ»؛ ته نها ده بی بلین «چیر ناتوانین بلین دلیانین له وه ی که ده چیه به هه شت». کاتیک که سیک هه موو کات له کلّیسا نییه و کلّیسا قبولی ده کات، نه و قبول کردنه له باشرین دؤخدا، ساده یی و له خراپترین دؤخیشدا، ناپاکی و ناراستیه.

کلّیسا یه که که له سهر نه دمانیتی به پیی کتییی پیروز کار بکات، ئاستی ته واوی و بی که موکوری نه دمانه کانی ناویت، به لکو بیفیزی و راستگویی نه واننی ده ویت. بریاری وشک و به تالی ناویت؛ به لکو

قوتایی راسته قینهی دهویت. گرنگی ئەزموونی تایه تی که سیک له گه ل خودا به که م نازانیت، له هه مان کاتدا چاوه پروانیه کی زوری له و که سانه نییه که هیشتا کامل و ته واو نین. له بهر ئەمه یه که په یمانی نووی پیشنیاری دهو و رۆلێک بو پینداگری هه مه لایه نهی ئەو که سانه ده کاته وه که په یوه ندییان له گه ل خودا و یه کتردا هه یه.

هیوادارم بینم ئاماری به ئەندام بوون له کلێساکان زۆرتر و زۆرتر پر مانا بیت، هه تا ئەوهی که ناوی ئەندامه کان، به ئەندامی راسته قینه ده گوێدریت. ناوبه ناو ئەمه به و واتایه دیت که ناوه کان له لیستی کلێسا بسپردرینه وه (ئه گه ر چی ئەو ناوانه له دلێ ئیمه دا ناسپردرینه وه). زۆر بهی کاته کان مه به ست ئەوه یه که که سه نوویه کان فیر بکه ین خودا چی بو کلێسا دهویت و به رده وام به بیر ئەندامه کانی ئیستا بهینینه وه که په یوه ست بن به ژیا نی کلێسا وه. له کلێسا که ی خوم به چه ند جوړیک ئەو کاره ده که م، له خوله کانی به ئەندام بوونه وه بگه ره هه تا ده گاته خویندنه وهی به ئیننامه ی کلێسا به ده نگیکی به رز له رپوره سمی خوانی په روه رگادا.

له بهر ئەوهی که کلێسای ئیمه به شیوه یه کی ته ندروست گه شه ی کردووه، ژماره ی ئەو که سانه ی که له رپوره سمی یه که شه مماندا به شداری ده که ن، جاریکی دیکه له ژماری ئەو که سانه زۆرتره که به فه رمی ناویان له لیستی ئەندامیتی کلێسا نووسراوه. به دلنیا یه وه ده بیت هه مان شت هیوا و ئاره زووی ئیوه ش بیت.

ناتوانین به وه بلێین خو شه ویستی کاتێ که به هۆی لایه نی هه ست و سۆزداریه وه رپگا به هاوړی کونه کامان ده ده ین له سه ر ئەندامیتیان له کلێسا به رده وام بن، له راستیدا خو شه ویستی ئەوه یه که هانیان به دین برۆنه کلێسایه کی دیکه که تیییدا بتوانن هه فتانه و

رۆژانه خوۆشه‌ویستی ده‌ربهرن و خوۆشه‌ویستی بیهینن. که‌واته ئیمه له به‌ئیننامه‌ی کلێسا که‌ماندا به‌ئین ده‌دهین که «کاتیک له ئهم شوینه ده‌رۆین، هه‌رچی زووتر، برۆین بۆ کلێسایه‌کی دیکه تا‌کو بتوانین ناوه‌رۆکی ئه‌و به‌ئیننامه‌یه و بناغه‌ی وشه‌کانی خودا به‌جی به‌ئینن». ئه‌و به‌ئیننامه‌یه به‌شیکه له قوتابییوونی ته‌ندروست، به‌تایه‌تی له کاتی که‌مخایه‌ن و کورتی ئیمه‌دا.

کاتیک ئه‌ندامی‌تی کلێسا به‌ دروستی به‌رپوه ده‌به‌ین، ده‌ستکه‌وتی زۆرمان ده‌بیت. شایه‌تی کلێسا که‌مان له چاوی ئه‌و که‌سانه‌ی که باوه‌ر‌دار نین به‌ مه‌سیح، پوونتر ده‌رده‌خات. کاره‌که بۆ مه‌ره به‌هێزه‌کان قورستر ده‌کات که دوور له کۆمه‌له‌که سه‌ریان لی بشیوی و هیش‌تاش خۆیان به مه‌ر ناوزه‌د بکه‌ن. یارمه‌تی ده‌دات که قوتابیه‌ باوه‌ر‌داره پێگه‌یشتووه‌کان، باشر بنیاد بنی و سه‌رنجی ده‌نی. یارمه‌تی رابه‌رانی کلێساش ده‌دات که بزانه‌ن ده‌بی بۆ کۆ هه‌ست به به‌رپرسیاری‌تی بکه‌ن و له کۆتایی هه‌موو ئه‌وانه‌دا، خودا شکۆدار ده‌کریت.

نوێژ بکه‌ن که ئه‌ندامی‌تی کلێسا له‌و شته‌ی ئیستا هه‌یه واتای زۆرتری هه‌بیت. ئه‌و کات، باشر ده‌زانه‌ن که بۆ کۆ و له‌سه‌ر چی نوێژ بکه‌ین و کۆ له باوه‌ر‌دا هان ده‌هین و مملانی له‌گه‌ل کۆ بکه‌ین. ئه‌ندامبوون له کلێسا واته به شیوه‌یه‌کی کرده‌یی له جه‌سته‌ی مه‌سیحدا یه‌ک بگرین. واته پێکه‌وه وه‌ک نامۆ و نه‌ناسراو له‌م جیهانه‌دا و گه‌شت بکه‌ین، له کاتیکدا بۆ لای مالی ئاسمانیه‌مان ده‌چین. به‌ دلناییه‌وه نیشانه‌یه‌کی دیکه‌ی کلێسایه‌کی ته‌ندروست بریتیه له تێگه‌یشتن له ئه‌ندامی‌تی کلێسا پێی کتییی پیروژ.

ته مبيڪردنى كليساى به پيى كتيبى پيروژ

واتاى ريڪوپيكي له كليسا به پيى كتيبى پيروژ راسته و خو له تيگه يشتن له ئەنداميتى به پيى كتيبى پيروژ دهرده چيٽ. ئەنداميتى سنوريك به چوارده وري كليسادا ده كيشيت كه جياكراوه له جيهان نيشانى ده دات. ته مبيڪردن يارمه تى كليسا ده دات كه له و سنوره دا ده ژييت هاورا بيت له گه ل هه موو ئەو شتانه ي كه بوونه ته هوكارى كيشانى ئەو سنورانه له سه ره تادا. و اتا به ئەنداميتى كليسا ده دات و نيشانه يه كي گرنگى ديكه ي كليساى ته ندروسته.

ته مبيڪردنى كليساى به وردى چيهه؟ به كورتى، برىتبه له دهر كردنى ئەنداميك له كليسا و ريگه نه دان به به شداري كردن له ريوره سمى خوانى په روره دگار ئە گهر هاتوو ئەو ئەندامه گوناھيكي جديى كرديت و دانى پيدا نه نيټ و توبه نه كات - گوناھيكي كه ده ستى لى هه لئاگرټ.

بو ئەوه ي له ته مبيڪردنى كليساى تيبگه ين، له وانه يه باشر بيت دووباره ئەوه بخويينه وه كه له به شى سيډا له سه ر ئامانجى خودا له به ديهيئانى گهر دوون، مروفف، ئيسرائيل و كليسا باسكرا. خودا جيهانى دروست كرد بو ئەوه ي شكو و هيڙى خو ي دهر بخات. دواتر مروفى وهك خو ي بو ئەو مه به سته به ديهيئا (په يدا بوون ۱: ۲۷). به لام مروفف

- ئادەم و حەوا - شىكۆي ئەويان دەرنەخست، كەواتە خوداش ئەوانى
لە باخچەي عەدەن دەرکرد.

پاشان خودا ئىسرائىلى بانگ كىرد بۆ ئەوئەي شىكۆي ئەو بە رېگەي
نیشاندى پىرۆزى و كەسايەتى ئەو بە تايەت بە نەتەوئەكانى دىكە
نیشان بەدەن - بەو جۆرەي لە تەوراتدا دەرکەوتبەو (ئىتقىيەكان ۱۹: ۲؛
پەندەكانى سلىمان ۲۴: ۱، ۲۵). لەو كاتەدا، ئەو ياسايە بناغە بوو بۆ
چاكردىنى خەلك و تەنانەت دەرکردىيان لە كۆمەلەكە (سەرژمىرى ۱۵:
۳۰-۳۱). لە كۆتايىدا ئەو شەرىعەتە، بناغەي دەرکردنى ئىسرائىل بوو
لەو خاكەي كە خودا بەلپنى دابوو كە تىيدا نىشتەجى دەبن.

لە كۆتايىدا خودا كلىساي دروست كىرد بۆ ئەوئەي پۆزانە كەسايەتى
خودا رەنگ بەدەنەو، بەو شىپوئەيەي لە وشەكانىدا دەرکەوتووه.
ئەگەر بابەتەكە لەگەل تەواوي كىتپى پىرۆزدا رىك رابگرىن، كەواتە
تەمبىكردىنى كلىسايى بە واتاي دەرکردنى كەسايەكە كە بەوپەرى
كەمتەخەرمىيەو ناوزاران و شەرمەزارى بۆ ئىنجىل بەئىت و بەلپنى
دەست هەلنەگرتن لەو كارەش نەدات. تەمبىكردىن يارمەتى كلىسا دەدات
كە بە دلسۆزىيەو كەسايەتى پىر شىكۆي خودا دەررخەن. تەمبىكردىنى
كلىسايى يارمەتى كلىسا دەدات پىرۆز بەئىتەو. تەمبىكردىن هەولدانە
بۆ خاوپىنكردىنەوئەي ئاوپىنە و سىپىنەوئەي هەموو جۆرە پەلەيەكە (دووم
كۆرنسۆس ۶: ۱۴ - ۷: ۱، ۱۳: ۲؛ يەكەم تىمۆسۆس ۶: ۳-۵ و دووم
تىمۆسۆس ۳: ۱-۵). بۆجى تەمبىكردىن؟ بۆ ئەوئەي كەسايەتى پىرۆز
و پىر لە خۆشەويستى خودا روونتر دەرېكەوئى و روونتر بدەرەوشىتەو.

پىرۆسەي تەمبىكردىن چۆن دەكرى؟ لەبە رئەوئەي كە شىوازەكانى
گوناه كىردن هەمەچەشەن، بە هەمان شىوئە بۆ چارەسەر كىردنى كىشەكان
يەك بە يەك پىويستمان بە دانابى شوانايەتى هەيە.

وته کانی عیسا له ئینجیلی (مهتا ۱۸) سنوره گشتیه کاغان نیشان ده دات (مهتا ۱۸: ۱۵-۱۷). به نهیئی قسه له گه‌ل برا یان خوشکی گونا هبار بکه. نه گهر کهسه گونا هبار که تۆبه بکات، پرۆسه ی ته میگردنی کۆتایی پی دیت. نه گهر تۆبه نه کات، جاری دووهم به ریگه ی باوه پرداریکی دیکه قسه ی له گه‌ل ده که یین، نه گهر ههر تۆبه نه کات، به و جوژه ی عیسا ده فهرمویت: «نه گهر به گوپی نه کردن، به کلپسا بلئی، نه گهر به گوپی کلپساشی نه کرد، نه وا به بته رست و باجگری دابنی» (مهتا ۱۸: ۱۷)، واته، نه و کهسه ی له ده ره وه ی کلپسایه.

نه مرۆ له وانیه نه و بابه ته بو زۆرینه ی خه‌لک قورس و ئازار به خش ده ربکه ویت. مه گهر عیسا شوینکه وتوانی خوئی له حوکمدانی یه کتر قه ده غه نه کردوو؟ له لایه که وه به لئی، نه وه ای کرد: «خه‌لکی تاوانبار مه کهن تا کو خودا تاوانبارتان نه کات» (مهتا ۷: ۱). به لام له هه مان ئینجیلی مه تا، عیسا داوای له کلپسای کرد که نه ندامه کانی له سه ر گونا ه - ته نانه ت به ئاشکرا، سه رزه نشت بکات (مهتا ۱۸: ۱۵-۱۷؛ لوقا ۱۷: ۳). که واته ههر مه به ستیک عیسا له «حوکم مه ده» هه بییت، مه به ستی نه وه نییه ههر شتیک نه مرۆ له وانیه به واتای «حوکمدان» بییت له ریسا وه لاینیین.

به دلناییه وه خودا خوئی دادوه ره. ئاده می له باخچه ی عه ده ن حوکم دا. له په یمانی کۆندا نه ته وه و ههروه ها تا که که سی حوکم داوه. له په یمانی نویدا به لپن ده دات که له پرۆژی کۆتاییدا، خوئی وه ک دوا یین دادوه ری ته واوی مرۆفه کان ده رده خات (ئاشکرا کردن ۲۰).

خودا له هه یچ کات له حوکمدان هه له ناکات. نه و هه موو کات راستو دروسته (هۆشه ع ۷؛ مه تا ۲۳؛ لوقا ۲؛ کرداری نیردر او ان ۵؛ رۆما). زۆر جار مه به ستی خودا له حوکمدان، دروست کردن و پرزگاری و

تازه کردنه وهیه؛ وهک ئه و کاتانه ی منداله کانی خوئی پهروه رده دهکات. جاری واش ههیه مه بهستی له حوکمدان، سزادان و تۆله سه ندنه وهیه و بریاری ئه و کۆتاییه؛ وهک ئه و کاتانه ی له سه ر نه ته وه خوانه ناس و بی باوه په کان توورپه یی ده رده برپیت (عیبرانییه کان ۱۲). له هه ر دوو پرنه گه دا، بریاری خودا هه موو کات راسته و دروسته.

شتیک که له وانیه له م سه رده مه دا خه لک سه رسام بکات ئه وهیه که له وانیه خودا ناوبه ناو مروقه کان بو جیبه جیکردنی حوکمه کانی خوئی به کار بهینیت. ئه و بهر پرسیاریتیه به سه رکرده کانی ولات دراوه که بریار له سه ر هاوولاتیانی خوئیان بدن (یه که م کۆرنسووس ۱۱: ۲۸، عیبرانییه کان ۴، دووم په ترۆس ۱: ۵). به کۆمه له ی کلێساش گوتراوه که جار جار بریار له سه ر ئه ندامه کان بدن - نه ک وه ک کۆتا حوکمدانی خودا.

له (مه تا ۱۸؛ یه که م کۆرنسووس ۵ و ۶) و شوینه کانی دیکه ی په یمانی نوئی، به کلێسا ده گوتری حوکمی ئه ندامه کانی خوئی بدات، ئه و حوکمدانه بو پرزگارییه، نه ک تۆله سه ندنه وه (پۆما ۱۲: ۱۹). پۆلس به کۆرنسووسی گوت پیاوی داوینپیس رادهستی شه یتان بکه ن: «ئه م که سه ده بیت بدریته ده ست شه یتان تا کو سروشتی دنیایی بفه وتینیت، بو ئه وه ی پۆحه که ی له پۆژی یه زداندا پرزگاری بیت» (یه که م کۆرنسووس ۵: ۵). له سه ر مامۆستا درۆزنه کانی ئه فه سووسیش، هه مان شت به تیمۆسوس ده لیت (یه که م تیمۆسوس ۱: ۲۰).

نابئ ئه و بابه ته له لامان سه یر بیت که خودا بانگمان ده کات بو ئه وه ی شیوازی دیاریکراو له دادوه ری، یان ته مییکردن ئه نجام بده ین. ئه گه ر کلێسا ده یه ویت قسه ی هه بیت له سه ر ئه وه ی که چۆن ده بی باوه پداران برین؛ که واته پیویسته قسه ی له سه ر ئه وه ش

هه‌بیت که نابیت باوه‌پداران چۆن بژین. سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش په‌ریشانم که ته‌مبیکردنی کلێسای، وه‌ک تیکردنی ئاو له‌ سه‌تلی کۆن بیت - هه‌موو سه‌رنجه‌که له‌سه‌ر ئه‌وه‌یه که چ شتیک له‌ ناوی بکریت، هه‌یج کات بیر که ئه‌وه‌ ناکه‌نه‌وه که چۆن وه‌ریده‌گری و چۆن پرایده‌گری. یه‌ک نیشانه‌ی ئه‌و باه‌ته‌ هۆکاری ئه‌نجامه‌دانی ته‌مبینه‌کردنه‌ له‌م چه‌ند نه‌وه‌یه‌ی دواتردا.

یه‌کیک له‌ نووسه‌رانی تایه‌ت به‌ گه‌شه‌کردنی کلێسا له‌م دوایه‌دا ستراتیژی خۆی له‌سه‌ر گه‌شه‌کردنی کلێسا به‌م جوژه‌ کۆ ده‌کاته‌وه و ده‌لێت: «ده‌رگای پێشه‌وه کلێسا بکه‌نه‌وه و ده‌رگای پشته‌وه‌ی کلێسا دا‌بخه‌ن». مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه کلێساکان ده‌بی زۆرت‌ر پێشوازی له‌و که‌سانه بکه‌ن که له‌ ده‌ره‌وه‌ی کلێسان، له‌ هه‌مان کاتدا باش‌تر له‌سه‌ر پێشکه‌وتن کار بکه‌ن. ئه‌وانه ئامانجی باشن. گومان ده‌که‌م له‌م سه‌رده‌مه‌دا زۆربه‌ی شوان و کلێساکان پێشوه‌خت دل‌خۆش بن به‌ ئه‌نجامدانی ئه‌م کاره. که‌واته کاتم پێده‌ن بۆ ئه‌وه‌ی باسی ستراتیژییه‌کی باش‌تری کتییی پیروژتان بۆ بکه‌م: به‌ جوانی چاودێری ده‌رگای پێشه‌وه کلێسا بکه‌ن و ده‌رگای پشته‌وه‌ی کلێساش به‌ کراوه‌یی دا‌بنین. به‌ واتایه‌کی دیکه، ئه‌ندامی‌تیی کلێسا قورستر بکه‌ن و له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه، ده‌رکردن ساده‌تر بکه‌نه‌وه. له‌ یادتان بیت - ریگه‌ی ژیان ته‌سکه، نه‌ک پان. باوه‌رمان هه‌یه که ئه‌نجامدانی ئه‌و کاره، یارمه‌تی کلێسا ده‌دات نیازی ئاسمانی ئه‌وان بۆ جیابوون له‌ جیهاندا نوێ ده‌کاته‌وه.

که‌واته یه‌کیک له‌ یه‌که‌مین هه‌نگاوه‌کانی په‌یره‌وکردنی ته‌مبیکردن، وریابوون له‌ وه‌رگرتنی ئه‌ندامی نوێیه. کلێسا ده‌بیت له‌بارهی ئینجیله‌وه پرسیار بکات له‌ هه‌رکه‌سیک که دا‌خوازی ئه‌ندام بوونی هه‌یه، هه‌روه‌ها دا‌ویان لێ بکات که به‌ به‌لگه‌ بیسه‌لمینن له‌و ژایانه

تیده گهن که به هۆیه وه مه سیح شکۆدار ده کهن. داخوازی به ئەندام بوونیش له وهی که بزانی کۆتسا چی لای چاوه پروان ده کات و به لاین چهنده گرنه، سوود وهرده گریت. ئە گهر کۆتساکان باشتر چاودیری ناسین و قبولکردنی ئەندامه نوێیه کان بکهن، له داها توودا که متر دێته پیش که ئەندامه کان پێویستیان به ته مییکردن بیت.

ته مییکردنی کۆتسای ده توانی به شیوه یه کی خراپ ئەنجام بدریت. په یمانی نوێ فیرمان ده کات که حوکم له سه ره خه لک نه ده یین به پیتی ئەو نیاز و ویسته ی که خۆمان به سه ریاندا ده سه پتین (مه تا ۷: ۱). یان بو ئەو بابته تانه ی که گرنه و سه ره کی نین، حوکم له سه ره یه کتر مه ده ن (رۆما ۱۴- ۱۵). له کاتی جێبه جێکردنی ته مییکردندا نابیت به رق و تۆله وه هه لسوکه وت بکه یین به لکو به خۆشه ویستیه وه، به جوړیک که « به زه یی تیکه لی ترس » پیشان بدات. (به هوزا ۲۳). ناکری چاوپۆشی له وه بابته بکری که ته مییکردنی کۆتسای کیشه ی کارپیکراوی شوانایه تی و دانایی له گه له. به لام ده بیت له یادمان بیت ته واوی ژبانی باوه ردار به مه سیح قورسه و ئە گهری به کاره یانی نابه چی هه یه. سه ختییه کانی ئیمه نابیت وه ک بیانوو یه ک بو به جیه پشتنی کیشه کان به چاره سه رنه کراوی به کاربێن.

هه ر کۆتسایه کی ناو خۆی به ره پرسیاره که ژبان و فیرکردنی رابه ران و ئەندامه کانی خۆی حوکم بدات. به تایه ت کاتیک که هه ر کامیکیان شایه تی ئینجیل به هۆی کۆتساوه به فیرۆ ده ده ن (کرداری نیردراوان ۱۷؛ یه که م کۆرنسو س ۵؛ یه که م تیمو ساوس ۳؛ یاقوب ۳: ۱؛ دووهم په ترۆس ۳؛ دووهم یۆحه نا).

ته مییکردنی کۆتسای گوێگرتنی ساده له خودایه و دانپیدانانه به وهی که پێویستمان به یارمه تییه. ده توانیت جیهانیک به پتیه

به چاوه كه خودا حوكمى مرؤفه كان نادات؛ جيهانتيك كه دايك و باوك مندالّه كانيان سزا نادهن؛ ولات ياسا شكينه كان سزا نادات و كلّيساكان هيچ كات ئەندامه كانيان سهرزه نشت ناكهن؟ هه موومان به پوژى دادوهى ده گهين، له كاتيكد له سهر زهوى هيچ كات هه ستمان به قامچى دادوهى نه كردوو كه له دادوهى گهره تر ئاگادارمان ده كاته وه.

خودا چهند به به زهوى و به خشندهيه كه به پيگه ي ئەو ته ميبكردنه كاتانه، بو دادوه ريبه كى ديارى كراو كه ديت، فيرمان ده كات (لوقا ۱۲: ۴-۵).

ليره پينچ هو ي ئەرينى بو ته ميبكردى دروستكه ر ديارى كراوه، كه خو شه ويستى ده رده خات بو:

۱. به رژه وه ندى كه سى ته ميبكراو.

۲. به رژه وه ندى باوه ردارانى ديكه، كه مه ترسى گونا هه بينن.

۳. ته ندروستى كلّيسا وه ك يه ك جه سته.

۴. بو بابته تى شايه تى كلّيسا، له كو تايبدا بو خه لكانى ديكه ي كو مه لگا كه باوه ردار نين.

۵. وه ده ركه وتنى شكومه ندى خودا. شكوى ئيمه ده بى رهنگان ه وهى شكوى خودا بيت.

مه به ستمان ئەوهيه كه كه سيك له بهر ناوى خودا ئەندامى كلّيسايه، نه ك له بهر شانازى و لووت به رزى ئيمه. ته ميبكردى كلّيسايى به پيى كتىي پيرو ز يه كى ديكه يه له له نيشانه كانى كلّيسا ي ته ندروست.

به قوتابیکردن و گه شه کردن به پیی کتییی پیروز

یه کیکی دیکه له نیشانه گرنه گه کانی کلپسای ته ندروست، حه زی زور بو گه شه کردنی کلپسایه؛ گه شه کردنیک که له کتییی پیروزدا قسه ی له سه ر کراوه. مه به ست ئه و ئه ندامانه ن که گه شه ده کهن، نه ک ته نها زوربوونی ژماری ئه ندامه کان.

ئه مپرو هه ندیک که س وا بیر ده که نه وه که که سیک ده توانی بو ته واوی ژیان ی وه ک «مندالیک ی مه سیحی» مینیتته وه. بو بابته ی گه شه کردنیش وه ک شتیکی زیاده بو قوتابییه گه رموگوره کان هه ل سوکه وتی له گه ل ده کریت. ئه گه ر داریک زیندوو بیت، که واته گه شه ده کات. ئه گه ر ئاژه لیک زیندوو بیت، گه شه ده کات. زیندوو بوون به واتای گه شه کردنه، گه شه کردن به واتای زورکردن و به ره و پیشه وه چوونه، هه تا کاتی مردن دیت.

پۆلس هیوای ئه وه بوو کۆرنسو س له باوه رپاندا گه شه بکه ن: «زیاد له راده ی خو ی شانازی به ره نجی خه لکییه وه ناکه ی ن، به لام هیوادارین کاتیک باوه رپتان گه شه ده کات، له نیوتاندا سنووری خزمه ته که مان زور زیاتر بیت» (دووهم کۆرنسو س ۱۰: ۱۵). وه ئه فه سو س «با له هه موو شتی کدا گه شه بکه ی ن، له ناو ئه وه ی سه ره، واته مه سیح» (ئه فه سو س ۴: ۱۵؛ ههروه ها کۆلو سی ۱: ۱۰ و دووهم سالو نیکی ۱: ۳). په ترۆس ئامو ژگاری

خوینهرانی نامه‌که‌ی ده‌کات: «وه‌ک ساوای تازه له‌دایک بوو، ئاره‌زووتان له شیریی رۆحی پاک بیټ، تا‌کو به‌مه بو رزگاری گه‌شه بکه‌ن» (یه‌که‌م په‌ترۆس ۲: ۲).

هه‌ندی‌ک له شوانه‌کان و ته‌نانه‌ت ئه‌ندامی کلێسا هه‌لده‌خه‌له‌تین که ناماری به ئه‌ندام بووان، له ئاوه‌له‌کێشراوان، به‌خشین و ئه‌ندامی‌تی که‌سانی نوێ بو ئاسانکاری له به‌رپوه‌به‌رایه‌تیدا لاواز بکه‌ن. گه‌شه‌کردن له ژماره‌ی ئه‌ندامه‌کاندا دیار و هه‌ستپیکراوه. سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش ئه‌وه‌ گه‌شه‌کردنه له‌وه‌ی که نووسه‌رانی په‌یمانی نوێ وه‌ک گه‌شه‌ی راسته‌قینه باسی ده‌که‌ن و خواستی خودایه، زۆر که‌م‌تره.

چۆن بزاین باوه‌رداران له نېعمه‌تدا گه‌شه ده‌که‌ن؟ به‌ دلنیا‌یه‌وه ناتوانین له‌ پێگه‌ی ئه‌وه‌ راستیانه‌وه بزاین وه‌کو وه‌ک ئه‌وه‌ی که دلخۆشن، زۆر وشه‌ی ئایینی به‌کار ده‌هێنن، یان زانیاریان له‌ کتیبی پیروژ زیاتر بووه. ته‌نها له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خۆشه‌ویستی زۆر بو کلێسا ده‌رده‌برن، یان وای نیشان ده‌ده‌ن که متمانه‌یان به‌ باوه‌ری خۆیان هه‌یه، مانای ئه‌وه‌ نییه که گه‌شه‌یان کردووه. ته‌نانه‌ت کاتیک باوه‌رداران وا ده‌رده‌که‌ون که گه‌رموگوری و جۆشیان بو خودا هه‌یه، ناتوانین دلنیا بین له‌وه‌ی که خه‌ریکن گه‌شه ده‌که‌ن. له هه‌مان کاتدا، یه‌کی‌ک له‌ گه‌رنگ‌ترین نیشانه‌کانی گه‌شه‌کردن که زۆر چاوپۆشی لێده‌کری، زۆربوونی پیروژی‌که که خۆی له‌ خۆره‌تکرده‌وه‌دا ده‌بینیته‌وه (یاقوب ۲: ۲۰-۲۴؛ دووه‌م په‌ترۆس ۱: ۵-۱۱). کلێسا ده‌بی مه‌راقی بو ئه‌وه‌ جۆره‌ پیروژی‌یه له ژبانی ئه‌ندامه‌کانیدا هه‌بیټ. گوینه‌دان به‌ پیروژی، وه‌ک گوینه‌دان به‌ ته‌می‌کردنه، وه‌ هۆی دروستبوونی قوتایی‌گه‌لیک که به‌ ئه‌سته‌م گه‌شه ده‌که‌ن. له کلێسایه‌ک، که هه‌لسوکه‌وتی ناشایسته و ناپیروژ چاودی‌ری نه‌کریټ، بو قوتایی‌یه‌کان شیواو و نادیار ده‌بیټ. شیوه‌ی

ژیانیک که دهبی ریز له مهسیح بگرن. وهک باخیکه که هیچکات گیای بی که لک جیا ناکریته وه و هیچ کات شتیکی باش و به که لک ناچندری.

کلّیسا له لای خوداوه ئه رکی گه شه پیدانی خه لکی هه یه له نیعمه تدا. پیگه یشتن و به دوای پیروزییدا بوون له کومه لگه یه کی باوهرداری هاوپه یمان، ده توانیت ئامپریک له دهستی خودا له پیروزی و خوشه ویستی دلّسوژانه دا بیت که دروست بووه و گه شه ده کات. دهبی توانای خو مان له به پروه بردنی ته میبگردن و هاندان، قوتابیه تی به ره و پیش به یین.

کاتیک سه رنج ده دهینه ژیا نی کلّی سایه ک، گه شه کردنی ئه ندامه کان له ریگه ی جیاواز ده توانی در بکه ویت. لیره چهند نمونه یه ک ده بینین:

◇ ئه ندامی زورتر بانگه یشت کراون بو بانگه وازی کردن - «له قسه کردن له سه ر ئینجیل له گه ل دراوسی که م که خه لکی ئه مریکای لاتینه، چیژم وه رگرت. بیر له مه ده که مه وه که خودا بانگی کردووم ...»

◇ ئه ندامه کونه کان هه ستیکی نوپتریان هه یه له ئه ندامه گه نجه کان له به رپر سیاریتی بو شایه تیدان و قوتابیه تی - «بو نانی ئیواره وه رن بو مالی ئیمه.»

◇ ئه ندامه گه نجه کان له به ر خوشه ویستی به شداری له رپوره سمی ماته می ئه ندامه به ته مه نه کان ده که ن - «وهک گه نجیکی ته مه ن ۲۰ سال، زور باش بوو به ریز ... و خاتوو ... دلّخوشیان دامه وه.»

◇ نوپژى زياتر له كليسا و بنه مای نوپژ له سهر شايه تي و
رپكه وته كانى خزمهت - «من له شوپنى كاره كه م خويندنى
كتيى پيروزم ده ست پيكر دووه بو ئه و كه سانه ي باوه پردار
نين و هه نديك دل راوكيم هه يه. ئايا ده كرى كليسا له سهر
ئه و بابته نوپژم بو بكات ...»

◇ ئەندامپكى زورتر له سهر ئينجيل له گه ل كه سايتك كه له
ده ره وه ي كليسان قسه بكه ن.

◇ ئەندامه كان، كه متر چاوه پروانى دانانى پرؤگرامى خزمهت
ده كه ن له لايه ن كليساوه. چالاكييه دانراوه كان، خوړسك له
نيوان ئەندامه كاندا دروست ده بيت - «قه شه ي به ريز، من
و سارا ده مانه وى له روزه كانى كريسمه س به مه به ستى
مزگينيدان چا و شيرينى به ئافره ته كان بده ين، راي ئيوه
له سهر ئه و بابته چيه ؟».

◇ تاييه تمه ندى كو بوونه وه كانى ئەندامه كانى كليسا برىتييه له:
گفتوگو ي ئايينى، مه يلى ئاشكرا بو دانپيدانان به گونا ه و
هاوكات نيشاندانى خاچ - براكه م، من به راستى له گه ل ...
كيشه م هه يه ...»

◇ گه شه كردن له به خشين و به خشينى خو به خشانه -
«خوشه ويستم، چون ده توانين په نجا دولار له بوودجه ي
مانگانه كه مان كه م بكه ينه وه بو ئه وه ي بتوانين يارمه تي ...
بده ين.»

◇ گه شه كردن له به هره ي روحي.

◇ ئەندامەكان لە كارەكانى خۆيان خۆبەخشانه دادەنن بۆ ئەوھى
بتوانن خزمەتى كۆيسا بكەن - «دەتزانى سى جار پيشنيارى
بەرزكردنەوھى پلە بۆ كريس كرا، بەلام ھەر سى جار پەتى
كردەوھە تاكو بتوانيت وەك پيرىك خزمەتى كۆيسا بكات؟»

◇ ھاوسەرەكان خۆبەخشانه خيزانەكانيان پينمايى بكەن -
«خۆشەويستم، دەتوانم چ كارىك بكەم كە ھەست بكەى
زۆرتر خۆشم دەويى و زياتر لىت تىگەم؟»

◇ خيزانەكان گوپراپەلى ھاوسەرەكانيان بن - «خۆشەويستم
ئەمپرو دەتوانم چ كارىك بكەم تاكو ژيانت ئاسانتر بكەم؟»

◇ دايك و باوكەكان لە باوھردا مندالەكانيان فير دەكەن - «با
ئەمشەو نوپز بكەين بۆ ئەو باوھردارانەى كە لە ولاتى ...
كار دەكەن».

◇ خواستىكى گشتى و يەكگرتوو بۆ تەمبىكردنى گوناھى
تۆبەنەكراو و ئاشكرا ھەيە.

◇ بەر لەوھى بۆ كەسىكى تاوانبار كە تۆبەى نەكردوھە،
تەمبىكردنىك ديارى بكري؛ لە كاتى بابەتەكە دەرخستنى
خۆشەويستىيەكى گشتى بۆ ئەو بكري - «تكايە ئەگەر
پەيامەكەت پينگەيشت، دلخوش دەبم ئەگەر قسە لەگەل
يەكتر بكەين».

ئەوانە تەنھا چەند وانەيەك لە گەشەكردنى كۆيسايە كە
مەسيحيەكان دەبى نوپز بكەن لە پیناوى و ھەولى بۆ بدەن. ئايا
كۆيسا تەندروستەكان، لە بابەتى ژمارەى ئەنداميشدا گەشە دەكەن؟

زیاتریان به لئی، چونکه شایه تی ئه وان له سه ر ئینجیل، سه رنجی خه لکی راده کیشیت. به لام ناییت وا دانئین که پئویسته، ژماره ی ئه ندامیش زیاد بکات. جاری وا هه یه خودا مه به ستی دیکه ی هه یه، بۆ ئه وونه بۆ خۆراگری بانگیان ده کات. سه رنجی ئیمه ده بی له سه ر وه فاداری و گه شه کردنی ئاینی مینتته وه.

هوی ئه و جوړه گه شه یه چیه؟ وتاردانی روون و ئاشکرا به پئی کتییی پیروژ، یه زداناسی به پئی کتییی پیروژ، ئینجیل یان مزگینی له ناوه ندی کلپسا بیت. تتیگه یشتن له گوړانی مروّفه کان به پئی کتییی پیروژ، مزگینی، ئه ندامیتی، ته میگردن و رابه رایه تی کلپسا!

به لام ئه گه ر کلپسا شوینیکه که ته نها بیروکه ی شوان فیر ده کریت؛ خودا زورتر له وه ی په رستش بکری، ده چپته ژیر پرسیار؛ ئینجیل کال ده بیتته وه و مزگینی به لاریدا ده چپت؛ ئه ندامیتی کلپسا بی مانا ده بیت؛ ریپیدراو ده بیت که یه ک که سایه تی جیهانی له شواندا گه شه بکات؛ که واته زور به ده گمه ن ده توانی چاوه روانی کومه لئکی یه کگرتوو و پیروژکراو بینن. ئه و جوړه کلپسایانه خودا شکو دار ناکه ن.

کاتیک کلپسایه ک ده بینین ئه ندامه کانی خه ریکی گه شه کردنن بۆ ئه وه ی وه ک مه سیح بن، کئی به رز راده گیریت؟ خودا، به و شیوه یه ی پوّلس گوتی «به لام خودا بوو گه شه ی پیکرد. ئیتر نه تووچین گرنکه و نه ئاو دیر، به لکو ته نها خودا گرنکه که گه شه ی پی ده کات» (یه که م کورنسو س ۳: ۶- ۷؛ ۲: ۱۹).

هه روه ها په ترؤس له نامه که ی که بۆ گروپیک له باوه رداران بوو، ئه وها به ئه نجام ده گه یه تیت «به لکو له نیعمه ت و ناسینی عیسی مه سیحی رزگار که ر و گه و ره ماندا گه شه بکه ن. شکوی ئیستا و هه تاهه تایه

بۆ ئەو. ئامین» (دووهم پەترۆس ۳: ۱۸). لەوانە یە وا بیر بکە نەووە که گەشە کردنی ئیمە بۆ خوومان شکۆمەندی دەهێتت. بەلام پەترۆس باشتەر دەیزانی «با لەنتو بیباوەراندرا پەشتان باش بیت، تاکو کاتیک بوختانتان پێ دەکەن گوایا ئیووە بەدکارن، کردەووە چاکە کانتان بینن و لە پوژی بەسەرکردنەووەی خوداش ئەوان شکۆداری بکەن» (یەکەم پەترۆس ۲: ۱۲). پەترۆس بەروونی قسەکانی عیسای بەبیر دێتەووە «بەهەمان شیووە، با ئیووەش پروناکیتان بۆ خەلک بدرەوشیتەووە، تاکو کردارە باشە کانتان بینن» تاکو ئیووەش پەرسش بکەن؟ نا! بەلکو «ستایشی باوکتان بکەن که لە ئاسمانە» (مەتا ۵: ۱۶). هەولدان بۆ پیشکەوتنی بەقوتابییوون و گەشەکردنی مەسیحی یەکیکی دیکە یە لە نیشانەکانی کلێسای تەندروست.

رابه رایه تی کلّیسا به پیی کتییی پیروژ

رابه رایه تی کلّیسا ته ندروست چۆنه؟ ئایا کلّیسا کۆمه لّیکن که هه ولّ ده ده ن له وتاری وه فادار و راستگۆی ئینجیل دلّیا بنه وه؟ به لّی (گه لاتیا ۱). ئایا خزمه تکاره کان مّوونه ی خزمه تن له کاره کانی کلّیسا دا؟ به لّی (کردار ۶). ئایا شوانی کلّیسا به وه فادارییه وه به وشه کانی خودا وتار ده دات؟ به لّی (دووهم تیمۆساوس ۴). به لام کتییی پیروژ دیارییه کی دیکه ی رابه رایه تی به کلّیسا ده به خشیت که یارمه تیمان ده دات ته ندروست بین؛ پله ی پیران.

به دلّیاییه وه ده توانین شتی زۆر به سوود له کتییی پیروژدا له سه ر رابه ری کلّیسا بدۆزینه وه، له گه لّ ئه وه شدا ده مه وی تیشک بخرمه سه ر بابه تی پیر؛ به په رۆشم بۆ زۆربه ی کلّیساکان که نازانن چ که موکوپریه کیان هه یه. وه ک شوانیک، نوێژ ده که م مه سیح پیاوانیک له کلّیساکان دابنیت که به هره ی رۆحی و پیشه ی شوانایه تیان نیشاندهری ئه وه بیت که خودا بانگی کردوون که رابه ری کلّیسا بن. ده شی خودا ژماره یه کی زۆر له و پیاوانه ئاماده بکات!

ئه گه ر خودا، پیاویک له کلّیسا به که سایه تی مّوونه یی و دانایی شوانایه تی و به هره ی فیکردن به هره مه ند کردبّی و ئه گه ر کلّیسا ش له دوا ی نوێژکردن، به هره کانی ئه و پیاوه ی بۆ ده ربکه ویت؛ که واته ده بی وه ک پیر هه لّژێردریت.

له (کردار ٦: ١٤)، کَلِيساي گه‌نج له ئورشه‌ليم بۆ دابه‌شکردنی خواردن له‌نیوان بیوه‌ژنه‌کاندا تووشی کیشه بوو. ئەو کاته ئێردراوه‌کانی کَلِيسایان بانگ کرد که چەند پیاویک هه‌لبژێرن تاکو چاودێریه‌کی باشتریان هه‌بێت له‌سه‌ر دابه‌شکردنی خواردنه‌که. که‌واته ئێردراوان بریاریان دا ئەو به‌رپرسیاریتی تایبه‌ته به‌و که‌سانه بسپێرن تاکو بتوانن «ئیمه‌ش خۆمان ته‌رخان ده‌که‌ین بۆ نوێژکردن و بۆ خزمه‌تی راگه‌یانندی په‌یامی خودا» (کردار ٦: ٤).

که‌واته، به‌کورتی و ده‌رده‌که‌وێت که ئەوه دابه‌شکردنی کاره له‌نیوان خزمه‌تکار و پیراندا که به‌شه‌کانی دیکه‌ی په‌یمانی نوێش په‌ره‌یان پێ داوه. پیران به‌ شیوه‌یه‌کی تایبه‌ت کاتی خۆیان بۆ نوێژ و فێرکردنی وشه بۆ کَلِيسا ته‌رخان ده‌که‌ن، له‌ کاتیکدا خزمه‌تکاره‌کان وا ده‌که‌ن کاره‌کانی کَلِيسا به‌ دروستی به‌ره‌و پێش بچن. ئەه‌ی کَلِيساکان، ده‌زانن خودا چ به‌هره‌یه‌کی پێ به‌خشیون؟ له‌پراستیدا خودا ده‌فه‌رموێت: «من چەند پیاویک له‌نیوان ئیوه هه‌لده‌بژێرم که بۆ ئیوه خه‌ریکی نوێژکردن و له‌باره‌ی من فێرتان ده‌که‌ن».

هه‌موو کَلِيساکان که‌سانیکیان هه‌یه که دیاکراون تاکو ئیش و کاری رابه‌رایه‌تی بکه‌ن، ته‌نانه‌ت ئە‌گه‌ر ئەو که‌سانه به‌ نازناوی دیکه‌ی وه‌ک خزمه‌تکار یان به‌رپرس ناو‌نرابن. سێ نازناو که په‌یمانی نوێ بۆ ئەو پله‌یه که له‌ جیاتی یه‌کتر به‌کار ده‌هێنێن، بریتیه‌ له: چاودێر، پیر، شوان (قه‌شه). ئەو سێ نازناوه بۆ هه‌مان پیاوه‌کان به‌کار هێناوه، بۆ نمونه‌ پروانه (کرداری ئێردراوان ٢٠: ١٧؛ ٢٠: ٢٨).

کاتیک ئەندامی کَلِيسا ئینجیلییه‌کان گوێیان له وشه‌ی «پیران» ده‌بن، زۆربه‌یان بێر له‌ پرېسبیتېریه‌ن^٣ ده‌که‌نه‌وه. سه‌ره‌رای ئەوه‌ش

یه که مین کوومه له کلپساکانی سه دهی شازده ده یانگوت که پیر یه کیک بووه له پله کانی کلپساکانی په یمانی نو، وه کو خزمه تکار و قه شه. پیر هه روه ها له کلپساکانی باپتستی نه مریکی له سه دهی هه ژده و نۆزده یه مدا ده ییزان. ل راستیدا له سالی ۱۸۴۶ (ده بلیو بی جانسن)، یه که مین رابه ری گشتی کلپساکانی باپتستی باشووری نه مریکا، له نامه یه کدا بو کلپساکانی باپتستی نووسی که ته واوی کلپساکان کوومه لیک له پیران به کار بهینن، نه نجامی نه و کاره بابه تیک بوو به گویره ی کتییی پیروژ.

کلپساکانی باپتستی و پرېسبیتیریان له سه ر دوو بابه ت بو پله ی پیر جیاوازی بیروپریان هه یه (هه رچه نده من پیموایه نه م بابه ته نه و که سانه ش ده گرتیه وه که سه ربه باپتستی یان پرېسبیتیریان نین). یه که مین و سه ره کترین بابه ت نه وه یه که ئیمه که کلپسای باپتستین، گوپراهی لی بریاری کوومه لی کلپساین. باوه پیمان هه یه که کتییی پیروژ فیری بابه ته جیاوازه کانمان ده کات، نه وه کوومه لی کلپسان که وه ک گروپیک بریار ده دن، نه ک پیرانی کلپسا، یان که سانی دهره وه ی جه سته ی کلپسا. کاتیک عیسا له سه ر به رهنگار بوونه وه له گه ل برابه کی تاوانبار قوتابیه کانی فیری ده کات، پیمان ده فهرمویت ته واوی کوومه لی کلپسا، دوایین دادوهر بو نه و براده ریه، نه پیر و نه قه شه ی گه وره و نه پاپ، وه نه کوومه لی کلپساکان و نه نوینه رانی کلپساکان (مه تا ۱۸: ۱۷). کاتیک نیردراوه کان ده یانویست هه ندیگ که س وه کو خزمه تکار ده ستنیشان بکه ن، به و شیوه یه ی گوتمان، بریاریان بو کوومه لی کلپسا به جیه پشست.

له نامه کانی پۆل سیشدا وا دهرده که ویت نه وه کوومه ل یان هه مان گه لی کلپسان که بریاری کووتایی ده دن. له (یه که م کورنسوس ۵)، پۆلس

شوان و پیر و خزمه تکاره کان سهرزه نشت ناکات که له گوناھی پیاویک خوشبوونه، به لکو خه لکه که سهرزه نشت ده کات. له (دووم کورنوس ۲)د، پۆلس ئاماژه ده کات بو کاریک که زوربه یان بو به قوتابیکردنی که سه گوناها به ره که کردیان. له (که لاتیا ۱) د، به خه لکه که ده لی که حوکم بدن له سهر فیزکردنه هه له کان که گوئیان لیووه. پۆلس له (دووم تیموساوس ۴)د نه که تهنها ماموستایانی درۆزن سهرزه نشت ده کات، ههروه ها نه و که سانهش سهرزه نشت ده کات که بو گوگرتن له م شتانه پاره یان ده دا. پیران رابه رایه تی ده که ن، به لام به پی پیویست و به گویره ی کتییی پیروژ، له سنوریک که خه لکه که دیاریان کردووه. که واته، پیران و نه جومه ن و کومیتیه ی باپتیست ده بیست به پیی نه وه بجولینه وه که نه دامانی کلپسا له سهری هاوران.

دووم، نه وه ی که کلپساکانی باپتیست و پرئسبیتیریەن له سهر یاسا و به رپرسیاریتییه کانی پیران بوچوونی جیاوازیان هه یه، زیاتر به هوئی تیگه یشتنی جیاوازه له وه به شه ی قسه کانی پۆلس که بو تیموساوسی نووسیوه: «نه و پیرانه ی که به باشی کلپسا به رپوه ده به ن، شایانی ریزیکی دووقاتن، به تایه ت نه وانه ی له وتاردان و فیزکردنی وشه ی خودا ماندوو ده بن» (یه که م تیموساوس ۵: ۱۷). پرئسبیتیریەنه کان وایلی تیده گهن که نه و نایه ته پیران له دوو به ش پیکده هییت - نه وانه ی کلپسا به رپوه ده به ن و نه وانه ی که به شه ی فیزکردنیان به ده سه ت. باپتیستیه کان نه و شیوه دابه شکردنه فهرمییه یان قبول نییه، به لام به وه شیوه یه ی لی تیده گهن نه و بابه ته پیشنار ده کات که له نیوان پیران که سانیک هه ن که له بواری کرداری، زورتر کاری وتار و فیزکردن ده که ن. له گه ل نه وه شدا پۆلس پیشتر له وه نامه یه دا به روونی به تیموساوس ده لیست که مه رجی سهره کی بو رابه رایه تی نه وه یه که «بتوانی خه لک فیز بکات» (یه که م تیموساوس ۳: ۲؛ تیتوس ۱: ۹).

که واته باپتیستیه کان دامه زرانندی پیرانییک که توانای فیرکردنی کتیبی پروژیان نییه به شیوا نازانن.

شتیک که کلیساکانی باپتیست و پریسبیتهریهن له سهدهی ههژده زور جار له گهلی هاو رابوون، نهوه بوو که له تهواوی کلیساکانی ناوخویی ده بیت کومه لیک له پیران هه بیت. په یمانی نوئی هیچ کات پیشنیاری ژماره یه کی دیاریکراو له رابه ران ناکات بو کومه لیک تابهت، به لام به شیوه یه کی روون و به ریکی ناماژه به «رابه ران» ی کلیسا به کو ده کات (کردار ۱۴: ۲۳؛ ۱۶: ۴؛ ۲۰: ۱۷؛ ۲۱: ۱۸؛ تیتوس ۱: ۵؛ یاقوب ۵: ۱۴).

نه مپرو نه که ته نهها زوربه ی کلیساکانی باپتیست نهو بابه ته یان قبول کردوو، به لکو زورینه ی کلیساکانی دهسته و گروهه کانی دیکه و کلیسا نازاده کانیش روژ له دوا ی روژ زیاتر به پیی کتیبی پروژ دان بهو بیروکه یه دا ده نین.

ژماره یه کی زوری پیران به نهو واتیه نییه شوانه کان ئه رکیکی دیاریکراویان نییه. سه رچاوه یه کی زور له سه ر وتاردان و وتاریژ له په یمانی نویدا هه یه که بو هه موو پیرانی کومه لی کلیسا نییه. بو نمونه، پولس خوی له کورنسوس به ته نهها جوریک وتاری ده دا که هیچ پیرییک نه گه ر لیهاتوو نه با نهیده توانی وه ک نهو وتاره بدات (کردار ۱۸: ۵؛ یه که م کورنسوس ۹: ۱۴؛ یه که م تیموساوس ۴: ۱۳؛ ۵: ۱۷). ههروه ها پیده چیت که وتاریژه کان بو شوینی دیکه رویشتون بو نهوه ی مه به ست له وتاردان نه شکرا بکه ن (روما ۱۰: ۱۴-۱۵)، له کاتیکدا وا ده رده که ویت که رابه ره کان له نیوان کومه لدا نیشته جی بوون (تیتوس ۱: ۵).

مزگینیده ریکی وه فادار وه ک ده نگیکی ریکوپیک که وشه ی خودا

رادەگەيەنیت، لەوانەيە وا تیبگات که کۆمەلی کلێسا و پیرهکانی،
وہک پلەي سەرورتر مامەلەي لەگەل دەکەن و «بە تايبەت» شايەنی
رێزلێنانی دووھیندەيە (يەکەم تیمۆساوس ٥: ١٧).

پیشینەي کەسیی من وەک شوانیک، سوودمەندبوون لە کتیبی
پیرۆز لە دابەشکردنی بەرپرسیاریتی شوانايەتی مسوگەر دەکات.
بەرپرسیاریتی شوانايەتی لە کلێسای ناوخیی بناغەيە بۆ کەسانی
دیکە لە ھەمان کۆمەلدا.

بريارەکانی سەبارەت بە کلێسايە، بەلام پيويستی بە ئاگاداری تەواوی
ئەندامەکان نییە، ناکرێ تەنھا لەسەر شانی شوان بیت، بەلکو دەبێ
لەسەر شانی ھەموو پیران بیت. جاری وایە ئەو کارە قورسە، بەلام
کەلکی زۆری ھەيە. ئەو کارە بەرھەمی شوان تەواو و کامل دەکات،
کەموکورییەکانی پڕ دەکاتەووە و تەواوکەری دادوورییەکەيەتی. ئەو کارە
پالپشتییە بۆ بريارەکان، یارمەتی دەدات بۆ يەکگرتن و پیران لە پەرخنە
و گلەیی ناپەرەو دوور دەخاتەووە. دەبیتە ھۆی ئەوھي کە رابەراییەتی
قوولتر و بەردەوامتر بیت و رینگە بە پینگەیشتنی کۆمەل دەدات. کلێسا
ھان دەدات بەرپرسیاریتی زۆرتری بۆ رۆحییوونی خۆي ھەبیت و
یارمەتی کلێسا دەدات کەمتر پەيوەست بیت بە فەرمانبەرانئەوھ.

ئەو ژمارە زۆرە لە رابەران، لەم کاتەدا لە نێو کلێساکانی باپتیست
نامۆيە، بەلام ھەز بۆ ھەبوونی لە کلێساکانی باپتیست و کلێساکانی
دیکە بەرەو گەشەکردنە. کلێساکانی پەیمانانی نوێ پيويستیان پێی
ھەبوو، ئیستاش ئیمە پيويستیمان پێی ھەيە.

زۆریک لە کلێسا ھاوچەرخەکان ھەزبان لێیە پیران لەگەل
خزمەتکارەکان یان فەرمانبەران تیکەل بکەن. خزمەتکاریش پلەيەکی

کلیساییه، که له (کردار 6) دا بینیمان. له کاتیگدا جیاکردنه وهی ته واو و ورد له نیوان ئه و دوو پله یه له کلیسادا قورسه، به لام خزمه تکاره کان به گشتی گرنگی به کاره کرده ییه کانی کلیسا ده ده ن: به پروه بردن، دا بینکردنی پیداویستی و گرنگیدان به پیداویستییه جهسته ییه کانی ئه ندامانی کلیسا. له م کاته دا له زوره ی کلیساکان، خزمه تکاره کانیا ن به هه له پوولی ئایینی و رو حییان هه یه؛ یان به ته واوی ئه رکی ئه وان به ته نها که سپک ده دریت، که ئه ویش قه شه که یه. بو کلیسا به سووده که دووباره پوولی پیران و خزمه تکاره کان له یه کتر جیا بکاته وه.

ئه رکی پیره تی کلیسا به پینی کتیبی پیروژ که من وه ک شوایتک هه مه - من رابه ری سه ره کیم که وتار ده ده م. به لام له گه ل چاکساز ی کلیسا له گه ل گروپیک له رابه ران کار ده که م. هه ندیکیان فه رمانبه ری کلیسان، به لام زوره یان فه رمانبه ر نین. پیکه وه کو ده بینه وه بو ئه وه ی به رده وام نوپژ بکه یین، گفتوگو بکه یین و پیشنیاری نوئی بو خزمه تکاره کان و و بگره هه موو کلیسا ده که یین. زور قورسه که له وشه دا بلیم ئه و که سانه چهنده من و ته واوی خه لکی کلیسایان به دابه شکردنی ئه رک و مافه کان له خزمه تی شوایه تیدا، خو شوپستووه. هه موو کات سوپاسی خودا ده که م بو ئه و هاوکارانه.

پروونه که رابه ری کلیسا بیرو که یه که به پینی کتیبی پیروژ که به های کرده یی هه یه. ئه گه ر له کلیسای ئیمه په پیره و بکری، هه تا راده یه کی زور یارمه تی شوانه کان ده دات؛ له ریگه ی هه لگرتنی ئه رک له سه ر شانی ئه وان و ته نانه ت له ریگه ی هه لگرتنی زور داری وردی ئه وان له سه ر کلیسا که یان. وپرای ئه مه ش، چو نیه تی که سایه تی که پو لیس بو رابه رانی داناوه، جگه له توانای فیژکردن، ته واوی ئا کاری تاکه که سین که ده بییت هه ر باوه رداریک هه ولیان

بۆ بدات (یه کهم تیمۆساوس ۳، تیتۆس ۱). سهلماندى که سائىكى
ديارىکراو و تاييهت بۆ ئه وه بینه نمونه بۆ که سانی دیکه،
يارمه تی ده دات که سه رچاوه یه ک بیّت بۆ باوه پردارانى دیکه، به
تاييه تی بۆ پياوه کان. به راستی ناساندنى ئەندامی خوداناس و دانا
و جیگه ی متمانە بۆ رابه رایه تی، یه کىکی دیکه یه له نيشانه کانی
کلّسای ته ندروست.

دهره نجام

تاقیکردنه وهی کردهیی

زۆر جار ویستومه ئەم کلێسایه به جیبهیللم، له بهر ئەوهی ئەوان تهنها له سهر پووبه پووبوونه وه له گهڵ گونا، خزمه تکردنی کهسانی دیکه قسه ده کهن؛ خه لکی من به بهر پرسیاری هه موو شتیک ده زانن - که ساتیک که خۆیان گونا بهارن. زۆر نییه که یه کیک له رابه رانی کلێساکه م ئەوهی پێی گوتم.

دریژهی به قسه که ی دا و گوتهی: به لام پاشان تیگه یستم که ته واوی ئەو شتانه راستن، چونکه من هیشتا گونا بهارم و هه ز ده که م له گونا به رزگارم بێت. بو ئەو کاره پێویستم به که سیکه که وه لامده ری بم، نمونه بم له ژیانیدا، ههروه ها پێویست به ئاگاداری و خۆشه ویستی و گرنگی پیدان ده کات. هه رچه نده جه سته م رقی له و شتانه یه. به شیک له هه ستم ده یه وێ له خیزانم جیا ببه وه و هیه چ بهر پرسیاری بیه کم بو منداله کانم نه بێت، به لام خودا به خشین و ئاگاداری خوی له ریگه ی کلێسا پی نیشاندام.

کلێسای ته ندروست، کلێسایه که که هه تا دیت زیاتر که سایه ته ی خودا به و شیوه یه ی له ناو وشه کانیدا ده رکه و تووه، ره نگ ده داته وه؛ بێگومان ئەوه هه موو کات ناسان نییه. له وانیه وتاره که دریژخایه ن بێت، چاوه پروانی و داخوازی خه لک له ئیوه زۆر بێت، قسه کردن

لهسەر گوناھ بۆ هه ندىك زۆر و چه ندياره بىت. جارى وا هه يه هه ست ده كه ين ده وروپشتمان خويان له ژيانى ئيمه دا هه لده قورتينن. به لام كليله وشه كه ليره دا برىتويه له «زياتر». نه گهر ئيمه هه تا دىت زياتر كه سايه تى خودامان تيدا رهنگ بداته وه، ده توانين نه وه قبول بكه ين كه نه گهر له ژيانى تاكه كه سى و گروپدا، كه سايه تى خودا نيشان نه درىت، نه وا ده بىت په له يه كه له سهر ئاوينه كه بيسرينه وه، يان نارىكيه كه له ئاوينه كه دا هه يه كه ده بىت راست بكرىته وه.

خودا له چاكه و باشى خويدا ئيمه ي بانگ كردوو ه بۆ نه وه ي له گه ل يه كتر ژيانى مه سيحيمان هه بىت، له كاتى كدا خو شه ويستى و گرنگيدانى دوولايه نه مان، خو شه ويستى و گرنگيدانى خودا تيماندا رهنگ بداته وه. په يوه ندى له م جيهانه دا، په يمان و په يوه ستبون ده گرىته خو. به دلنيايه وه نه وه په يمان و به لئنانه له كلئسادا كه متر نيه له جيهان. خودا نايه وئى كه گه شه كردنى رۆحى ئيمه له دوورگه يه كى ته نها و دوور بىت، به لكو له گه ل و له رىگه ي يه كتره وه بىت.

ئايا بۆ كلئساي ته ندروست خو شى واتاي هه يه؟ به لئى هه يه تى! نه و خو شيه له گوپرانى راسته قينه ي مروقه كاندا دىت، خو شى له پچرانى زنجيره كان، خو شى له به شدارى پر واتا و به سوود و يه كگرتوويى راسته قينه، يه كگرتووييه كه كه مافى خو ي ناوئىت، به لكو يه كگرتنىك له رزگارى و شكودارى هاوبه شدا. خو شى خو شه ويستيه كه كه هه م ده درىت و هه م وه رده گيرىت. سه رتر له هه موو داناكان له «له وينه دانه وه ي شكوى خودا» و «له شكويه كه بۆ شكويه كه بۆ هه مان وينه ده گوپردرىن» (دووه م كورنسو س ۲: ۱۸).

له سييه م راسپارده له ده راسپارده كه ي موسا (ده رچوون ۲۰: ۷، دواوتار ۵: ۱۸)، خودا هو شيارى به گه لى خو ي ده دات كه ناوى نه و بۆ

شتی پووج به کارنه هیئن. مه بهستی خودا نه وه نه بوو که ته نها خوومان له قسه‌ی ناشیرین و نه شیاو به دوور بگرین، به لکو مه بهستی نه وه ش بوو که ناوی نهو به پووجی له سهر خوومان دانه نیتین، واته له ریگه‌ی ژیاغانه وه قسه‌ی ناراست و ناره‌وا دهرباره‌ی نهو نه که‌ین. نه م فه‌رمانه بو هه موو کلیسایه و هه موومان ده‌گریته وه.

نه مرؤ زوربه‌ی کلیساکان نه خویشن. ئیمه به هه له به ده‌سته‌ینانی خو په‌رستانه، به گه‌شه‌کردنی رۆحی و ئایینی ده‌زانیین. به هه له ته‌نها هه‌ست و سۆز، به شکۆداری راستی ده‌زانیین. ئیمه وه‌رگرنتی سامانی جیهان له‌بری قبول‌کردنی خودایی داده‌نیتین، قبول‌کردنیک که به گشتی به ژیانیک ده‌دریت که ده‌بیته هۆی به‌ره‌ه‌لستی دنیایی. به چاوپۆشیکردن له ئامار، وا دیاره زوربه‌ی کلیساکان گرنگی ناده‌ن به نیشانه‌کانی کتیبی پیروژ که نیشانه‌کانی پیوستی ژیان و سه‌ره‌کین بو جیاوازی و گه‌شه‌ی کلیساکان.

ته‌ندروستی و سه‌لامه‌تی کلیساکان ده‌بیته له به‌رژه‌وه‌ندی ته‌واوی مه‌سیحیه‌کان بیته، به تایه‌تی نهو که‌سانه‌ی بو رابه‌ری کلیسا بانگ کراون. کلیساکانی ئیمه ده‌بیته ئینجیلی شکۆمه‌ندی خودا به ته‌واوی جیهان نیشان بدات. ئیمه ده‌بیته پیکرا شکۆی نهو له ژیاغاندا نیشان بده‌ین. نه م ئه‌رکی نیشاندا نه، شانازییه‌کی زور گه‌وره و به‌رپرسیاریتیه‌کی زور مه‌زنه.

با بگه‌رینه‌وه بو نهو شوینه‌ی که ده‌ستمان پت کردووه. له کلیسادا به‌دوای چیدا ده‌گه‌رپی؟ به‌دوای نهو که‌سه‌دا ده‌گه‌رپی که به‌های تو و کۆمه‌لگا که ته‌رنگ ده‌داته‌وه، یان نهو که‌سه‌ی که ده‌ره‌وه‌ی نه م جیهانه و که‌سایه‌تی شکۆداری خودا په‌رنگ ده‌داته‌وه؟ له‌مدوو هه‌لپژارده‌یه، کامه‌یان با شتر ده‌توانیت رووناکی خودا بو جیهانی ونبوو له تاریکیدا ده‌ربخات؟

ئەگەر ئەم بەرھەمە بۆتە ھۆی ھاندانى ئىو، ئاگادار بن كە چۆن
گۆرانكارىيە كان بە كلىساكە تان دەلین، لەسەرخۆ بن، خەلكتان خۆشبوئ
و مزگىنى وشە كانى خودا بدەن.

وتەيەك بۆ ئەندامانى كلىسا

ئەگەر ئەم بەرھەمە بۆتە ھۆی ھاندانى ئىو، ئاگادار بن چۆن
گۆرانكارىيە كان بە شوان و كلىساكە تان دەلین، نوئز بكن، خزمەتى
خەلكى بكن، يەكترى ھان بدەن، نمونەيەكى باش بن لە ژياتان بۆ
خەلك و لە كۆتاييدا لەسەرخۆ بن. كلىساي تەندروست شوئىنىكى شك
و شيوە تايبەت نيە، بەلكو زياتر سەبارەت بە مروفگە ليكن كە لە
رئگەى دروست خۆشەويستى دەردەبەرن. وە بە گشتى خۆشەويستى لە
بارودۆخىكگە ليكدە دەردەكەوئت كە حەزمان ليى نيە. ئەى باوەرداران
بە مەسيح، بىر لەو بابەتە بكنەووە كە چۆن بەھۆى عيساوە خودا
خۆشى دەوئين!

وتەيەك بۆ قەشەى كلىسا

ئەگەر ئەم بەرھەمە ھانى داوئت، ئاگادارى ئەو گۆرانكارىيە بە
كە بە كلىساكەتى دەناسئىت. لەسەرخۆ بە، خەلكت خۆش بوئت و
وشەى خودا رابگەيەنە.

۹ نیشانه کان

بنیادنانی کلّیسیای تەندروست

ئایا کلّیسا کە یەکی تەندروستت هەیه؟

رێکخراوی ۹ نیشانه کان ئیسی ئەو هیه که رابه رانی کلّیسا به بینین و ئاشکرکردنی کتیبی پیرۆز و سه رچاوه ی کردیه ی ته یار و ئاماده بکات بۆ ئەوه ی له رێگه ی کلّیسیای تەندروسته وه شکۆی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدەن.

به له به رچاوگرته ی ئەو ئامانجانە، دەمانه وێت یارمه تی کلّیساکان بدەین که له نو نیشانه ی تەندروستدا گه شه بکەن که زۆربه ی کات پشتگوێ ده خرین:

1. وتاردانی روون و ئاشکرا
2. یه زداناسی به پیتی کتیبی پیرۆز
3. تێگه یشتن له ئینجیل به پیتی کتیبی پیرۆز
4. تێگه یشتن له گوێرینی مرۆفه کان به پیتی کتیبی پیرۆز
5. تێگه یشتن له مرگینیدان به پیتی کتیبی پیرۆز
6. ئەندامتی کلّیسا
7. ته مینکردنی کلّیسیای به پیتی کتیبی پیرۆز
8. به قوتایبکردن به پیتی کتیبی پیرۆز
9. رابه رابه تی کلّیسا به پیتی کتیبی پیرۆز

ئیمه وه کو رێکخراوی ۹ نیشانه کان بابەت و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، هه روه ها پۆژنامه یه کی ئینته رتیبش به رپوه ده به ین. کۆنفرانس ساز ده که ین و چاوپیکه وتن تۆمار ده که ین و سه رچاوه ی دیکه ش به ره هه م دینین به مه به ستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلّیساکان تاکو شکۆی خودا نیشان بدەن.

سه ردانێ ماله پره که مان بکه که بابته کانی به زیاتر له ۳۰ زمان به رده ستن بۆ خویندنه وه، وه ناوی خۆت تۆمار بکه تاکو پۆژنامه ی ئینته رتیبی بیه رامبه رت به ده ست بگات. ئەمانه خواره وه ماله پره که مانه به زمانه کانی دیکه، که به رده وه م زمانی دیکه ی پێ زیاد ده که ین:

ئینگلیزی: 9Marks.org

ئیسپانی: es9Marks.org

پۆرتوگالی: pt9Marks.org

چینی: cn9Marks.org

کلیسای نمونه‌یی چیه و چۆن ده‌توانیت بناسیت‌وه؟

جیاوازی کلیسای نمونه‌یی له‌گه‌ل کلیساکانی دیکه چیه؟ له‌وه‌ گرنگر، چۆن جیاوازتر کار ده‌کات، به‌تایبته‌ی له‌نیۆ کۆمه‌لگه‌دا؟ زۆرێک له‌ نێمه‌ نازانین چۆن وه‌لامی ئه‌و پرسیارانه‌ بده‌ینه‌وه، هه‌رچه‌نده‌ له‌وانه‌یه‌ پێشوه‌خت هه‌ندیک بیرواری تایبته‌ به‌ خۆمان هه‌بێت. به‌لام به‌هۆی ئه‌م په‌رتووکه‌وه، چیتر پێویسته‌ ناکات ئه‌و جووره‌ پرسیارانه‌ هه‌بێت، چونکه‌ وه‌لامی هه‌موویانته‌ ده‌سته‌ ده‌که‌وێت.

مارک دێفهری نووسهر هه‌و‌ل ده‌دات یارمه‌تی باوه‌رداران بدات که تایبته‌نده‌ی گرنگه‌کانی کلیسایه‌کی ته‌ندروسته‌ بناسنه‌وه: وتاردانی روون و ئاشکرا، یه‌زدانناسی به‌پێی کتیبی پیرۆز، تێگه‌یشتنی دروست له‌ ئینجیلی پیرۆز. پاشان دێفهر داوامان لێده‌کات ئه‌و تایبته‌نده‌یانه‌ له‌ کلیساکانی خۆماندا جێبه‌جێ بکه‌ین.

دێفهر له‌ رێگه‌ی شوێنکه‌وتنی نووسه‌رانی په‌یمانی نوێ و قسه‌کردن له‌گه‌ل ئه‌ندامانی کلیسا، له‌ قه‌شه‌وه‌ هه‌تا ده‌گاته‌ هه‌موو ئه‌ندامه‌کان، هه‌موو باوه‌رداران رووبه‌رووی ئالنگار ده‌کاته‌وه‌ تاکو ئه‌رکی خۆیان له‌ کلیسای ناوخوایدا ئه‌نجام بدن. کلیسای ته‌ندروسته‌ چیه‌؟ ئه‌م به‌ره‌مه‌ یارمه‌تیمان ده‌دات که راستیه‌کی پێشومارمان بۆ ئاشکرا بکێت و بنه‌مای کرده‌ییمان ده‌خاته‌ به‌رده‌سته‌ بۆ ئه‌وه‌ی له‌ جێبه‌جێکردنی ئه‌رکه‌ خوداییه‌که‌مان له‌نیۆ جه‌سته‌ی مه‌سیحدا یارمه‌تیمان بدات.

مارک دێفهر (دکتۆرا له‌ زانکۆی که‌یمبریج) نووسه‌ری ”خودا چی لێمان ده‌وێت“ و چه‌ندین به‌ره‌می دیکه‌ی گرنگ، ئیستا قه‌شه‌ی کلیسای کاپیتۆل هیل باپتیسته‌ له‌ وانشتن دی سی. له‌گه‌ل ئه‌رکی قه‌شایه‌تییه‌که‌ی، به‌رپرسی رێکخراوی 9نیشانه‌کان (9Marks)ه.

IX 9Marks

www.9marks.org

